

GŁOS
BIBLIOTEK PUBLICZNYCH
Województwa Podlaskiego

BIULETYN INFORMACYJNO-METODYCZNY

Białystok 2013

Nr 2 (12)

Redaguje
zespół pracowników
Książnicy Podlaskiej
Dział Instrukcyjno-Metodyczny
Biblioteka Powiatu Białostockiego
Korekta: Ewa Ziniewicz-Siergiejko

*Redakcja zastrzega sobie prawo do adiustacji i skracania tekstów.
Nadesłanych materiałów nie zwracamy.*

Nakład 150 egz.

Adres redakcji:
Książnica Podlaska
im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku
15-950 Białystok, ul. Kilińskiego 11
tel. 85 741 66 89
e-mail: metodyka@ksiaznicapodlaska.pl
bpb@ksiaznicapodlaska.pl

Skład i druk:
AgencjaReklamowa TOP
87-800 Włocławek, ul. Toruńska 148
tel.: 54 423 20 40, fax: 54 423 20 80
www.agencjatop.pl
agencja.top@agencjatop.pl

Spis treści

WARSZTAT

Katarzyna Sawicka-Mierzyńska	7
Działalność Informatorium Książnicy Podlaskiej w dobie Internetu	
Joanna Trusiuk	14
Zasady projektowania i organizowania bibliotek	
Grzegorz Zys	19
Czytelnictwo mniejszości narodowych w bibliotekach publicznych woj. podlaskiego	
Joanna Trusiuk	24
Nowe zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników bibliotek publicznych	
Małgorzata Rokicka-Szymańska	28
Szkolenie bibliotekarzy w niecodziennej scenarii	
Małgorzata Rokicka-Szymańska, Joanna Trusiuk	33
Badanie efektywności pracy bibliotek publicznych i pedagogicznych	
Izabela Szymańska	37
Nowe technologie i e-booki w bibliotekach - ogólnopolska konferencja w Grodzisku Mazowieckim	

ANIMACJA CZYTELNICTWA

Beata Rogalska	41
Wyjątkowe spotkanie z „Czarną książką kolorów”	

Katarzyna Pietryńczak	43
W krainie Solilandii	
Grażyna Lisowska	45
Z życia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Czarnej Białostockiej	

WYDARZENIA

Ewa Ziniewicz-Siergiejko	49
Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich 2013	
Monika Wszeborowska	55
MELPOMENA 2013	
Jolanta Siwik	58
Odjazdowy Bibliotekarz w Kolnie	
Małgorzata Rokicka-Szymańska	61
Młodzież w hołdzie bohaterom powstania styczniowego	
Maria Kołodziejska	66
„Słysz, bracie słysz, minionych lat sygnały” - 150. rocznica powstania styczniowego	
Izabela Szymańska, Małgorzata Rokicka-Szymańska	69
Biblioteka przestrzeni dla kreatywnych. Tydzień Bibliotek 2013	

AUTORZY O NAS

Łukasz Wierzbicki	83
Znad podlaskiego mrowiska	
Lidia Długolecka-Pinkwart	84
Spotkania z muzyką i fantazją w podlaskich bibliotekach	

Zuzanna Orlińska	86
W podlaskich bibliotekach	

PROJEKTY I PROGRAMY

Ewa Kołomecka	89
Elektroniczna Książnica Podlaska – etap II	
Grzegorz Zys	92
Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek	
Beata Rogalska, Wiesława Kruszewska	94
Działania bibliotek terenowych na rzecz społeczności lokalnej	
Jolanta Chrostowska-Sufa	102
„Pożądanie mieszka w szafie”	
Ewa Ziniewicz-Siergiejko	107
Spotkanie moderatorów DKK	

POMOCE METODYCZNE

Ewa Ziniewicz-Siergiejko	113
Rok Juliana Tuwima (pomoc metodyczna)	

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Małgorzata Rokicka-Szymańska	129
Komunikat z działalności SBP Oddziału Białostockiego za 2012 rok	

STATYSTYKA BIBLIOTECZNA

Sprawozdanie cyfrowe za 2012 rok – województwo podlaskie	135
Sprawozdanie cyfrowe za 2012 rok – Książnica Podlaska	136
Sprawozdanie cyfrowe za 2012 rok – Oddziały dla Dzieci	137

Katarzyna Sawicka-Mierzyńska

Zakład Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Uniwersytetu w Białymstoku

Działalność Informatorium Książnicy Podlaskiej w dobie Internetu

Upowszechnienie Internetu wpłynęło na wszystkie sfery funkcjonowania biblioteki, także na jej działalność informacyjną. Potrzeba udziału biblioteki w komunikacji elektronicznej, minimalizowania różnego rodzaju barier z nią związanych, wydaje się niezaprzeczalna, co więcej, artykułują ją sami użytkownicy. Warto przyjrzeć się, w jaki sposób Internet zmodyfikował funkcjonowanie Informatorium Książnicy Podlaskiej w Białymstoku i na ile zaspokaja ono potrzeby informacyjne korzystających z niego osób.

Cenny materiał dla opracowania tego zagadnienia stanowią badania ankietowe, które zostały przeprowadzone w 2011 roku na grupie 899 respondentów we wszystkich agendach Książnicy Podlaskiej w ramach projektu „Biblioteki w społeczeństwie wiedzy – strategię dla przyszłości?”. Wykorzystano także badania własne – ankiety wypełniło 32 użytkowników Informatorium i Czytelni Książek oraz statystyki odwiedzin Informatorium, dane udostępnione przez informatyków pracujących w Książnicy Podlaskiej.

72% respondentów w badaniu z 2011 roku stanowili użytkownicy biblioteki w przedziale wiekowym 16-44 lata, czyli, jak można założyć, osoby uczące się lub aktywne zawodowo. Spośród wszystkich ankietowanych jako cele, dla których poszukują materiałów w Książnicy Podlaskiej (można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) niemal 56% wymieniło rozrywkę. Na drugim miejscu znalazł się rozwój zainteresowań (ok. 52%), na trzecim – edukacja szkolna (ok. 48%). Na dalszych pozycjach uplasowały się rozwój zawodowy, informacje praktyczne, pisanie artykułów/recezji. Jeśli chodzi o preferencje w zakresie zbiorów, 92% ankietowanych wymieniło książki, ok. 59% czasopisma, ale aż 32% e-booki, 29% dokumenty elektroniczne, a 24% multimedia. Ten wynik będzie jeszcze bar-

WARSZTAT

dziej wymowny w zestawieniu z kolejnym – wśród odpowiedzi na pytanie o to, co Książnica Podlaska powinna organizować poza udostępnianiem zbiorów - 41% wskazało dostęp do Internetu, zaś 38% - tworzenie zasobów cyfrowych (na pierwszym miejscu znalazły się spotkania autorskie/promocje – 58%).

Warto zaznaczyć, że respondenci ocenili pracę Książnicy Podlaskiej bardzo pozytywnie, natomiast sporo uwag krytycznych pojawiło się pod adresem funkcjonowania systemu OPAC, zwłaszcza braku możliwości zamawiania książek przez Internet i elektronicznego dostępu do konta czytelniczego. Oto inne sugestie i uwagi ankietowanych związane z funkcjonowaniem cyberprzestrzeni w bibliotece:

- „W katalogu online brakuje zestawienia czasopism dostępnych w Książnicy. (pracownik naukowy)”
- „Wszystko odbywa się bardzo sprawnie, irytująca jest tylko konieczność spędzania czasu w czytelni. Materiały dostępne tylko w czytelni powinny być dostępne w formie elektronicznej. (uczeń)”
- „Za mało zbiorów udostępnionych przez PBC [Podlaską Bibliotekę Cyfrową – EK]”
- „Multimedialność wszelkiego rodzaju, e-booki, duże litery, wolny dostęp”
- „Gromadzenie ciekawych dokumentów elektronicznych (gier, e-booków)”
- „Unowocześnienie zbiorów, poszerzenie oferty o multimedia”
- „Rozwijać zbiory regionalne w formie elektronicznej” (politolog)
- „Elektroniczny dostęp do zbiorów archiwalnych, również prasy”. (emerytka)
- „Tworzenie i udostępnianie zasobów cyfrowych w Internecie” (bezrobotna)
- „Brakuje dostępu do najczęściej czytanych pozycji w wersji elektronicznej, niektórych z nich nie można skserować, a wersje elektroniczne rozwiązałyby ten problem” (pracownik naukowy)¹.

W odpowiedzi na te sugestie Książnica Podlaska wprowadziła możliwość zamówień online. Zasady ich składania znajdują się na stronie głównej biblioteki. Warunkiem złożenia zamówienia jest posiadanie własnego adresu e-mail. Rezerwować można zarówno książki i czasopisma, jak też audiobooki, płyty CD, nuty, filmy, kasyety magnetofonowe zgromadzone

¹ E. Kołomecka, *Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku w opinii użytkowników (na podstawie wyników badań)*, „Bibliotekarz Podlaski” 2011, nr 22, s. 69-89.

WARSZTAT

w Dziale Zbiorów Specjalnych. Ta innowacja stanowi niezwykle udogodnienie – wiele zbiorów znajduje się poza budynkiem Książnicy i dotychczas można było z nich skorzystać dzień (w przypadku Czytelni Książek lub Czytelni Czasopism) lub kilka godzin (w przypadku Wypożyczalni) po osobistym złożeniu zamówienia.

Z badań wynika, że użytkownicy Książnicy Podlaskiej uważają Internet i dokumenty elektroniczne za naturalne, a nawet konieczne dopełnienie tradycyjnej działalności biblioteki, jej zasobów, metod udostępniania zbiorów i komunikacji z czytelnikami. Z odpowiedzi ankietowanych wynika też, że nie traktują oni cyberprzestrzeni jako sfery zagrażającej bibliotece, przeciwnie – jako poszerzającą obszar jej działań i usprawniającą funkcjonowanie. Przypomnijmy – 92% respondentów poszukuje w bibliotece publicznej książek. Oczywiście można powiedzieć, że ankietowani nie oddają przekroju społeczeństwa i skali zjawiska wypierania przez Internet dawnych form rozrywki i edukacji, gdyż są to osoby, które w ogóle z biblioteki korzystają. Niemniej jednak wynik badania napawa optymizmem.

Także z badań własnych wynika, że Internet stał się integralnym elementem potrzeb i zachowań informacyjnych użytkowników Czytelni Książek i Informatorium Książnicy Podlaskiej, przy czym wykazują się oni dużym stopniem samodzielności w posługiwaniu się nim. Na 32 ankietowanych 30 zadeklarowało, że potrafi samodzielnie skorzystać z katalogu komputerowego, a tylko jeden (mężczyzna w przedziale wiekowym 36-50) przyznał, że potrzebuje pomocy w obsłudze komputera. 24 respondentów stwierdziło, że korzysta z pomocy dyżurnego bibliotekarza, w tym 17 – rzadko lub sporadycznie, zaś 14 – że korzysta z pomocy pracowników Informatorium (w tym 10 osób przyznało, że rzadko lub sporadycznie). Wyrażone wyżej opinie wskazują, że być może są to „stali” użytkownicy, którzy znają bibliotekę i mają pewne doświadczenie w korzystaniu z dostępnych narzędzi, ale być może jest to zaufanie do własnych możliwości i umiejętności, które wcale nie musi gwarantować skuteczności kwerendy, bowiem użytkownik nie konfrontuje swoich rezultatów wyszukiwania z rezultatami, jakie osiągnąłby korzystając z pomocy bibliotekarza. Jeśli już użytkownicy potrzebują pomocy, to chodzi im raczej o dotarcie do konkretnej książki (17 osób), niż wyszukanie informacji na dany temat (6 osób), co potwierdza tezę, że większość czytelników traktuje bibliotekarza jako osobę, która może im podać z półki książkę, a nie ukierunkować w poszerzaniu wiedzy. I to właśnie powinno być istotnym elementem edukacji użytkownika. Skoro celem wizyty w czytelni jest zapoznanie się

WARSZTAT

z konkretną pozycją książkową, warto zapytać, skąd respondenci dowiedzieli się o jej istnieniu – tu 18 wymieniło Internet, zaś 19 katalog Książnicy Podlaskiej (online).

Ze statystyk odwiedzin Informatorium wynika, iż z roku na rok sukcesywnie wzrasta odsetek użytkowników, którzy nie są uczniami i studentami (w rejestrze zakwalifikowani zostali jako „inni”) – od 13% w 2000 roku do 36% w 2011 roku. Wprost proporcjonalnie rośnie również odsetek internautów spośród wszystkich klientów Informatorium – jako przykład niech posłużą poniższe dane: 2005 rok 12%, 2006 rok 15%, 2010 – 21%, 2011 – 31%. A zatem w okresie 6 lat stosunek liczby osób korzystających w Informatorium z Internetu do pozostałych użytkowników zwiększył się dwukrotnie. Można zatem zaryzykować tezę, że bezpłatny dostęp do Internetu i zwiększenie liczby stanowisk komputerowych przysporzyły Książnicy Podlaskiej zainteresowania osób, których wizyta w bibliotece nie jest zdeterminowana koniecznością realizacji szkolnego czy akademickiego programu nauczania. Warto wspomnieć, że rośnie również odsetek kwerend internetowych przeprowadzanych przez pracowników Informatorium – od niewiele ponad 4% w 2005 roku do 13% w 2011. Spośród 32 ankietowanych osób 12 zadeklarowało, że zdarzyło im się, że bibliotekarz zaproponował im wyszukanie jakiejś informacji w Internecie.

O zmianach w pracy Informatorium w ostatnich 10 latach świadczy drastyczny spadek liczby osób, które korzystają z udostępnionego w nim księgozbioru podręcznego. Do dyspozycji czytelników znajdują się 6633 voluminy, wśród nich głównie wydawnictwa informacyjne - encyklopedie, leksykony, słowniki, bibliografie ogólne oraz specjalne, katalogi bibliotek, podręczniki z różnych dziedzin. Użytkownicy korzystają z nich na miejscu, o zdjęcie książki z półki muszą poprosić dyżurnego bibliotekarza. W 2005 roku liczba wypożyczeń wynosiła 15607, w 2006 – 11363, zaś w 2010 i 2011 odpowiednio 3291 i 2434. Wpływ na wszystkie powyższe dane miał przeprowadzany w Informatorium w 2011 roku remont (zostało ono wówczas, wraz z księgozbiorem i stanowiskami komputerowymi przeniesione do sali Czytelni Książek).

Przedstawione wyżej statystyki, opinie i sugestie dają pewien obraz zachowań informacyjnych użytkowników oraz ich oczekiwań w związku z pojawieniem się Internetu i dokumentów elektronicznych w przestrzeni biblioteki publicznej. Użytkownicy Książnicy mają do dyspozycji 16 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, możliwością kopiowania materiałów z sieci na własne nośniki bądź wydrukowania ich na miejscu

WARSZTAT

za opłatą. Z ankiety wynika, że spośród 32 respondentów 29 ocenia dostęp do komputerów jako bardzo dobry i dobry, 3 – zadowolający. Na warsztat informacyjny placówki składają się m.in., oprócz wspomnianego wyżej księgozbioru podręcznego, komputerowy katalog Książnicy Podlaskiej (obejmuje zbiory biblioteki głównej i filii bibliotecznych - zawiera całość zbiorów od 1990 roku i księgozbiór regionalny) i baza Region (materiały bibliograficzne dotyczące województwa podlaskiego od roku 1989). Znajdują się tam też nieaktualizowane od 1990 katalogi kartkowe (Czytelnia Książek, Katalog Centralny Książnicy Podlaskiej) oraz Centralny Katalog Czasopism Miasta Białegostoku. Warto również wspomnieć o drukowanej wersji bibliografii regionalnej za lata 1944-2004. Książnica Podlaska, jako główny ośrodek informacji o regionie, od lat realizuje zadanie rejestracji i bibliograficznego opracowania podlaskiego piśmiennictwa.

Zasady funkcjonowania Informatorium określa Regulamin, obowiązujący od lutego 2008 roku, w myśl którego prawo do korzystania z placówki „mają wszyscy Czytelnicy po ukończeniu 13-go roku życia”, a „korzystanie z zgromadzonych źródeł informacji jest bezpłatne”. Paragraf 4 reguluje użytkowanie Internetu. Czytamy w nim, że „Wszyscy Czytelnicy mają dostęp do sieci Internet, z której można korzystać w celach informacyjnych, naukowych i edukacyjnych”. „Korzystanie z Internetu jest bezpłatne i samodzielne. Czas pracy przy komputerze ogranicza się do 30 minut [na prośbę użytkownika może zostać wydłużony - KSM]. Przed rozpoczęciem pracy w sieci użytkownik ma obowiązek pozostawienia ważnego dokumentu u dyżurnego bibliotekarza oraz wypełnienia rejestru odwiedzin. Zabrania się: używania Internetu do prowadzenia działalności komercyjnej, dokonywania zmian w dostępnym oprogramowaniu i instalowania dodatkowych programów, wykorzystywania sieci do działań niezgodnych z prawem, uruchamiania i przeglądania stron o charakterze pornograficznym, propagującym przemoc, obraźliwych itp., uruchamiania gier komputerowych, korzystania z usług komunikatorów internetowych np. GG, Tlen, SKYPE, IRC, kopiowania danych z nośników zewnętrznych na komputer lokalny. Pracownicy Informatorium mają prawo kontrolować czynności wykonywane przez użytkowników przy komputerze”².

Z regulaminu jednoznacznie wynika, że dyrekcji i pracownikom Książnicy Podlaskiej zależy na tym, aby Internet był wyłącznie narzędziem nauki, edukacji i zdobywania istotnych czy – co najmniej – pożytecznych

² Regulamin Informatorium. [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <http://bip.kp.wrotapodlasia.pl/regulaminy>. Stan z dnia 29.05.2013.

informacji. Tymczasem na podstawie danych dostarczonych przez informatyków (tzw. Top strony) można sformułować wniosek, że niemal równie często służy rozrywce. Jeśli weźmiemy pod uwagę czas korzystania przez użytkowników z poszczególnych stron internetowych, 54% to strony i katalogi Książnicy Podlaskiej, ale 30% - portale społecznościowe i serwis You Tube. Na podstawie obserwacji i rozmów z klientami Książnicy można również stwierdzić, że są użytkownicy, którzy sięgają po strony pornograficzne i inne, balansujące na granicy dobrego smaku, treści. Paradoksalnie świadczy to o otwartości Książnicy jako placówki publicznej, mającej służyć wszystkim mieszkańcom Białegostoku i okolic, na szerokie spectrum użytkowników. Jest to jednak zagadnienie dyskusyjne, a w centrum uwagi jest odpowiedź na pytanie, czym ma być biblioteka publiczna – placówką oświaty i kultury czy rozrywki. Wielu czytelników ma swoje ulubione stanowiska komputerowe, niektórzy zostawiają nawet własne słuchawki. Sprzyjają temu długie godziny otwarcia Informatorium i Czytelni – od 10.00 do 20.00 w dni powszednie i od 10.00 do 15.00 w soboty. Takie zachowania potwierdzają tezę Jacka Wojciechowskiego, że biblioteka jako miejsce stanowi „prywatną przestrzeń publiczną”, gdzie „użytkownik realizuje zamierzenia własne, ale jednocześnie znajduje się wśród innych osób, podobnie zachowujących się i zbieżnie umotywowanych, a to stwarza wrażenie wspólnoty”³. Wojciechowski pisze o tym w kontekście specyficznej i, być może, marginalnej, ale właściwej bibliotekom wszystkich typów, zwłaszcza publicznym, roli w społeczeństwie, którą określa mianem „funkcji substytutowanej”. Polega ona na tym, że ludzie zagubieni, nieprzystosowani, czasem – z lekkim stopniem upośledzenia – znajdują w bibliotece „warunki dla substytutowanego odreagowania napięć, frustracji i stresów”. Jak zauważa Wojciechowski „stwarzanie w bibliotekach warunków dla realizacji funkcji substytutowanej to niemal jedyne kreatywne działanie na jej rzecz (...). Z substytucji w komunikacji oraz w korzystaniu z bibliotek trzeba zdawać sobie sprawę. Trzeba ją dostrzegać i ewentualnie pośrednio ułatwiać (lub nie) realizację, ale bezpośrednia ingerencja pracowników bibliotek (...) jest nie do zaakceptowania”⁴. Przyznać należy, że w kontaktach z tego typu użytkownikami pracownicy Informatorium wykazują się niezwykłym taktem i wyczuciem, stwarzając im warunki do korzystania z Internetu, a jednocześnie dbając o to, by ich zachowanie nie zakłócało spokoju pozostałym.

³ J. Wojciechowski, *Biblioteka w komunikacji publicznej*, Warszawa 2010, s. 178.

⁴ Tamże.

WARSZTAT

Odsetek czasu spędzanego przez użytkowników na stronach poświęconych rozrywce oraz wyniki ankiety (pytanie o cele korzystania z biblioteki) świadczą przede wszystkim o tym, że w organizacji współczesnych bibliotek, zwłaszcza publicznych, jako jedną z funkcji bibliotecznej mediacji, należy uwzględnić rozrywkę. Konieczne wydają się jednak jakieś procedury i mechanizmy regulowania sieciowych ścieżek i poczynań internautów, stąd za dobre rozwiązanie uznać wypada zablokowanie dostępu do problematycznych stron czy portali. Jak wynika z rozmów z informatykami, Książnica Podlaska jest na etapie wprowadzania tego typu blokad.

Dzięki nowym mediom z usług Informatorium można skorzystać za pośrednictwem telefonu czy e-maila. Na stronie głównej Książnicy, w zakładce „Zapytaj bibliotekarza” znajdują się numery telefonu, okno do korespondencji mailowej, a nawet numer GG. Z rozmów z pracownikami Działu Informacyjno-Bibliograficznego wynika, że najczęściej użytkownicy pytają o dostępność danej pozycji, proszą o uszczegółowienie informacji bibliograficznej lub pomoc w wyszukaniu wiadomości na dany temat.

Na podstawie analizy działalności Informatorium Książnicy Podlaskiej można stwierdzić, że stanowi ona przykład udanej koegzystencji mediów elektronicznych i tradycyjnych źródeł informacji zarówno na poziomie zachowań informacyjnych użytkowników, jak i postawy personelu, wykazującego się otwartością, elastycznością i kompetencją, a także świadomością barier, jakie mogą wytwarzać nowe media. Jest ich coraz więcej i biblioteki, zwłaszcza publiczne, z których korzystają czytelnicy w różnym wieku, nie mogą nie uwzględniać sprawy tzw. wykluczenia technologicznego. Jedną z inicjatyw Książnicy, która to potwierdza, są warsztaty „Senior w Internecie”, skierowane do osób powyżej 50. roku życia, prowadzone przez jej pracowników merytorycznych.

Joanna Trusiuk
Książnica Podlaska

Zasady projektowania i organizowania bibliotek

Współczesne biblioteki to przede wszystkim biblioteki otwarte, z wolnym dostępem do zbiorów, gdzie użytkownicy i zbiory funkcjonują bez podziału na strefy zamknięte.

Biblioteki starają się być miejscem atrakcyjnym, chętnie odwiedzanym, bezpiecznym i funkcjonalnym dla czytelników, stwarzając im warunki do komfortowej pracy i spotkań. Tradycyjnie już zapewniają one miejsca do czytania i studiowania, do przygotowywania materiałów na zajęcia, pisania referatu i tworzenia prezentacji (służą temu biblioteczne laboratoria komputerowe), do szkoleń, przede wszystkim w zakresie zdobywania nowych umiejętności informacyjnych. Biblioteki oferują również środowisku lokalnemu możliwość udziału w prelekcjach, spotkaniach literackich, koncertach, przedstawieniach teatralnych i innych wydarzeniach kulturalnych. Galerie sztuki, wystawy plastyczne, fotograficzne są też stałym miejscem przestrzeni bibliotecznej, gdzie stwarza się społeczności lokalnej czasami jedyną możliwość kontaktu ze sztuką.

Przestrzeń biblioteczna ulega ciągłym zmianom i przeobrażeniom. Szczególnie biblioteki naukowe mogą pochwalić się budowlami ze szkła i stali, gdzie dominują przestronne pomieszczenia, multimedialne atrakcje, miejsca na różnego rodzaju ekspozycje, funkcjonalne meble i rozwiązania komunikacyjne, dziesiątki stanowisk komputerowych, bramki kontrolne, urządzenia do kopiowania tradycyjnych i elektronicznych zasobów bibliotecznych, wrzutnie (automaty przyjmujące i rejestrujące zwroty materiałów bibliotecznych), automatyczne rejestratory wypożyczeń, radiowa technologia RFID, elektroniczne karty biblioteczne, bufety i kawiarnie.

Przełom XX/XXI wieku to czas rozwoju budownictwa bibliotecznego na świecie. Ostatnie dziesięciolecie jest również zadawalającym okresem rozkwitu nowoczesnych bibliotek w Polsce, szczególnie naukowych. Budownictwo bibliotek publicznych rozwija się nieco mniej dynamicznie - wspierane programem MKiDN w zakresie infrastruktury bi-

WARSZTAT

bliotek publicznych. Również samorządy, w miarę własnych możliwości finansowych, przeznaczają coraz częściej środki na najważniejsze remonty i adaptacje budynków pod potrzeby bibliotek.

W latach 2001-2010 zmodernizowano 70% bibliotek publicznych w Polsce. W województwie podlaskim 11 bibliotek publicznych uzyskało wsparcie finansowe w okresie 2009-2010 w ramach programu „Infrastruktura bibliotek”.

Biblioteki mogą obecnie pozyskać pieniądze na inwestycje z programu rządowego „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek”, którego celem jest wzmocnienie potencjału bibliotek jako miejsca dostępu do kultury i wiedzy oraz integrowania społeczności lokalnej. Program ten jest jednym z priorytetów uchwalonego przez Radę Ministrów wieloletniego Programu Kultura+ na lata 2011-2015. W okresie pięciu lat realizacji programu biblioteki mogą ubiegać się o środki finansowe na zadania związane z budową, remontem, rozbudową lub przebudową bibliotek publicznych w gminach wiejskich, miejsko-wiejskich oraz małych gminach miejskich do 15 tys. mieszkańców.

Fakt ten powoduje, iż bibliotekarze, szczególnie zainteresowani przystąpieniem do programu dotacyjnego, powinni posiadać ogólną wiedzę na temat współczesnych koncepcji bibliotek. Fachowa wiedza przyda się bibliotekarzowi szczególnie, gdy przyjdzie mu zaprezentować swoje zdanie wobec np.: projektanta i wykonawcy budynku biblioteki.

Instytut Książki od kilku lat udziela pomocy bibliotekom w zakresie realizacji, na początku ministerialnego, a obecnie rządowego programu Biblioteka+, wspierającego budowę, rozbudowę i przebudowę bibliotek. Wynikiem działań Instytutu, promujących projektowanie nowoczesnych i funkcjonalnych rozwiązań architektonicznych dla budynków bibliotecznych, było zorganizowanie i ogłoszenie w 2012 r. „Konkursu na opracowanie koncepcji architektoniczno-budowlanej gminnej biblioteki publicznej”. Konkurs, który odbył się przy udziale Warszawskiego Oddziału Stowarzyszenia Architektów Polskich, miał charakter konkursu studialnego i polegał na przedstawieniu koncepcji architektonicznych dla wybranych przez uczestnika konkursu konkretnych lokalizacji. Walory architektoniczne prac konkursowych oceniał sąd złożony z przedstawicieli SARP-u oraz Instytutu Książki. Funkcję przewodniczącego sądu konkursowego pełnił prof. Marek Budzyński, twórca Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie i Opery Podlaskiej. Głównymi kryteriami oceny były integralność kompozycji, funkcjonalność rozwiązań, niskie koszty eksploatacji i innowacyj-

WARSZTAT

ność rozwiązań. Do konkursu zgłoszono 41 projektów. Aż cztery spośród nadesłanych dotyczyły Supraśla. I nagrodę w wysokości 20 000 zł netto zdobyło biuro projektowe Żukowski – Maciej Żukowski z Białegostoku za projekt biblioteki w Supraślu.

23 kwietnia 2013 r. odbyła się w Centrum Konferencyjnym „Knieja” w Supraślu debata o sztuce projektowania przestrzeni bibliotecznych połączona z prezentacją konkursowych projektów biblioteki ph. „Biblioteka – dobre miejsce”, którą zorganizowali: Instytut Książki, Miejska Biblioteka Publiczna i Urząd Miasta w Supraślu.

Podczas spotkania zaprezentowano poradnik architektoniczny dla bibliotekarzy, którzy rozpoczynają inwestycje w swojej bibliotece. Wydawcami poradnika, który jest pierwszą tego typu publikacją w Polsce, są Instytut Książki i Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Współautorzy poradnika to architekci - Dariusz Śmiechowski i Karol Langie, którzy na co dzień zajmują się projektowaniem małych i średnich bibliotek. Poradnik jest bardzo dobrą pomocą dla bibliotekarzy przy projektowaniu oraz tworzeniu atrakcyjnych i wielofunkcyjnych bibliotek. Architekci opisują wszystkie fazy procesu inwestycyjnego oraz różne rodzaje inwestycji. Proponują, aby w pierwszej fazie, kiedy zapadają decyzje o rodzaju inwestycji oraz przygotowywany jest program funkcjonalno-użytkowy przestrzeni bibliotecznej, przeprowadzić konsultacje społeczne i uwzględnić opinie **użytkowników bibliotek i potrzeby społeczności lokalnej**. Podręcznik zawiera materiały pomocnicze. Bibliotekarze mogą zapoznać się z opisem przykładowych konsultacji społecznych w formie partycypacyjnych warsztatów architektonicznych oraz przykładami różnych umów budowlanych.

Faza projektowania i realizacji inwestycji obejmuje takie zagadnienia, jak: rodzaje projektów, znaczenie wyboru projektanta, etapy projektowania, czynności wykonywane przez poszczególne osoby podczas realizacji projektu, zasady rozpisywania przetargu na roboty budowlane i zakup wyposażenia, zasady zrównoważonej architektury bibliotek.

W budownictwie bibliotek można rozróżnić następujące rodzaje inwestycji:

1. Budowanie nowego budynku biblioteki według projektu indywidualnego.
2. Budowanie nowego budynku biblioteki według projektu typowego lub powtarzalnego.
3. Adaptacja, czyli przystosowanie budynku niebibliotecznego do speł-

WARSZTAT

niania funkcji bibliotecznych.

4. Modernizacja lub remont kapitalny, czyli przebudowa budynku, która ma na celu poprawę warunków pracy.

Projektując budynki bibliotek, należy koniecznie uwzględnić takie rozwiązania, które zapewnią właściwą ochronę zbiorów bibliotecznych. Aby zapobiec starzeniu lub niszczeniu materiałów bibliotecznych, należy zadbać o:

- właściwą temperaturę i wilgotność względną powietrza,
- ochronę przed podwyższonymi parametrami energii promieniowania światła,
- zabezpieczenie przed czynnikami biologicznymi,
- ochronę przed kradzieżami,
- właściwą oprawę książek,
- prawidłowy proces reprografii,
- ochronę przeciwpożarową,
- zabezpieczenie na wypadek powodzi i awarii sieci wodno-kanalizacyjnej oraz ciepłej,
- zabezpieczenie budynku biblioteki przed ruchami tektonicznymi,
- warunki do działań technologicznych na obiektach bibliotecznych, w tym dezynfekcji, dezynsekcji, odkwaszania.

Brytyjski architekt Harry Faulkner-Brown, twórca kilkunastu gmachów bibliotecznych, jest autorem 10 zasad, które ukształtowały współczesne pojęcie o prawidłowym projektowaniu i właściwym organizowaniu budynków bibliotecznych. Według tych zasad budynek biblioteczny, prawidłowo zaprojektowany i zorganizowany powinien być:

- elastyczny, czyli oparty na jednym module konstrukcyjnym zapewniającym jednakową wytrzymałość stropów w całym budynku, co stwarza możliwość przystosowywania się do zmian przestrzennych i organizacyjnych;
- zwarty, z dogodnymi drogami komunikacyjnymi. Na każdym poziomie przeznaczonym dla czytelników przestrzeń jest otwarta. Czytelnicy mogą się łatwo i szybko przemieszczać z miejsca na miejsce;
- dostępny, zarówno wewnątrz, jak i z zewnątrz;
- rozszerzalny/rozciągliwy, zdolny do rozwoju przestrzennego, tak, by w miarę potrzeb można było rozbudować budynek, nie rujnując istniejącej całości;
- zróżnicowany pod względem warunków pracy i wieloaspektowego dostępu do informacji;

WARSZTAT

- zorganizowany, czyli dający łatwy i szybki kontakt czytelnika z książką i dostęp do wszystkich usług bibliotecznych i informacyjnych;
- wygodny, bo praca - tak użytkownika, jak i bibliotekarza w dobrych warunkach przestrzennych jest bardziej efektywna;
- zapewniający stałe warunki środowiskowe i mikroklimatyczne konieczne dla ochrony i zachowania stanu fizycznego zbiorów bibliotecznych;
- bezpieczny dla czytelników, personelu i zbiorów. Rozplanowanie przestrzeni w pomieszczeniach ułatwia kontrolowanie przez personel zachowań czytelników i pozwala przewidzieć sytuacje zagrażające zbiorom;
- ekonomiczny w eksploatacji.

Bibliografia

1. Bakalarz A.: Projektowanie i budowa nowych bibliotek. „Bibliotheca Nostra” 2011, nr 2 (24), s. 94-103.
2. Chruścińska J.: O budownictwie bibliotecznym - poznańska konferencja bibliotekarzy. „Poradnik Bibliotekarza” 2011, nr 10, s.18-19.
3. Langie K., Śmiechowski D., Walczyna M.: Biblioteka - dobre miejsce. Poradnik architektoniczny dla bibliotek. Warszawa 2012.
4. Paruzel A., Bubel D.: Nowoczesne biblioteki świata. Zasady projektowania i organizowania bibliotek. „Poradnik Bibliotekarza” 2012, nr 2, s.10-16
5. Wołosz J.: Biblioteki XXI wieku, nowoczesna architektura, funkcjonalne wyposażenie, pomysły aranżacje - konferencja SBP w Poznaniu. „Bibliotekarz” 2011, nr 11, s.26-27.

Grzegorz Zys
Książnica Podlaska

**Czytelnictwo mniejszości narodowych
w bibliotekach publicznych
woj. podlaskiego**
- stan na 31.XII. 2012 r.

Badaniem czytelnictwa mniejszości narodowych objęto 22 biblioteki woj. podlaskiego¹ zlokalizowane w następujących miejscowościach: Białowieża, Bielsk Podlaski, Czeremcha, Czyże, Dubicze Cerkiewne, Gródek, Hajnówka, Dubiny (gmina Hajnówka), Kleszczele, Krynki, Michałowo, Milejczyce, Narew, Narewka, Nurzec Stacja, Orla, Puńsk, Sejny, Berżniki (gmina Sejny), Szudziałowo, Zabłudów. Księgozbiory w językach mniejszości narodowych w roku 2012 posiadało 21 bibliotek gminnych, a więc o jedną mniej niż podczas ostatniego badania z roku 2008. Łączna liczba zinwentaryzowanych pozycji wynosi 19.322 wol., w tym:

- 5.914 w jęz. białoruskim
- 7.003 w jęz. rosyjskim
- 6.392 w jęz. litewskim
- 13 w jęz. ukraińskim

W roku 2012 nowe pozycje pojawiły się w 6 bibliotekach. Wszystkie zbiory trafiły do bibliotek jako dary: od czytelników (Gródek, MBP Hajnówka, GBP Hajnówka), z wydawnictwa (*Auśra* – Puńsk) bądź od autorów (Sokrat Janowicz – Krynki, Wiktor Stachwiuk - Narew). Do inwentarzy zostało wpisanych zaledwie 8 pozycji - 3 biał., 1 ros. i 4 lit. w 3 placówkach (MBP Hajnówka, Narew, Puńsk). Pozostałe 3 biblioteki nie zainwentaryzowały nowych pozycji.

Poza księgozbiorem biblioteki udostępniają również czasopisma – 10 tytułów w 8 bibliotekach.

¹ Ostatnie dane na ten temat były zebrane za rok 2008.

WARSZTAT

Tabela 1 – Czasopisma w jęz. mniejszości narodowych

L.p.	BIBLIOTEKA	TYTUŁY CZASOPISM			
		w języku białoruskim	w języku rosyjskim	w języku litewskim	w języku ukraińskim
1.	Bielsk Podl.-MBP	<i>Czasopis, Niwa</i>			<i>Nad Buhom i Narwoju</i>
2.	Czyże	<i>Czasopis, Niwa</i>			
3.	Gródek	<i>Wiadomości Gródeckie (dwujęzyczne)</i>			
4.	Hajnówka - MBP	<i>Niwa, Czasopis, Przegląd prawosławny (dwujęzyczny)</i>	<i>Deutschland (wersja rosyjska)</i>		<i>Nad Buhom i Narwoju</i>
5.	Hajnówka - GBP	<i>Czasopis, Niwa</i>			
6.	Krynki	<i>Czasopis</i>			
7.	Narew	<i>Czasopis, Niwa</i>			
8.	Puńsk			<i>Aušrele, Aušra, Suvalkietis, Kultūros Baro</i>	

Łącznie czasopisma były udostępnione 2022 razy.

W 14 placówkach na 22 badanych jest 601 czytelników literatury w językach mniejszości narodowych, którzy wypożyczyli zbiory 1.112 razy. Tabela 2 zawiera dane na temat ilości czytelników i wypożyczeń w rozbiu na poszczególne języki.

Tabela 2. Użytkownicy i wypożyczenia

Język	Czytelnicy	Wypożyczenia
białoruski	116	215
rosyjski	99	174
litewski	385	708
ukraiński	1	15
RAZEM:	601	1112

WARSZTAT

W 8 bibliotekach w roku 2012 nie odnotowano żadnego czytelnika, w 6 placówkach jest ich mniej niż 10. Najwięcej czytelników jest w GBP Puńsk – 360 (jęz. lit.) oraz GBP Hajnówka - 93 (48 biał., 45 ros.).

Oprócz zebrania danych cyfrowych biblioteki zostały poproszone również o wypełnienie krótkiej ankiety.

Jako największą grupę korzystających z 6 bibliotek wskazało osoby *powyżej 60 roku życia*, 4 wskazania były na grupę *16-25 lat* i na grupę *26-60 lat* również 4. Trzy biblioteki odpowiedziały, iż największą grupę odbiorców stanowią *dzieci do lat 15*.

Użytkownicy najczęściej szukają w bibliotekach *klasyki literatury pięknej* – 11 wskazań. Czasopisma również cieszą się pewnym zainteresowaniem – 6 wskazań.

Tabela 3. Zainteresowania czytelników:

Najczęstsze pytania czytelników	
klasyka literatury pięknej	11
nowości z literatury pięknej	2
literatura dziecięca	1
czasopisma	6
inne zbiory	4

Jako *inne zbiory* biblioteki wymieniły: poezję (Gródek), historię literatury białoruskiej, opracowania lektur autorów piszących w jęz. białoruskim (Hajnówka), książki Sokrata Janowicza (Krynki), literaturę popularnonaukową - historię (Puńsk).

Wpływ nowych pozycji w językach mniejszości narodowych jest słabym.

W 2012 nowe pozycje wpłynęły do 6 bibliotek². Osiem placówek podało wcześniejsze daty ostatnich wpływów. Również 8 nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi. Ostatni zakup ze środków samorządowych biblioteki odnotowały w roku 1996(!), a więc 16 lat wcześniej niż badany okres!

² Patrz wyżej.

WARSZTAT

Tabela 4. Wpływ nowości książkowych w jęz. mniejszości narodowych

Ostatnie wpływy lit. w jęz. mniejszości narodowych	liczba bibliotek	rodzaj wpływu
2012	6	dary
2011	1	dary od czytelników
2007	2	dary od czytelników, redakcja „Niwy”
2006	1	dary od czytelników
1996	1	zakup ze środków samorządowych
1987	1	zakup ze środków samorządowych
dawno	1	przeniesione z filii

Zbiory, które znajdują się w bibliotekach zaspokajają w pełni potrzeby czytelnicze mniejszości narodowych – tak uznały 4 biblioteki. Dziewięć placówek wskazało, że posiadane zbiory zaspokajają podstawowe potrzeby czytelnicze. Jedna uznała, że nie zaspokajają, gdyż brak jest nowości wydawniczych w jęz. mniejszości narodowych. Biblioteki, w których w roku 2012 nie było czytelników, nie odpowiedziały na to pytanie.

Biblioteki zostały również poproszone o ocenę zainteresowania pozycjami w jęz. mniejszości narodowych w ostatnich 5 latach. Tabela 5 przedstawia rozkład wyników. Najwięcej odpowiedzi (po 7) pojawiło się przy opcjach *pozostaje na tym samym poziomie* (dodam, że bardzo niskim) oraz *zdecydowanie spadło*.

Tabela. 5 Zainteresowanie zbiorami w jęz. mniejszości narodowych

Zainteresowanie zbiorami w ostatnich 5 latach	Liczba bibliotek
pozostaje na tym samym poziomie	7
nieznacznie wzrosło	2
nieznacznie spadło	3
zdecydowanie wzrosło	1
zdecydowanie spadło	7
brak odpowiedzi	2

Na koniec ankiety biblioteki zostały poproszone o opinię na temat przyszłości czytelnictwa mniejszości we własnych placówkach. Odpowiedzi udzieliło 18 bibliotek, z 22 badanych.

Większość odpowiedzi na temat czytelnictwa mniejszości narodowych nie napawa optymizmem. Biblioteki nie przewidują większych wzrostów zainteresowania tego typu literaturą. Parokrotnie pojawiło się słowo: *sta-*

WARSZTAT

gnacja. Kolejny padający argument to starzenie się mieszkańców i migracja młodych do miast. Jedna z bibliotekarek pisze: „*Grupa starszych osób, jak wymrą to skończy się zainteresowanie*”. Również brak nowości książkowych w danym języku nie sprzyja wzrostom czytelnictwa „*Księgozbiór jest przestarzały, gdyż po zakup książek trzeba jechać na Litwę (...) nie można w Polsce kupić książek w jęz. litewskim (brak księgarni)*”.

W miejscowościach, gdzie młodzież ma możliwość nauki języka mniejszości (białoruski – Bielsk Podlaski, Hajnówka; litewski – Sejny) to szkoły zaspokajają potrzeby czytelnicze w danym języku.

„*Młodzież interesująca się czytaniem książek w jęz. litewskim uczęszcza do szkoły z lit. jęz. nauczania i tam korzysta z księgozbioru, a także wypożycza dla rodziny (...). Czasami potrzebują materiałów na lekcje z różnych przedmiotów*”.

„*W Muzeum Kultury Białoruskiej działa biblioteka specjalizująca się w gromadzeniu literatury białoruskiej. Potencjalni czytelnicy wiedzą, że właśnie tam mają większą możliwość otrzymania poszukiwanej książki. Podobnie jest też w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 2 z dodatkową nauką języka białoruskiego, gdzie biblioteka szkolna zaspokaja potrzeby czytelnicze i informacyjne młodzieży w języku mniejszości*”.

Pojawiły się głosy trochę bardziej optymistyczne. Organizowane są w gminach i bibliotekach różne konkursy literackie, spotkanie z autorami regionalnymi lub czytanie literatury białoruskiej i rosyjskiej dla najmłodszych dzieci. „*Zainteresowanie wzrasta w chwili przygotowywania się do Konkursu Recytatorskiego `Ojczyście słowo` oraz Konkursu Prozy Białoruskiej*”.

Jest również głos odmienny: „*Organizowane na przestrzeni lat spotkania z pisarzami białoruskimi, nie miały w większości przełożenia na późniejsze wypożyczenia ich książek*”.

Oddzielnym, ale pokrewnym zagadnieniem jest czytelnictwo przekładów autorów białoruskich, czy też litewskich, na jęz. polski.

Jedna z bibliotek stwierdza: „*Zauważyć należy, że czytelnicy bardzo chętnie sięgają do literatury białoruskiej tłumaczonej na język polski*”.

Czytelnictwo w językach mniejszości narodowych stanowi znikomy procent (poza jednym wyjątkiem - Puńskiem) ogółu czytelników i wypożyczeń w bibliotekach objętych sondażem. Obserwujemy systematyczny spadek ilości wypożyczeń i czytelników.

Joanna Trusiuk

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

Nowe zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników bibliotek publicznych

seminarium dla bibliotekarzy w dn. 13.03.2013r.

13 marca 2013 roku w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego odbyło się seminarium dla bibliotekarzy z placówek terenowych i filii Książnicy Podlaskiej.

Spotkanie szkoleniowe otworzyła Ewa Kołomecka - zastępca dyrektora Książnicy Podlaskiej. Urząd Marszałkowski reprezentowała Katarzyna Kłoczko-Arent - inspektor Referatu Kultury.

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa podlaskiego w 2012 roku przedstawiła autorka artykułu. Analiza opisowa została opracowana na podstawie sprawozdań opisowych i zestawień tabelarycznych, sporządzonych przez biblioteki pełniące funkcje powiatowe oraz biblioteki powiatów: bielskiego i hajnowskiego. Omówione zagadnienia, dotyczące: sieci bibliotek, czytelnictwa, wypożyczeń, zakupu zbiorów, komputeryzacji bibliotek, projektów, zostały przedstawione w formie prezentacji multimedialnej. Miniony rok, pomimo spadków czytelnictwa, był dla bibliotek publicznych okresem udanym i pracowitym, ponieważ wiele placówek przystąpiło do komputeryzacji procesów bibliotecznych oraz zrealizowało wiele przedsięwzięć i projektów na rzecz społeczności lokalnej.

Najważniejsze działania Książnicy Podlaskie im. Ł. Górnickiego w Białymstoku w 2012 r. oraz plany na przyszłość omówiła Ewa Kołomecka - zastępca dyrektora Książnicy Podlaskiej.

Sukcesy i osiągnięcia biblioteki wojewódzkiej w minionym roku to, m.in.:

- uzyskanie statusu biblioteki naukowej,
- realizacja projektów i przedsięwzięć dofinansowanych ze środków MKiDN („Elektroniczna Książnica Podlaska” – etap I i II; „Ochrona i zachowanie cennych starodruków Książnicy Podlaskiej stanowią-

WARSZTAT

cych materialne dziedzictwo kulturowe”),

- modernizacja siedziby głównej KP (projekt „Poprawa warunków funkcjonowania, rozszerzenie i wzbogacenie oferty Książnicy Podlaskiej” - etap II – dofinansowanie z MKiDN).

Po przerwie wykład na temat „Nowe zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników bibliotek publicznych” zaprezentował mecenas Rafał Golał – radca prawny w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ostatnia nowelizacja przepisów o działalności kulturalnej (ustawa z 31 sierpnia 2011 r. Dz. U. Nr 207, poz. 1230) wymusiła zmiany w aktach wykonawczych. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wydał następujące nowe rozporządzenia:

- Rozporządzenie w sprawie wynagradzania pracowników instytucji kultury z dnia 3 października 2012 r. (Dz. U. z dnia 8 października 2012 r., poz.1105)
- Rozporządzenie w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania w bibliotekach stanowisk bibliotekarskich oraz stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną z dnia 5 grudnia 2012 r. (Dz. U. z dnia 12 grudnia 2012 r., poz.1394)

Rozporządzenie w sprawie wynagradzania pracowników instytucji kultury określa:

1. wykaz stanowisk pracy w instytucjach artystycznych i pozostałych instytucjach kultury;
2. warunki i sposób wynagradzania pracowników, w tym minimalne wynagrodzenie zasadnicze na poszczególnych stanowiskach pracy;
3. warunki przyznawania i wypłacania dodatku funkcyjnego;
4. warunki przyznawania i wypłacania dodatku specjalnego;
5. warunki przyznawania i wypłacania dodatku za wieloletnią pracę;
6. warunki przyznawania prawa do nagrody jubileuszowej i jej wypłacania;
7. warunki ustalania prawa do jednorazowej odprawy pieniężnej przysługującej w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz jej wypłacania.

W nowym rozporządzeniu zrezygnowano ze szczegółowych zapisów zawartych we wcześniejszych regulacjach w odniesieniu do pracowników instytucji upowszechniania kultury: tabel stawek wynagradzania zasadniczego (w podziale na: pracowników działalności podstawowej, administracji i obsługi oraz pracowników zatrudnionych na stanowi-

WARSZTAT

skach instruktorów artystycznych i instruktorów zespołów zainteresowań) i przyporządkowania im kategorii zaszeregowania (obowiązywało XXI kategorii zaszeregowania), co wiązało się z określeniem dla tych kategorii stawek miesięcznych wynagrodzenia zasadniczego w złotych. Każda kategoria zaszeregowania miała przypisane tzw. widełki, czyli minimalną i maksymalną stawkę miesięczną w zł. Rozporządzenie obecne nie określa kategorii zaszeregowania i stawek wynagrodzenia zasadniczego dla poszczególnych stanowisk pracy, podaje tylko, że „minimalne wynagrodzenie zasadnicze pracowników zatrudnionych w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy na poszczególnych stanowiskach pracy wynosi 1.050 zł”. Oznacza to w praktyce, iż pracodawcy będą mogli sami decydować o stawkach wynagrodzenia dla poszczególnych stanowisk pracy w instytucjach kultury, co jest bardzo niekorzystne dla bibliotekarzy. Omawiane rozporządzenie jest niestarannie przygotowane, ponieważ nie tworzy przejrzystej struktury stanowisk w bibliotekach publicznych z proponowaną siatką płac na poszczególnych stanowiskach.

Rozporządzenie z dnia 3 października 2012 r. w sprawie wynagradzania pracowników instytucji kultury nie spełnia oczekiwań środowiska bibliotekarskiego i powoduje obniżenie rangi zawodu bibliotekarza.

Drugi omawiane na seminarium akt prawny to rozporządzenie w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania w bibliotekach stanowisk bibliotekarskich oraz stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną.

W załączniku do rozporządzenia określono wymagania kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania w bibliotekach stanowisk bibliotekarskich, tj. stanowisk pracowników służby bibliotecznej i stanowisk bibliotekarzy dyplomowanych, a także stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną.

Główne zmiany wprowadzone w nowym rozporządzeniu w stosunku do rozporządzenia MKiSz z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w bibliotekach oraz trybu stwierdzania tych kwalifikacji (Dz. U. Nr 41, poz. 419), które utraciło moc z dniem 2 lipca 2012 r. to:

1. obniżono wymagania kwalifikacyjne na najniższych stanowiskach bibliotekarskich pracowników służby bibliotecznej, tj. młodszy bibliotekarz i bibliotekarz;
2. podwyższono wymagania kwalifikacyjne na stanowiskach: kustosz i starszy kustosz;

WARSZTAT

3. określono wymagania dotyczące bibliotekarzy dyplomowanych (zrezygnowano z wymogu zdawania egzaminu w postępowaniu kwalifikacyjnym);
4. określono wymagania kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną.

Pracownicy na stanowiskach kustosza i starszego kustosza oprócz wymagań dotyczących wykształcenia zostali zobligowani do „zdobycia” dorobku zawodowego, który na tych stanowiskach nie był wymagany. W rozporządzeniu zawarto przepis przejściowy. Zakłada on, że pracownicy zatrudnieni na tych stanowiskach, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia nie spełniają wymagań kwalifikacyjnych, mogą zajmować te stanowiska, jednak nie dłużej niż przez dziewięć lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia, chyba, że nabędą kwalifikacje uprawniające do zajmowania tych stanowisk. Zakres dorobku zawodowego określono w § 5 rozporządzenia.

Bibliotekarze obecni na seminarium skierowali do prelegenta własne pytania dotyczące, m. in.: dorobku zawodowego, stanowisk bibliotekarskich bibliotekarzy dyplomowanych, stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną.

Spotkanie szkoleniowe cieszyło się dużym zainteresowaniem bibliotekarzy samorządowych, frekwencja dopisała, pomimo mroźnej, zimowej pogody.

Małgorzata Rokicka-Szymańska

Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego

Szkolenie bibliotekarzy w niecodziennej scenerii

Dzięki przychylności ze strony dyrektora Muzeum Podlaskiego w Białymstoku –Andrzeja Lechowskiego bibliotekarze z powiatu białostockiego mieli możliwość zorganizowania szkolenia w barokowym pałacyku w Choroszcy. Sceneria, w której się odbywało - z dala od zgiełku miasta, gdzie czas biegnie wolniej, pozwoliła 28 uczestnikom dodatkowo odczuć atmosferę wyciszenia i skupienia. W tym miejscu nadal czuje się „ducha historii”. Co prawda okres największej świetności letnia rezydencja Jana Klemensa Branickiego dawno ma za sobą, ale nadal jest perełką historyczną na Podlasiu. Za czasów Jana Klemensa Branickiego gościli tu królowie August III Sas oraz Stanisław August – brat hetmanowej Izabeli z Poniatowskich Branickiej i wielu innych.

Organizatorem spotkania była Książnica Podlaska im. Łukasza **Górnickiego (Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego)** w koalicji z **Miejską Biblioteką Publiczną** w Choroszcy. Było to kolejne przedsięwzięcie wspólnie realizowane na przestrzeni wielu lat. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu całego Zespołu bibliotecznego oraz załodze muzeum mogliśmy zrealizować ten projekt. Po raz pierwszy w historii szkoleń bibliotekarzy powiatu białostockiego podjęto temat o muzyce w powiązaniu z biblioteką. Główny temat brzmiał: „Gdzie jest człowiek, tam jest sztuka. Różnorodne działania animacyjne bibliotek wzbogacone muzyką”. Muzyka towarzyszyła nam przez znaczną część spotkania i przeplatana była dużą dawką wiedzy z różnych pokrewnych dziedzin.

Zgodnie z programem szkolenie rozpoczęła Pani Elżbieta Wróblewska, kierownik Miejskiej Biblioteki Publicznej w Choroszcy, pełniąca honory gospodarza. Następnie poproszono o zabranie głosu burmistrza ziem choroszczańskich Pana Jerzego Ułanowicza. Jego wystąpienie było znakomitą prezentacją historii i dnia dzisiejszego gminy Choroszcy. Pan burmistrz nie omieszkał podkreślić doniosłej roli instytucji kultury w gminie, a także współpracy w zakresie realizacji wspólnych zamierzeń. Na koniec swej

WARSZTAT

wypowiedzi zachęcał wszystkich zainteresowanych do odwiedzania gminy i korzystania z atrakcji turystyczno- kulturalnych tej gościnnej ziemi podlaskiej.

Następnie Pani E. Wróblewska zaprezentowała różnorodność działań bibliotecznych w placówce, którą kieruje, podkreślając zaangażowanie 4 - osobowego zespołu w realizacji wielu przedsięwzięć. Podzieliła się doświadczeniami w działaniach adresowanych do wszystkich grup wiekowych czytelników oraz omówiła ich rezultaty

Kolejny punkt programu był realizowany przez Panią Lidię Długołęcką- Pinkwart, która przyjechała na szkolenie z Nowego Targu. Zaproszona prelegentka jest autorką wielu książek dla dzieci, przewodników oraz kompendium wiedzy o muzyce. Ponadto przez wiele lat prowadziła szkołę muzyczną. Pani Lidia podczas dwugodzinnego wystąpienia przekazała słuchaczom ogromną dawkę informacji o muzyce w powiązaniu z takimi dziedzinami sztuki, jak: literatura, teatr, film i plastyka. Podkreśliła terapeutyczne działanie różnych rodzajów muzyki. Stwierdziła, iż: „muzyka towarzyszyła człowiekowi od zarania dziejów i będzie nadal mu towarzyszyć. Codzienne życie, obrzędy religijne czy święta odbywały się właśnie przy udziale muzyki...” Nasz gość dużo miejsca poświęcił muzyce w nawiązaniu do działań bibliotecznych. Prezentowane fragmenty utwo-

WARSZTAT

rów, warsztaty, wykład pozwoliły nam nie tylko uspokoić myśli, ale także pobudzić do działań. Uczestnicy spotkania wspólnie zastanawiali się, jak wykorzystać muzykę w działaniach zawodowych.

Prelegentka odniosła się do gromadzonego przez biblioteki księgozbioru o treści muzycznej. Przekazała dużą dawkę informacji o wybranych kompozytorach -znanych i mniej znanych. Przerzywnikami w przekazie wiedzy były fragmenty utworów muzyki klasycznej wykonane na instrumencie klawiszowym. Pani Lidia jest „wirtuozem pianina”. Jej opowieści oraz gra „zapała dech w piersiach” uczestników. Starła się ukazać korelację zagadnień muzycznych z innymi dziedzinami sztuki, nie pomijając elementów z historii powszechnej, które pomogą nam zrozumieć różnorodne zagadnienia otaczającego nas świata.

W części warsztatowej prelegentka zaproponowała bibliotekarzom pracę w zespołach z podziałem na grupy w/g grup wiekowych użytkowników obsługiwanych (od dzieci po seniorów). Uczestnicy mieli za zadanie teoretyczne przygotowanie imprezy animacyjnej z wykorzystaniem muzyki adresowanej do wybranych grup odbiorców, a także wykorzystanie wybranej formy pracy. Podczas burzy mózgów, która miała na celu wymianę myśli i doświadczeń, powstały konkretne propozycje. To zadanie miało na celu uatrakcyjnienie zaplanowanej imprezy bibliotecznej i zachęcenie

WARSZTAT

do działań wielu grup wiekowych, integrację środowisk korzystających z usług naszych instytucji. W przedstawionych propozycjach dominował ruch, kolory, świat fantazji, literatura. Wykorzystano wiedzę z różnych dziedzin. Nie zapomniano o bliskości z drugim człowiekiem, działaniach terapeutycznych. Przedstawiciele poszczególnych grup zaprezentowali swe przemyślenia publicznie. Urozmaicone propozycje pomogły w budowaniu pozytywnego obrazu własnej osoby i optymistycznego nastawienia do otoczenia. Dyskusja pomiędzy uczestnikami była interesująca i wniosła dużo „młodzieńczej energii”.

Po części warsztatowej swe doświadczenia zawodowe zaprezentowała przedstawicielka Działu Zbiorów Specjalnych Książnicy Podlaskiej - Maria Niemyjska, która nakreśliła działania podejmowane przy współpracy z bibliotekami samorządowymi województwa podlaskiego, a w szczególności z placówkami powiatu białostockiego. Nie omieszczała wspomnieć o wspólnych przedsięwzięciach realizowanych z Biblioteką Publiczną Powiatu Białostockiego na przestrzeni wielu lat, jak: szkolenia, wystawy, spotkania z przedstawicielami władz samorządowych.

Ostatni punkt programu był realizowany przez autorkę artykułu, która podsumowała wspólne działania w 2012 roku. W przygotowanej prezentacji multimedialnej wykorzystano zdjęcia z większych projektów wspólnie realizowanych w powiecie białostockim. Ostatni slajd był formą podziękowania wszystkim bibliotekarzom, którzy włączyli się do wspólnych zadań. Razem mogliśmy zdziałać więcej niż osobno. Przykładem partnerstwa było spotkanie realizowane w nowym roku kalendarzowym w Choroszczycy, które wzmocniło grupę zawodowo i przyczyniło się do jej integracji.

W trakcie realizacji poszczególnych punktów seminarium bibliotekarze samorządowi z powiatu typowali kreatywnych bibliotekarzy z obszaru swego działania do konkursu „Bibliotekarz Roku 2012”, ogłoszonego przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.

Zaangażowanie bibliotekarzy było zauważone i podkreślone podczas podsumowania spotkania dokonane przez kierownika Działu Instrukcyjno-Metodycznego – Joannę Trusiuk oraz pozostałe koleżanki z Książnicy Podlaskiej. Współorganizatorom w formie podziękowania przekazano książki oraz słodkości.

W tak pięknej scenerii czuliśmy się wyśmienicie, Po części merytorycznej nie zapomniano o informacji o obiekcie. Przekazał je Pan Przemysław Pawlica, przewodnik muzeum. Przerwywnikiem w opowieściach była muzyka, która „wydobyta” została z klawesynu przez naszego gościa.

WARSZTAT

Cudowne brzmienie tego zabytkowego instrumentu strunowo-szarpanego również wpłynęło na samopoczucie zwiedzających. Należy tu również wspomnieć o serwowanych słodkościach własnoręcznie przygotowanych przez zespół bibliotekarzy z gminy Choroszcz, które pozostaną na długo w naszej pamięci. Nie omieszkam wspomnieć o kluczu wiolinowym wykonanym z ciasta ptysiowego, który był słodkim symbolem realizowanego tematu. Te drobiazgi są również motywacją do spotkań i dalszego kształcenia. W ten sposób poznajemy również swoje zdolności kulinarne.

Małgorzata Rokicka-Szymańska, Joanna Trusiuk
Książnica Podlaska

Badanie efektywności pracy bibliotek publicznych i pedagogicznych

Warsztaty w Sulejówku (7-8 marzec 2013)

Po raz kolejny, po rocznej przerwie dwie przedstawicielki Książnicy Podlaskiej (autorki artykułu) zostały zaproszone na dwudniowe seminarium i warsztaty nt. badania efektywności bibliotek publicznych i pedagogicznych. Organizatorami spotkania były: Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, a także Ośrodek Rozwoju Edukacji. Tegoroczne warsztaty, podobnie jak i poprzednie (o czym wcześniej pisaliśmy w Głosie Bibliotek Województwa Podlaskiego nr 2/2012) zorganizowano w pięknie usytuowanym historycznym budynku w Sulejówku należącym dawniej do Ignacego i Heleny Paderewskich. Wypada tu również wspomnieć o sąsiadującym dworku Józefa Piłsudskiego, który podnosi atrakcyjność tego miejsca.

Zgodnie z wcześniejszymi informacjami przesłanymi przez organizatorów przedsięwzięcia głównym celem seminarium było przekazanie wiadomości nt. wyników prowadzonych przez wybrane biblioteki publiczne i pedagogiczne w Polsce pilotażowych badań dotyczących wskaźników czytelnictwa. Powstał zestaw 28 wskaźników funkcjonalności bibliotek publicznych i pedagogicznych. Zebrane wstępne dane cyfrowe - zgodnie z założeniami projektu - wysyłane były przez wytypowane biblioteki poszczególnych resortów do analizatorów wojewódzkich, którzy konsultowali i poprawiali. Następnie ankiety drogą e-mail przekazywano do koordynatorów przedsięwzięcia. Zespół badawczy - powołany przez SBP - działa pod kierunkiem Lidii Derfert-Wolf. Pilotaż badawczy wskaźników - zgodnie z założeniami - będzie prowadzony przez kolejne lata, dzięki czemu pozyskane dane dadzą pełny obraz działania bibliotek. Zgodnie z założeniami programowymi informacje te będą służyć w przyszłości bibliotekom oraz innym placówkom jako narzędzie do zarządzania, monitoringu postępów w działaniu, oceny wykonania zadań oraz wsparcia

WARSZTAT

w tworzeniu strategicznych planów rozwojowych bibliotek, a także poprawy funkcjonalności tych instytucji.

Uczestników warsztatów powitała przewodnicząca SBP - Elżbieta Stefańczyk, która nakreśliła znaczenie Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w środowisku zawodowym oraz przedstawiła wielokierunkowe działania na rzecz integracji środowiska i wzmocnienia pozycji tego zawodu. Przeanalizowała funkcjonowanie bibliotek w nawiązaniu do strategii rozwoju SBP. Omówiła jego strategię rozwoju, nowoczesne narzędzia, oraz rzecznicstwo, a także efektywność działań badawczych. Pani Stefańczyk wspomniała również o staraniach w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych na projekty realizowane przez struktury SBP.

Następnie przedstawicielka Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego – Noemi Gryczko odniosła się do kierunku działań bibliotek, które realizują „gigantyczne zadania” na rzecz społeczeństw lokalnych. Stwierdziła, że kreatywność bibliotekarzy jest ogromna, a potrzeby odbiorców się zmieniają. Dlatego też konieczne jest stawianie diagnozy potrzeb użytkowników. Wówczas mamy konkretny cel działania w dążeniu do osiągnięcia sukcesu. A co za tym idzie – rośnie liczba usatysfakcjonowanych użytkowników, którym mamy wiele do zaoferowania. Podkreślała wielokrotnie zaangażowanie tej grupy zawodowej na rzecz działań skierowanych do wszystkich grup wiekowych środowiska lokalnego przy zespolonych siłach wykonawczych. Działania te są ważnym wyzwaniem dla bibliotek.

Na spotkanie przybyła również p. Zina Jarmoszuk, przedstawicielka Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, która odniosła się do standardów bibliotecznych mówiących o funkcjonalności i jakości działań bibliotecznych. Stwierdziła, że „statystyka jest narzędziem bardzo ważnym w działalności bibliotecznej” - dla samej instytucji, jak i jej użytkowników. Dane statystyczne są niezbędne do zarządzania bibliotekami, ale ich użyteczność jest o wiele większa. Napomknęła również o dodatkowym wsparciu bibliotek realizowanym przez ministerstwo w ramach zwiększonych środków finansowych, które mają na celu zwiększenie promocji książki i czytelnictwa. Ponadto mówiła o łączeniu statutowym bibliotek publicznych z innymi placówkami

Następnie przedstawicielki zespołu badawczego - Panie: Danuta Kaczmarek, Lidia Derfert-Wolf, Blanka Bobryk, Joanna Pasztelaniec-Jarzyńska oraz Grażyna Leonowicz zaprezentowały korzyści płynące z badań pilotażowych w wybranych bibliotekach publicznych. Stwierdzono, iż wieloletnie badania dostarczają konkretnej wiedzy o pracy naszych instytucji, która

WARSZTAT

zapewnie będzie mogła służyć bibliotekom jako narzędzie porównawcze. Informacje będziemy mogli również wykorzystać do opisanie bibliotecznej rzeczywistości, a także do usprawnienia funkcjonalności i pozyskania argumentów do obrony naszych instytucji. Dzięki czemu będziemy mogli wprowadzić korzystne zmiany w funkcjonowaniu bibliotek.

Prelegentki zasygnalizowały najczęściej popełniane błędy. Związane z weryfikacją działań arytmetycznych, niepoprawnej interpretacji objaśnień wymaganych danych statystycznych, ewentualnie z niezapoznaniem się bibliotekarzy z rozbudowanymi objaśnieniami. Ponadto zauważono rozbieżność w niektórych przekazanych danych na przestrzeni dwóch lat lub też niejednokrotne pomijano pola, których zawartości nie były wypełniane. Przedstawiono sposoby weryfikacji błędów. Przy okazji warsztatów konsultowano szereg wątpliwości.

Podczas spotkania skorzystano z doświadczenia dyrektora Biblioteki Politechniki Krakowskiej - Marka Górskiego, który wspólnie z zespołem realizuje projekt „Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce” (AFBN). To paroletnie przedsięwzięcie umożliwi wszystkim bibliotekom naukowym wypełnienie ankiet i wniesienie wkładu w wypracowanie standardów/wzorców funkcjonowania. Przedstawione zostały korzyści płynące z wzięcia udziału w tym projekcie. Nadrzędnym celem było wypracowanie norm dla polskich bibliotek naukowych, które przyczyniły się do:

- pozyskiwania danych w celu opracowania wskaźników i standardów dla bibliotek naukowych w Polsce,
- opracowywania i publikowania rocznych raportów,
- rekomendowania wskaźników istotnych dla charakterystyki działalności bibliotek twórcom rankingów krajowych (publikowanych, np. w prasie),
- opracowania metody oceny funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce,
- prowadzenia badań porównawczych wyników analizy ze wskaźnikami i standardami funkcjonowania zagranicznych bibliotek naukowych.

Zgodnie z założeniami programowymi Zespół biorący udział w badaniach z roku na rok zwiększy liczbę testowanych bibliotek w grupie pilotażowej. Badania będą również rozszerzone o dodatkowe badania ankietowe, mające na celu sprawdzenie satysfakcji użytkowników bibliotek. Przyszłościowa ankieta i sposób jej analizy został omówiony przez kolejnego prelegenta – dr. hab. Dariusza Wojakowskiego, socjologa z Akademii Górniczo – Hutniczej w Krakowie.

WARSZTAT

Na zakończenie tego artykułu autorki pragną podziękować wybranym bibliotekom z województwa podlaskiego za ich wkład i zaangażowanie w badaniach pilotażowych. Jednocześnie wyrażamy nadzieję na dalszą współpracę. Zapewne wnioski opracowane na podstawie wskaźników oraz standardów w przyszłości zostaną wykorzystane w opracowaniach merytorycznych z możliwością ich wykorzystania we wszystkich bibliotekach publicznych.

Na zakończenie tego artykułu autorki pragną podziękować dziewięciu wybranym bibliotekom z województwa podlaskiego za ich wkład i zaangażowanie w badaniach pilotażowych. W badaniach biorą udział biblioteki z następujących miejscowości: Suwałki, Łomża, Augustów, Mońki, Żarnowo, Sztabin, Gródek, Wasilków, Czarna Białostocka. Jednocześnie wyrażamy nadzieję na dalszą współpracę.

Izabela Szymańska

Dział Instrukcyjno-Metodyczny Książnicy Podlaskiej

Nowe technologie i e-booki w bibliotekach – ogólnopolska konferencja w Grodzisku Mazowieckim 22 maja 2013r.

W dniu 22 maja 2013 r. Biblioteka Publiczna Gminy Grodzisk Mazowiecki oraz Biblioteka Narodowa zorganizowały ogólnopolską konferencję poświęconą nowym technologiom i e-bookom w bibliotekach - *Nowe technologie i e-booki w bibliotekach*. Program konferencji obejmował siedem referatów i prezentację firm – Ibuk Libra, ArtaTech, Bez Kartek, a tematyka koncentrowała się wokół zagadnień dotyczących nowych technologii, e-książek, e-czytelnictwa.

Konferencję otworzyła zastępca dyrektora Biblioteki Narodowej ds. cyfrowych - Katarzyna Ślaska referatem o gromadzonych e-bookach i e-czasopismach oraz o tworzonym repozytorium dokumentów elektronicznych w Bibliotece Narodowej.

Z kolejnym referatem *E-książki w Mazowieckim konsorcjum Bibliotek Publicznych* wystąpiła dyrektor Biblioteki Publicznej Gminy Grodzisk Mazowiecki Dorota Olejnik. Zawiązane zostało konsorcjum, do którego weszło kilkanaście bibliotek publicznych gminy Grodzisk Mazowiecki i z terenu województwa mazowieckiego. Konsorcjum wspólnie zakupiło dostęp do 405 woluminów książek. W każdej z bibliotek należących do konsorcjum czytelnicy mają bezpłatny dostęp do wszystkich 405 książek.

Następnie wystąpił Mikołaj Topicha-Dolny z firmy eLib.pl sp. z o.o. związanej z rynkiem książek, informatycznym, której celem jest wsparcie wydawców w wejściu na rynek publikacji elektronicznych. Referat dotyczył książek elektronicznych, a w szczególności formatów, urządzeń i aplikacji.

Popularnymi formatami e-booków są:

- PDF (Portable Document Format) - format prezentacji plików w postaci graficznotekstowej opracowany przez firmę Adobe System. Jeden z najpopularniejszych formatów eksiążki.

WARSZTAT

- ePUB (electronic publication) – najbardziej przyjazny dla czytelnika format, służący do publikowania e-booków, a charakteryzujący się wysoką elastycznością i niezależnością od platformy oraz urządzenia, na którym jest wyświetlany. Posiada również możliwość wykorzystywania elementów multimedialnych.
 - Mobi (Mobipocket) – format publikacji elektronicznych wykorzystywany przez firmę Amazon.com.
 - CBR/CBZ – popularny format do prezentacji komiksów.
 - Lit – format promowany przez Microsoft.
- Aplikacje do czytania e-książek:
- Adobe Digital Editions – najlepiej nadaje się do czytania literatury beletrystycznej. Aplikacja ma problemy z odczytywaniem tabeli, wykresów i długich elementów.
 - Firefox – wystarczy pobrać jedną z wtyczek do przeglądarki i można czytać e-książki w przeglądarce internetowej. Wtyczki – ePubreader lub Lucifox.
 - Mobipocket

E-książki można czytać na wielu urządzeniach – komputerach, laptopach, tabletach, telefonach komórkowych, iPodach. Jednakże najlepszym urządzeniem są czytniki imitujące papier (e-papier).

O rynku e-książki w Polsce opowiedział Bartłomiej Roszkowski, prezes firmy Nexto. Zaprezentował on platformy e-booków – Publio, Woblink, Nexto, Virtualo, ebookpoint, Legimi oraz Ibuk.

Po krótkiej przerwie kawowej z referatami wystąpili przedstawiciele trzech bibliotek posiadających w swojej ofercie e-książki. Jako pierwszą zaprezentował Bibliotekę Manhattan Paweł Braun, dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku. Biblioteka Manhattan została otwarta w 2003 r. w jednym z gdańskich centrów handlowych. Oferuje ona również dostęp do e-booków. Obecnie mają w swojej ofercie 1100 e-książek dostępnych dla czytelnika. Wypożyczane są na okres 30 dni. Do tej pory zarejestrowano 111 wypożyczeń. W celu pozyskania książek elektronicznych biblioteka nawiązała współpracę z firmą Bez Kartek. Zawarty w umowie system współpracy umożliwia stałe kontrolowanie kosztów wypożyczeń, ponieważ biblioteka płaci jedynie za e-booki wypożyczone. Natomiast panel administratora umożliwia ustawienie maksymalnej ilości wypożyczeń jednego woluminu. Biblioteka zaproponowała ciekawą formę promocji e-booków. Pod hasłem *Poczytaj w tramwaju. Przyjazna komunikacja w Gdańsku* wykonano plakaty, które pojawiły się w tramwajach.

WARSZTAT

Umieszczono na nich tytuły książek z kodami QR, które można było sobie nieodpłatnie ściągnąć na komórkę i poczytać.

Jako kolejna zaprezentowała się Ursynoteka. Jej działania przedstawił Michał Mielniczuk z Biblioteki Publicznej im. J.U. Niemcewicza na Ursynowie w Warszawie. Biblioteka zakupiła dostęp do platform oferujących e-publikacje. Są to: Wolne Lektury, Ibuk oraz World eBook Library. Ze strony internetowej biblioteki można wejść na serwer World eBook Library, na którym po zarejestrowaniu się, można korzystać z baz. World eBook Library zamieściło już 23 tysiące audiobooków, 2 tysiące książek i dokumentów elektronicznych w około 100 językach. Niestety niewielka jest liczba publikacji w języku polskim, większość w języku angielskim. Są to monografie, podręczniki, słowniki, encyklopedie, publikacje rządowe, literatura. Pliki tekstowe zamieszczone zostały w formacie PDF, natomiast audio w formacie mp3. Zbiory pogrupowano w kolekcje – Classic Literature Collection, Economics Publications Collection, International Law Library, Mathematics Collection, Medical Document Collection, National Aeronautics and Space Administration, Sacred Religious Text Collection, United Nations Library.

Ostatnią zaprezentowaną biblioteką była Arteteka Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie. W niej miłośnicy teatru i innych dziedzin sztuki będą mogli rozwijać swoje zainteresowania, tworzyć, a także uzupełniać wiedzę i umiejętności. W zbiorach znajdują się e-booki, e-czasopisma, płyty muzyczne i filmowe, audiobooki oraz książki, czasopisma wydane w tradycyjnej formie. Biblioteka została podzielona na trzy obszary – muzyka, obraz, słowo. Czytelnikom udostępniany jest sprzęt elektroniczny – aparat cyfrowy, kamera, pianino cyfrowe, play station, tablica interaktywna. Udostępniane nieodpłatnie zostały bazy specjalistyczne dotyczące zagadnień związanych z teatrem – Theatre In Video, Dance In Video, Art. & Architecture Complete, International Bibliography of Theatre & Dance with Full Text, eBook Academic Collection, Naxos Music Library, Naxos Music Library Jazz, Art. Premium Packpage. Biblioteka zakupiła czytniki ebooków, które są wypożyczane czytelnikom. Wypożyczać je mogą jedynie osoby pełnoletnie za okazaniem dowodu osobistego i po podpisaniu oświadczenia. Czytniki wypożyczane są na okres dwóch tygodni z możliwością trzykrotnej prolongaty, w dwóch wariantach – czysty lub z pełną kolekcją ebooków.

Na zakończenie konferencji swoje oferty zaprezentowały firmy – Ibuk Libra, Bez Kartek oraz Arta-Tech.

Beata Rogalska

Gminna Biblioteka Publiczna w Krypnie

Wyjątkowe spotkanie z „Czarną książką kolorów”

Żółty - ma smak musztardy... **Czerwony** - jest kwaśny jak truskawka, ale boli jak zadrapana skóra... **Brazowy** - szeleści jak jesienne, suche liście... A **niebieski**? Kolor nieba! **Zielony**? Pachnie jak świeżo skoszona trawa i ma smak miętowych lodów... A **czarny**? Król kolorów - delikatny jak jedwab włosów kochającej matki...

Te nietypowe opisy kolorów pochodzą z niezwyklej książki „**Czarna książka kolorów**” autorstwa M. Cottin i R. Faria. Dotyczą postrzegania przez niewidomego Tomka świata kolorów, zapachów.

16 lutego 2013 roku w Gminnej Bibliotece Publicznej w Krypnie zrealizowałyśmy spotkanie z dziećmi, którego scenariusz oparty był o treść wyżej wymienionej książki. Uczestnicy spotkania mogli „zobaczyć” kolory „inaczej” i spróbować odkrywać świat tak, jak Tomek - bohater tej niezwyklej książki.

Zajęcia rozpoczęliśmy od prezentacji książki. Dzieci z zacięciem oglądały kolejne strony książki, dotykały czarnych, wypukłych ilustracji... Dziwiły się, czym są kropeczki znajdujące nad tekstem. Za chwilę wszystko się miało wyjaśnić...

Kolejny punkt programu to zabawa w kolorowe kalambury. Uczestnicy kolejno losowali karteczki z kolorami. Ich zadaniem było przedstawienie za pomocą gestów określonej barwy bez użycia słów. Nie było to łatwe zadanie, ale uczestnicy sobie poradzili z pokazywaniem i odgadywaniem.

Kolejne zadanie miało na celu ukazanie uczestnikom życia osób niewidomych. Miało im pokazać, że osoby niewidome obserwują i poznają świat dłońmi, zmysłem dotyku... Po przyniesieniu „Tajemniczego Pudła Rozmaitości” wśród dzieci pojawiły się szept: „Ciekawe co tam jest...”. A po przedstawieniu zadania dzieci bały się, że z zawiązanymi oczami nie poradzą sobie z odgadnięciem jakie przedmioty znajdują się w pudle.

ANIMACJA CZYTELNICTWA

Jednak zadanie nie sprawiło im trudności. Wszyscy odgadli prawidłowo, a tłuczek do mięsa został przechrzczony na „młotek mięsny”.

Następnie dzieci przekonały się, jak ważnym elementem życia osób niewidomych jest zmysł słuchu. Z zawiązanymi oczami musiały dotrzeć do innej osoby wypowiadającej ich imiona. Było to trudne zadanie. Dzieci ostrożnie stawiały krok za krokiem, ale bezbłędnie docierały do mety.

Mnóstwo emocji wywarło zadanie polegające na napisaniu alfabetem Braille’a własnego imienia. Dla ułatwienia młodsze dzieci bazowały na 6 kropkach. Starsze samodzielnie rysowały kropeczki odpowiadające danej literce. Jaś wydłużył nawet swoje imię do „Jasio”, by móc dłużej popracować. Od razu posypały się pytania: „Czy będziemy mogli zabrać to do domu?”, „Czy dostaniemy ten alfabet?”.

A na koniec uczestnicy mieli okazję wykonać własne ilustracje „Czarnej książki kolorów”. Miały do dyspozycji czarną plastelinę, czarne kartki, waciki kosmetyczne, czarną farbę. Stworzyły ciekawe prace plastyczne, które wyeksponowane zostały na wystawie „Czarnej książki kolorów” w naszej bibliotece.

A na pytanie jaki byłby nasz świat, gdyby istniał tylko czarny kolor dzieci odpowiedziały: „Byłby nudny i smutny” i „Źle, by się w nim żyło”, „Dobrze, że mamy tyle kolorów, smaków i zapachów. Jest weselej!”.

Katarzyna Pietryńczak

Gminna Biblioteka Publiczna w Poświętnem

W krainie Solilandii

W Gminnej Bibliotece Publicznej w Poświętnem odbył się konkurs czytelniczy „Książka - przyjaciel prawdziwy” pod hasłem „W krainie Solilandii”. Był on skierowany do uczniów klas II i III Szkoły Podstawowej.

Konkurs został przeprowadzony na podstawie materiałów otrzymanych od Fundacji „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”. W ramach przygotowania do konkursu autorka artykułu czytała dzieciom książkę Beaty Kołodziej „Pamiętnik wielickiego skrzata”. Następnie przeprowadziła rozmowę na temat konkretnych zagadnień dotyczących treści, oczywiście zgodnie ze wskazówkami otrzymanymi w materiałach pomocniczych.

Konkurs był przeprowadzony w dwóch etapach: klasowym oraz międzyklasowym. Na poziomie klasowym dzieci rozwiązywały test, na podstawie którego wyłoniono trzysobowe drużyny reprezentujące klasę na etapie rozgrywek międzyklasowych.

10 kwietnia 2013 roku został przeprowadzony drugi etap - międzyklasowy. Drużynom przygotowano trzy zadania. W pierwszej kolejności dzieci losowały po trzy pytania, na które udzielając poprawnej odpowiedzi, uzyskiwały jeden punkt. Kolejne zadanie było związane z fragmentami książki. Uczestnicy losowali po cztery fragmenty, które były im odczytywane. Zadaniem drużyn była odpowiedź na pytanie - czego lub kogo dotyczyła ta część książki. Za udzielenie dodatkowych informacji, bezpośrednio wynikających z tego fragmentu, drużyna miała możliwość otrzymania dodatkowych punktów. Ostatnim etapem konkursu było losowanie pytań, które dotyczyły wartości, jakimi kierowali się bohaterowie książki.

Po podliczeniu punktów zdobytych przez drużyny, I miejsce zdobyła drużyna z klasy IIIb. Aby ustalić II i III miejsce, trzeba było przeprowadzić dogrywkę, ponieważ dwa pozostałe zespoły uzyskały taką samą liczbę punktów. W dogrywce zawodnicy mieli za zadanie wymieniać imiona bohaterów do czasu, aż którejś z drużyn zabraknie pomysłu lub pomyli imię. W efekcie II miejsce zdobyli przedstawiciele klasy II, zaś III miejsce – klasy IIIa.

ANIMACJA CZYTELNICTWA

Na zakończenie zawodnikom zostały wręczone dyplomy oraz upominki. Dodatkowym, bardzo miłym akcentem było obdarowanie zawodników oraz kibiców słodką niespodzianką.

Cała akcja została przyjęta z dużym entuzjazmem. Widać było ogromne zaangażowanie drużyn biorących udział w konkursie oraz ich kolegów, którzy przygotowali kolorowe transparenty oraz dopingujące zawołania.

Grażyna Lisowska

Miejska Biblioteka Publiczna w Czarnej Białostockiej

Z życia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Czarnej Białostockiej

15 marca 2013 roku MBP gościła Andrzeja Paślawskiego - podróżnika i organizatora wypraw terenowych, znawcę i miłośnika Bałkanów, łączącego dwie pasje – podróżniczą i fotograficzną. Pan Andrzej zwiedził już kawał świata. Najchętniej jednak przemierza tajemniczą, owianą złą sławą Albanię, w której był już kilkakrotnie. Podróżuje z rodziną samochodem terenowym i ma możliwość dotarcia do trudnych miejsc. W Czarnej Białostockiej pan Andrzej pokazał Albanię turystyczną i tę mniej dostępną dla przeciętnego człowieka. Albania to piękne góry, kaniony, dzikie plaże, zapierające wdech widoki. Piękne krajobrazy, górzyste tereny, bogactwo roślinności - jak mówi sam autor cyklu o Albanii - raj dla amatorów wycieczek. Podziwialiśmy ten biedny, ale niezwykle gościnnie kraj. To niesamowite spotkanie, ta multimedialna podróż trwała prawie 2 godziny, a wszyscy w szczególności młodzież z tutejszego technikum oraz ich opiekunowie siedzieli cicho jak „mysz pod miotłą”. To znak, że spotkanie bardzo, ale to bardzo się podobało. Na zakończenie było mnóstwo pytań i wielki żal, że trzeba się rozstać. Natomiast my, pracownicy biblioteki - całkowicie zafascynowani naszym gościem, z niecierpliwością oczekujemy kolejnej wizyty pana Andrzeja.

17 kwietnia MBP była gospodarzem spotkania bibliotekarzy, które odbyło się w Filii Bibliotecznej w Czarnej Wsi Kościelnej. Przedsięwzięcie zrealizowano przez Książnicę Podlaską im. Łukasza Górnickiego (Bibliotekę Publiczną Powiatu Białostockiego) w koalicji z Miejską Biblioteką Publiczną z Czarnej Białostockiej oraz Biblioteką Publiczną z Gródka. W spotkaniu uczestniczyło 47 bibliotekarzy, w tym również koleżanki z powiatu łomżyńskiego oraz przedstawicielki z GBP w Janowie.

ANIMACJA CZYTELNICTWA

Filia mieści się w Wiejskim Domu Kultury, dlatego konferencja odbyła się na głównej sali widowiskowej placówki. Czarna Wieś Kościelna to zagłębie garncarstwa, leży na Szlaku Rękodziela Ludowego w gminie Czarna Białostocka. Jadąc do tej miejscowości, nie sposób ominąć pracowni garncarskich. Dlatego, w trakcie podróży do Czarnej Wsi Kościelnej, bibliotekarze zatrzymali się w pracowni Mirosława i Zbigniewa Piechowskich, by poznać technikę wyrobu siwaków i podziwiać umiejętności garncarskie braci Piechowskich.

Następnie delegacja naszych gości udała się do Wiejskiego Domu Kultury. Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej Elżbieta Litwińska powitała gości, kilka słów do uczestników skierowała Kierownik Biblioteki Publicznej Powiatu Białostockiego Książnicy Podlaskiej Małgorzata Rokicka-Szymańska, następnie głos zabrał Burmistrz Czarnej Białostockiej Tadeusz Matejko. Krótko zaprezentował historię miasta i gminy Czarna Białostocka.

Rok 2013 został ogłoszony rokiem Juliana Tuwima. Z tej okazji w bibliotekach odbywają się obchody literackie poświęcone wybitnemu poecie. „Tuwima portret wielokrotny” zaprezentowała dr Barbara Olech - literaturoznawca i wykładowca na Uniwersytecie Białostockim. Następnie odbyły się krótkie warsztaty. Propozycje zajęć z dziećmi ph. „Kolorowy świat w utworach Juliana Tuwima” zaproponowała Instruktor Książnicy Podlaskiej Ewa Ziniewicz-Siergiejko. Powitaliśmy również gości z Litwy

ANIMACJA CZYTELNICTWA

- Juozasa Šikšnelisa i jego współpracownika, którzy doskonale posługując się językiem polskim, przy pomocy slajdów omówili działalność swojej pięknej Biblioteki w Kłajpedzie.

Ostatnim punktem naszej konferencji (miła niespodzianka z inicjatywy Burmistrza) była wycieczka do Centrum Rękodzieła Ludowego w Niemczynie. Po szkoleniu uczestnicy mogli się zrelaksować przy uroczystym obiedzie, którym towarzyszyła wymiana doświadczeń zawodowych. Uczestnicy podziwiali piękny, odremontowany budynek, w którym obecnie odbywają się warsztaty rękodzieła ludowego. Dzięki uprzejmości gospodarza tej placówki Anny Stefańczuk, mieliśmy możliwość obejrzenia wszystkich pomieszczeń. Zdjęcia z imprezy można obejrzeć na stronie biblioteki www.mbp-czarnabialostocka.cba.pl

Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Książnica Podlaska

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich 2013

Uroczyste spotkanie bibliotekarzy Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego zorganizowała w dn. 8.05.2013 r. Okazji do świętowania było jeszcze więcej. Niedawno, bo 23 kwietnia przypadają obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich, a ponadto 8 maja rozpoczyna się Tydzień Bibliotek.

W pięknie odnowionych pomieszczeniach Czytelni Książek zebrali się bibliotekarze z Książnicy Podlaskiej i jej filii oraz bibliotek publicznych funkcjonujących na terenie województwa podlaskiego. Dotarli też przedstawiciele samorządów z terenu i Białegostoku.

Zebranych powitała Ewa Kołomecka zastępca dyrektora Książnicy Podlaskiej. Miłym akcentem było krótkie wystąpienie Katarzyny Kłoczko z Departamentu Kultury Urzędu Marszałkowskiego, która złożyła życzenia wszystkim bibliotekarzom i przekazała na ręce dyrektora Książnicy Podlaskiej, Jana Leończuka symboliczny upominek - album.

Dyrektor Jan Leończuk podziękował Ewie Kołomeckiej, swemu zastępcy oraz Zespołowi Książnicy Podlaskiej oraz pozostałym pracownikom Książnicy Podlaskiej i wszystkich podlaskich bibliotek publicznych za ich codzienny trud. Mówił też o szczególnej roli bibliotekarzy. Życzył „wytrwałości, męstwa i siły” w dzisiejszych trudnych czasach, gdy w terenie ciągle się „likwiduje, łączy, zabiera, odwagi w dyskusjach o książce, możliwości wyboru dla czytelnika, wolności ducha dla bibliotekarzy”, a wszystkim realizacji planów budowy Książnicy Podlaskiej.

WYDARZENIA

Fot. 1 Przywitanie uczestników

Bardzo ważnym punktem uroczystości było wręczenie nagród i wyróżnień.

W bież. roku – za działalność w 2012 r. - Nagrodę Srebrnej Róży Kapituła Nagrody pod przewodnictwem prof. Anny Sitarskiej (członkowie – Jan Leończuk, Ewa Kołomecka) przyznała:

1. Pani Kierownik **Barbarze Kończyk** wraz z Zespołem (Biblioteka Publiczna Gminy Śniadowo) za:
 - działania na rzecz modernizacji i poprawy warunków lokalowych Biblioteki, liczne inicjatywy na rzecz dzieci i młodzieży promujące książkę i czytelnictwo, realizowane w partnerstwie lokalnym
2. Pani Dyrektor **Marii Jolancie Siwik** wraz z zespołem (Miejska Biblioteka Publiczna w Kolnie) za:
 - umiejętność wdrożenia szerokiej formuły partnerstwa międzysektorowego na rzecz rozwoju społeczności miasta Kolno oraz działania na rzecz popularyzacji i dokumentowania wiedzy o regionie
3. Pani **Ewie Litwiniec**, pracownikowi Wypożyczalni dla Dorosłych (Miejska Biblioteka Publiczna im. dr Tadeusza Rakowieckiego w Hajnówce) za:
 - upowszechnianie czytelnictwa oraz zaangażowanie w komputeryzację procesów bibliotecznych
4. Pani dyrektor **Elżbiecie Litwińskiej** (Miejska Biblioteka Publiczna

WYDARZENIA

- w Czarnej Białostockiej) za:
- kreatywność oraz liczne inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej
5. Pani instruktor ds. metodyki bibliotecznej i doskonalenia kadr **Annie Lewoń** (Miejska Biblioteka Publiczna w Łomży) za:
- otwartość i zaangażowanie w realizację przez MBP w Łomży zadań powiatowych na terenie powiatu łomżyńskiego
6. Pani kierownik Działu Udostępniania Zbiorów **Barbarze Piotrowskiej** (Miejska Biblioteka Publiczna w Łomży) za:
- organizację imprez bibliotecznych oraz działania na rzecz środowiska lokalnego, promujące książkę i czytelnictwo.
7. Pani kierownik **Elżbiecie Pólkośnik** (Biblioteka Publiczna w Supraślu) za:
- oryginalność i pomysłowość w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych na realizację zadań bibliotecznych
8. Pani **Hannie Rogowskiej**, pracownikowi Działu Udostępniania Zbiorów (Miejska Biblioteka Publiczna w Łomży) za:
- zaangażowanie w budowę komputerowego katalogu zbiorów MBP w programie MAK
9. Pani kierownik **Alicji Zajączkowskiej** (Gminna Biblioteka Publiczna w Wiżajnach) za:
- działania popularyzujące i promujące wiedzę o regionie oraz liczne inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej, realizowane w partnerstwie lokalnym
10. Pani kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego **Joannie Trusiuk** (Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku) za:
- zaangażowanie w realizację zadań wojewódzkiej biblioteki publicznej na obszarze woj. podlaskiego
11. Pani instruktor ds. czytelnictwa dziecięcego **Ewie Ziniewicz–Siergiejko** (Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku) za:
- zaangażowanie w realizację zadań wojewódzkiej biblioteki publicznej na obszarze woj. podlaskiego oraz bogatą działalność badawczą i liczne inicjatywy promujące książkę i czytelnictwo

Kolejnym, wielkim wyróżnieniem dla bibliotekarzy była nominacja do konkursu Bibliotekarz Roku, który od kilku lat organizuje Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.

Zasady konkursu przypomniała i jego wyniki przedstawiła Bożena Cyлко, przewodnicząca Okręgu Białostockiego SBP.

WYDARZENIA

Komisja Konkursowa tytuł Bibliotekarza Roku Województwa Podlaskiego za 2012 r. przyznała: **Pani Mirosławie Siemieniuk-Morawskiej**, kierownikowi Gminnej Biblioteki Publicznej w Dubiczach Cerkiewnych.

Jej kandydatura została zgłoszona do konkursu ogólnopolskiego. Symboliczną nagrodą był duży, artystycznie wykonany klucz z mosiądzu, który „pomocze otwierać umysły i kasy pancerne organizatorów”.

Wśród nominowanych, co jest wielkim wyróżnieniem, znalazły się też Panie:

1. **Iwona Czyżewska**, kierownik Filii Bibliotecznej nr 15 Książnicy Podlaskiej
2. **Krystyna Fiedorow**, pracownik Miejskiej Biblioteki Publicznej w Augustowie
3. **Elżbieta Wróblewska**, kierownik Biblioteki Publicznej w Choroszczy
4. **Wiesława Kruszewska**, kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Poświętnem
5. **Małgorzata Ostrowska**, dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Sztabinie
6. **Krystyna Piszczałowska**, kierownik Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Knyszynie

Fot. 2 Wyróżnieni bibliotekarze

Gratulacje nagrodzonym i wyróżnionym bibliotekarkom od Urzędu Marszałkowskiego złożyła Katarzyna Kłoczko z Departamentu Kultury.

WYDARZENIA

W imieniu wyróżnionych podziękowania za dostrzeżenie codziennego trudu - na ręce Dyrekcji Książnicy Podlaskiej - złożyła Joanna Trusiuk, kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego. Prosiła także o poparcie kandydatki z naszego województwa w konkursie Bibliotekarz Roku.

Również Mirosława Siemieniuk-Morawska serdecznie podziękowała za zaszczytne wyróżnienie, za zauważenie działań w małym środowisku, jakim jest gmina Dubicze Cerkiewne.

Po części oficjalnej zebrani wysłuchali koncertu w wykonaniu Pawła Popko, ucznia Szkoły Muzycznej II stopnia im. W. Lutosławskiego w Białymstoku, który grał utwory L. van Beethovena i F. Chopina.

Niezwykle interesującym punktem programu był wykład z towarzyszącą prezentacją zatytułowany „Od aptekarza do bibliotekarza. Nowa biografia Franciszka Glińskiego (1850 – 1926)”.

Wykład wygłosił kierownik Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki Uniwersyteckiej im. J. Giedroycia w Białymstoku Pan Wiesław Wróbel.

Fot. 3 Franciszek Gliński

Postać Franciszka Glińskiego została przypomniana przy okazji bibliotekarskiego święta, gdyż był on pierwszym dyrektorem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białymstoku. Funkcję tę pełnił przez 6 ostatnich lat swego życia. Urodzony w 1850 r. w Wilnie, w rodzinie literata i bajkopisarza Antoniego Józefa Glińskiego, wychowywał się w duchu patriotyzmu

WYDARZENIA

i zamiłowania do książek. Z wykształcenia farmaceuta, a nawet właściciel apteki, miał bardzo rozległe zainteresowania. Kształcił się w Wilnie, Ejrągole i Warszawie. Początkowo pracował jako nauczyciel. Kiedy w 1880 r. zamieszkał wraz z rodziną do Białymstoku, był farmaceutą. Po kilku latach porzucił aptekarstwo i został buchalterem w oddziale Ryskiego Banku Handlowego. Praca oświatowa i społeczna zawsze była mu bliska. Prowadził wykłady z języka polskiego i literatury polskiej, sprowadzał książki z zagranicy. Aktywnie działał w Towarzystwie „Muza”, które skupiało miłośników sztuki dramatycznej. Towarzystwu ofiarował swój bogaty księgozbiór, który niestety uległ rozproszeniu po zamknięciu „Muzy” przez władze carskie.

Swoje zainteresowania społecznikowskie realizował w praktyce. W 1904 został radnym miejskim, a w 1910 otrzymał etat w zarządzie miejskim i zrezygnował z pracy w banku. Kiedy po zakończeniu I wojny światowej otwarto w 1920 r. bibliotekę miejską, został jej dyrektorem.

Był wielkim miłośnikiem przyrody. Napisał książkę popularnonaukową o Puszczy Białowieskiej i żubrach. Był też dziennikarzem, korespondentem czasopism. Po założeniu w 1912 r. „Gazety Białostockiej”, F. Gliński wszedł do zespołu redakcyjnego. Pisywał reportaże, felietony, szkice historyczne. Później związał się również z wydawaniem od 1919 r. w Białymstoku „Dziennikiem Białostockim”.

F. Gliński zmarł w 1926 r. W bibliotece pracował dopóki – dwa miesiące przed śmiercią – nie zmoęła go choroba. Pochowany został na cmentarzu farnym w Białymstoku.

Dziś jego grób jest zapomniany. Był już przeznaczony do likwidacji. Z pewnością Franciszek Gliński, wybitny białostoczanin, a także jego córka Jadwiga Klinkiewicz, którzy zasłużyli się w okresie odbudowy polskiej państwowości, zasługują na pamięć.

Dlatego wykładowca skierował do pana W. Pawłowskiego z Urzędu Miasta prośbę o podjęcie działań w celu zachowania grobu.

Po zakończeniu spotkania organizatorzy zaprosili zebranych bibliotekarzy na symboliczny poczęstunek.

Monika Wszeborowska

Filia Biblioteczna w Kleosinie

MELPOMENA 2013

Projekt pn. „MELPOMENA 2013 - Powiatowe Forum Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych” współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 413 „Wdrażania lokalnych strategii rozwoju” objętego PROW na lata 2007-2013 w zakresie małych projektów.

Zmagania konkursowe trwały przez cały tydzień (20-23 maja). Głównym organizatorem była Gminna Biblioteka Publiczna w Juchnowcu Kościelnym przy wsparciu Biblioteki Publicznej Powiatu Białostockiego i Zespołu Szkół w Juchnowcu Górnym, pod honorowym patronatem Starosty Powiatu Białostockiego i Podlaskiego Kuratorium Oświaty. Ilość zgłoszonych teatrów przewyższyła liczbę zeszłorocznego Forum. Było to dla nas ogromnym zaskoczeniem.

W dniu Wielkiej Gali (24.05.2013) sala Ośrodka Kultury w Gminie Juchnowiec Kościelny pękała w szwach. Przybyli zaproszeni goście, przedstawiciele wszystkich występujących teatrów wraz z opiekunami, a także dumni rodzice ze swoimi pociechami. Wszystkich uroczyście powitała Dyrektor GBP w Juchnowcu Kościelnym Pani Bożena Cyłko.

Nagrody wszystkim uczestnikom wręczały: Zastępca Wójta Pani mgr inż. Mirosława Jaroszuk wraz z Panią Justyną Godlewską-Kruczkowską (przewodniczącą Jury) oraz Panią Małgorzatą Rokicką-Szymańską (członkiem Jury), kierownikiem Biblioteki Publicznej Powiatu Białostockiego Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. Gałę zamknął występ zwycięskiego teatru. Aktorzy przenieśli wszystkich zgromadzonych w magiczny świat miasta Krakowa, gdzie żył i tworzył niesamowity niemiecki rzeźbiarz, grafik i malarz - Wit Stwosz.

Po całotygodniowych, wyczerpujących eliminacjach, podczas Gali nie zabrakło słodkiego poczęstunku dla młodszych i nieco starszych. Odbyły się też warsztaty teatralne poprowadzone przez Panią Justynę Godlewską-Kruczkowską, aktorkę Teatru Dramatycznego im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku. Warsztaty teatralne miały też miejsce każdego dnia przeglądu.

WYDARZENIA

Cieszy nas fakt, że dzieci i młodzież otwierają się na sztukę. Doceniają jej siłę, niezależnie od wieku. Smakują, interpretują na swój własny sposób, konfrontują ją z rzeczywistością. Ale przede wszystkim bawią się nią. Odnajdują w niej swoją pasję, rozwijają zainteresowania. I oczywiście mogą pokazać tu siebie. Swoje lęki, bunt, marzenia, plany na przyszłość. Trzydniowe przeglądy wyłoniły niezliczoną liczbę młodych, ambitnych i zaskakująco zdolnych artystów (recytatorów, aktorów, narratorów, tancerzy komików, muzyków, chórzystów), świadomych sztuki teatralnej, świadomych swoich atutów, dojrzałych emocjonalnie. Jednocześnie młodzież pokazała organizatorom i Jury, że ma niesamowite poczucie humoru, którego brakuje niejednemu z nas.

Najróżniejsze wersje „Czerwonego Kapturka”, „Śpiącej Królowej”, „Romea i Julii” oraz „Kopciuszka” udowodniły, że to, co znane, czytane przez babcię od wieków, wcale nie musi być nudne. Dzięki naszym przeglądom teatralnym zyskało nowy wymiar. Zostało „odkurzone”. Bo przecież spotkanie ze sztuką ma nie tylko uczyć, zaskakiwać, ekscytować, ale też bawić. I z tą nadzieją pożegnaliśmy nasze kolejne starcie z „Melpomeną” z nadzieją, że każdy dobrze się bawił, miał okazję poznać nowych ciekawych ludzi oraz nie żałował, że spróbował swoich sił na scenie Juchnowieckiego Ośrodka Kultury.

DO ZOBACZENIA ZA ROK!

WYDARZENIA

Projekt „MELPOMENA 2013 - Powiatowe Forum Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 413 „Wdrażania lokalnych strategii rozwoju” objętego PROW na lata 2007-2013 w zakresie małych projektów.

Jolanta Siwik

Miejska Biblioteka Publiczna w Kolnie

Odjazdowy Bibliotekarz w Kolnie

W Dniu Bibliotekarza 8 maja nasza biblioteka zaprosiła miłośników rowerów i książek do udziału w akcji Odjazdowy Bibliotekarz. Patronatem honorowym imprezę objął Burmistrz Miasta Kolno i Bank Spółdzielczy w Kolnie.

O godzinie 10⁰⁰ grupa osób licząca ponad 40 osób - przy pięknej, słonecznej pogodzie - wyruszyła na trasę rajdu. Naszym pierwszym przystankiem był dworzec PKS w Kolnie, gdzie na „półce bookcrossingowej” pozostawiliśmy 23 książki. Zaszczycił nas swoją obecnością wiceprezes Banku Spółdzielczego w Kolnie - pan Kazimierz Sokołowski. Przekazał wszystkim uczestnikom upominki i serdeczne życzenia na trasę wyprawy.

Po przejechaniu kilku kilometrów - najpierw żwirowym traktem wśród uprawnych pól, a następnie asfaltową drogą wśród lasów, w Wincencie po przejechaniu mostu na Pisie zatrzymaliśmy się na pierwszym planowanym postoju pod nazwą „Przy książce”. Po krótkim odpoczynku na przygotowanych, rozłożonych kocach rozpoczęliśmy nasze zabawy z książką. Bibliotekarze poprosili zgłaszających się ochotników do odgadywania tytułów książek przedstawianych gestami (kalambury). Zarówno przedstawiający, jak i zgadujący wykazali się dużą inwencją twórczą.

W kolejnej zabawie – w skojarzenia- zaprosiliśmy wszystkich do wspólnego koła. Przekazując pomarańczową piłeczkę wybranej osobie należało podać słowo, na które adresat odpowiadał własnym skojarzeniem. Słowo, które rozpoczęło zabawę to oczywiście – książka.

Następnie przystąpiliśmy do sprawdzenia umiejętności czytania. Wskazaną lekturą była „Lokomotywa” Juliana Tuwima. Jako pierwszy uczestnik wystąpił polonista i wicedyrektor Gimnazjum w Kolnie – pan Wiesław Boć. Zadanie nie było łatwe – tekst należało bowiem odczytać namiętnie. Zadanie zostało wykonane po mistrzowsku! Występ pierwszego uczestnika został nagrodzony gromkimi brawami. Kolejni uczestnicy, których zadaniem było czytanie ze śmiechem, z dużą powagą, wstydliwie, jak ważne przemówienie, lekceważąco itp. również przekonali nas do swoich

WYDARZENIA

możliwości interpretacji tekstu. Przy salwach śmiechu i oklaskach wszyscy bawiliśmy się doskonale. Wszyscy zwycięzcy zostali nagrodzeni drobnymi upominkami, ufundowanymi przez Bank Spółdzielczy w Kolnie.

Okolo godziny trzynastej ruszyliśmy w dalszą trasę. A droga do łątwych nie należała. Prowadziła przez las i miejscami była bardzo piaszczysta. Udało się nam zabłądzić, ale u celu naszego drugiego przystanku - „Przy rybce” zameldowaliśmy się o czasie. Trochę już zmęczeni, bo skwar lał się z nieba. Pokrzepieni odpoczynkiem w otoczeniu pyszniącej się majowym rozkwitem przyrody, byliśmy gotowi na lekcję wędkowania, która przygotował dla nas i przeprowadził prezes Koła Wędkarskiego nr. 85 PZW pan Krzysztof Myhal. Usłyszeliśmy wiele ciekawych informacji tak na temat Polskiego Związku Wędkarskiego, jak i wędkowania. Po pogadance mieliśmy możliwość złowienia ryby. Tym razem ryby okazały się sprytniejsze od nas. Ale wakacje przed nami...

Pokrzepieni odpoczynkiem ruszyliśmy do ostatniego etapu - harcówki w Koźle. Leśna droga okazała się bardzo wymagająca. W wielu miejscach musieliśmy się poddać i powędrować obok roweru. Zgrzani, „przy pudrowani” piaskiem dojechaliśmy do przystanku „Przy ognisku”.

WYDARZENIA

Ciepła mieliśmy wprawdzie pod dostatkiem, ale pieczoną kielbaską, pyszną grochówką i lodami na deser nie pogardziliśmy. Po godzinie 17⁰⁰ bogatsi w nowe doświadczenia, „dotlenieni” i nasyceni najpiękniejszą z możliwych zieleni, wsiedliśmy na nasze rowery i wróciliśmy w domowe pielesze.

Nad naszym bezpieczeństwem na trasie rajdu czuwali policjanci Komendy Powiatowej Policji w Kolnie. Dziękujemy im za to serdecznie.

Za pyszną grochówkę dziękujemy fundatorom - Państwu Monice i Michałowi Rogińskim, właścicielom Dworu Rogiński w Zabieliu Zakaleń.

Dziękujemy również Zarządowi Banku Spółdzielczego w Kolnie za upominki ufundowane uczestnikom naszej akcji.

Małgorzata Rokicka-Szymańska

Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego

Młodzież w hołdzie bohaterom powstania styczniowego

W 2013 r. mija 150 lat od wybuchu powstania styczniowego. W nawiązaniu do tego wydarzenia Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego - Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego upamiętniła rocznicę wybuchu powstania poprzez konkurs powiatowy „*Śladami powstańców styczniowych 1863-1864. Białystok – powiat białostocki*” adresowany do młodzieży szkolnej. Pomysłodawca pragnął przypomnieć młodym czytelnikom bibliotek publicznych powiatu białostockiego oraz miasta Białegostoku to ważne wydarzenie, a zwłaszcza przebieg powstania na naszych ziemiach. Jednocześnie miał być to hołd młodego pokolenia złożony powstańcom. Nasza „mała ojczyzna” posiada wiele miejsc pamięci związanych z tym zdarzeniem. Na ziemi podlaskiej rozegrało się wiele potyczek i starć powstańczych.

Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego zaprosiła do udziału w realizacji przedsięwzięcia: Starostwo Powiatu Białostockiego, Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy w Białymstoku, Urząd Marszałkowski oraz Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział Białostocki. Partnerzy z entuzjazmem wsparły Książnicę.

Głównym celem tegorocznego konkursu – z pewnością nietłutego – było pogłębienie wiedzy historycznej młodzieży oraz kształtowanie postaw lokalnego patriotyzmu. Zwrócono również uwagę na kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich, propagowanie wiedzy o dziejach własnego regionu i jego związkach z historią narodu i państwa. Dodatkowo było zachęceniem uczestników biorących udział w konkursie do korzystania z usług bibliotecznych - zainspirowanie młodzieży do poszukiwania źródeł informacji o powstaniu styczniowym w oparciu o materiały biblioteczne, z wykorzystaniem również alternatywnych źródeł elektronicznych, a także promocję biblioteki i podniesienie umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii oraz pobudzenie twórczej aktywności dzieci i młodzieży. Podkreślono piękno dziedzictwa kulturowego i historycznego

WYDARZENIA

naszego regionu. Starano się, by rywalizacja odbywała się w przyjaznej atmosferze. Uwydatniono współpracę z instytucjami naszego regionu.

Zaproszenie do udziału w konkursie przesłano do wszystkich bibliotek publicznych powiatu białostockiego i filii Książnicy Podlaskiej. Informacje o zaplanowanym zamyśle zamieszczono na stronach www organizatora i partnerów.

Konkurs adresowany był do czytelników bibliotek naszego regionu zainteresowanych tą tematyką. Każda biblioteka mogła wytypować na konkurs powiatowy dwa dwuosobowe zespoły lub dwie osoby w grupach wiekowych:

I grupa - klasa 5-6 szkoły podstawowej

II grupa - gimnazjaliści

Uczestnicy mieli przedstawić - za pomocą prezentacji multimedialnej - wydarzenia z okresu powstania styczniowego w swojej miejscowości, gminie lub powiecie. Przygotowana prezentacja miała być wykonana w programie PowerPoint, nie starszym niż 2003. Zgodnie z regulaminem powinna zawierać maksymalnie 10 slajdów. Ich zadaniem było upamiętnienie, sfotografowanie miejsc związanych z tym wydarzeniem i uzupełnienie przekazu krótkimi informacjami o materiały pozyskane z publikacji papierowych oraz źródeł elektronicznych. Płyty z prezentacją oraz kartę zgłoszenia należało dostarczyć osobiście lub przesłać na adres: Książnicy Podlaskiej w terminie do dnia 20 maja 2013r .

Do organizatora wpłynęło 31 zgłoszeń uczestnictwa. W sumie w konkursie wzięło udział 48 uczniów: z powiatu białostockiego 32 czytelników (z 13 gmin na 15 funkcjonujących na terenie powiatu), oraz 16 przedstawicieli z Białegostoku (reprezentantów Filii Bibliotecznych nr – 1, 3, 5, 9, 15). Do konkursu zgłosiło się 17 uczniów ze szkoły podstawowej i 31 gimnazjalistów.

Zgodnie z zamierzeniami, organizator powołał komisję (przedstawicieli poszczególnych instytucji wspierających konkurs), która miała za zadanie ocenić otrzymane prace. Posiedzenie komisji konkursowej odbyło się 7 czerwca 2013 r. w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego. W skład jury weszli: *Iwona Górską* – przewodnicząca komisji (Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy w Białymstoku), *Katarzyna Kłoczko-Arent* (Urząd Marszałkowski), *Agnieszka Polińska* (Starostwo Powiatu Białostockiego), a z ramienia Książnicy Podlaskiej. Im. Łukasza Górnickiego: *Ewa Ziniewicz-Siergiejko*, *Izabela Szymańska*, a *Małgorzata Rokicka-Szymańska* reprezentowała Stowarzyszenie Bibliotekarzy Pol-

WYDARZENIA

skich Oddział Białostocki

Komisja - oceniając prace - przyznała od 1 - 10 punktów za prezentację. Każdy członek jury mógł przyznać do 10 punktów. Sumowanie punktów dało ocenę końcową. Jury przy ocenie uwzględniło poniższe elementy :

- zgodność z tematem,
- wartości merytoryczne i oryginalność prezentowanych treści,
- walory dydaktyczne i wychowawcze,
- innowacyjność ujęcia przedstawionego tematu,
- estetyka wykonania
- walory artystyczne

Komisja konkursowa przeglądając przekazane prezentacje multimedialne, wyłoniła najlepsze prace w dwóch grupach wiekowych - szkoła podstawowa i gimnazjum.

Podsumowanie konkursu odbyło się na uroczystej gali w siedzibie Starostwa Powiatu Białostockiego w dniu 19 czerwca 2013 roku, gdzie przybyli uczestnicy konkursu, zaproszeni goście, komisja konkursowa (w sumie 59 osób). Elementem towarzyszącym spotkaniu była wystawa nt. powstania styczniowego, na której wykorzystano materiały pozyskane z Muzeum Wojska w Białymstoku.

Imprezę rozpoczął gospodarz spotkania – starosta powiatu białostockiego – Wiesław Pusz. Następnie poproszono reprezentantkę z gminy Gródek - Aleksandrę Jarocką o zaprezentowanie wiersza M. Konopnickiej „Ostatni partyzant”, który pozwolił wprowadzić wszystkich w tematykę spotkania. Następnie gawędę historyczną o powstaniu styczniowym zaprezentował Marian Olechnowicz. Wystąpienie wzbogacił zaprezentowanymi eksponatami, które wywołały ogromne zainteresowanie.

Kolejną częścią imprezy był muzyczny akcent w wykonaniu dwóch przedstawicieli z gminy Gródek – Jana Karpowicza oraz Wiktora Leonkiewicza. Po krótkiej części artystycznej autorka artykułu przypomniała wszystkim założenia i regulamin konkursu. Później przewodnicząca jury – Iwona Górską podsumowała przedsięwzięcie, udzieliła uczestnikom cennych wskazówek na przyszłość oraz przekazała szereg wiadomości o wydarzeniach z okresu powstania.

WYDARZENIA

Kulminacyjnym punktem spotkania było ogłoszenie wyników konkursu, które zostało dokonane przez współorganizatorów zadania Laureaci z poszczególnych grup wiekowych otrzymali nagrody i dyplomy. Wszystkie osoby (młodzież oraz opiekunowie) uczestniczące w konkursie otrzymały podziękowania i upominki od organizatorów. Komisja uhonorowała wszystkie placówki (biblioteki publiczne i szkolne) za ich wkład pracy przy realizacji wspólnego przedsięwzięcia. Dodatkowo dwie biblioteki publiczne – Choroszcz oraz Filia Biblioteczna nr 3 w Białymstoku otrzymają w nagrodę ufundowaną przez Wydawnictwo Akapit Press – po jednym spotkaniu autorskim za pozyskanie wielu uczestników na konkurs. Podczas wręczania nagród młodzież przedstawiła swe prezentacje oraz przekazała informacje nt. pracy. Zaprezentowany przez uczniów materiał w wielu przypadkach był bardzo bogaty, pod względem treści, jak i prześlany pod względem estetyki.

Laureaci konkursu

Szkoła podstawowa

- I miejsce: zespół z gm. Gródek: Aleksandra Jarocka i Gabriel Petelski
- II miejsce: czytelnik z gm. Choroszcz: Łukasz Sidorowicz
- III miejsce: zespół z gm. Michałowo: Paulina i Patrycja Ławniczuk
- Wyróżnienie: zespół z gm. Turośń Kościelna: Jakub Bagiński i Julia Radel

WYDARZENIA

Gimnazjum

- I miejsce: czytelnik z gm. Czarna Białostocka: Michał Gościło
- II miejsce zespół z gm Tykocin: Maria Bystrowska i Helena Wysocka
- III miejsce zespół z gm. Poświętne: Paulina Czaczkowska i Monika Dąbrowska
- Wyróżnienie: zespół z Czarnej Białostockiej: Anita Piotrowska, Patrycja Grabarczyk
- Wyróżnienie: czytelniczka z gm. Zawady: Katarzyna Targońska
- Wyróżnienie: czytelnik z gm. Choroszcz: Jakub Kluczyński
- Wyróżnienie: czytelnik z gm. Suraż: Sebastian Sosnowski

Wydarzenie było możliwe dzięki dość pokaźnej ilości osób wspierających to działanie. Jak zwykle partnerzy zawodowi (a przede wszystkim Dział Instrukcyjno-Methodyczny Książnicy Podlaskiej) i sponsorzy nie zawiedli. Serdecznie dziękuję tym, którzy uczynili tak wiele dla innych. Wszystkim nam towarzyszyło przesłanie Jana Pawła II „Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest, nie przez to co ma, lecz przez to, czym się dzieli z innymi”.

Spotkanie biblioteczne miało również na celu rozszerzenie wiedzy o tematyce powstańczej. Do tego zagadnienia nawiązała również konferencja zatytułowana „Słysz, bracie, słysz minionych lat sygnały”- realizowana przez Ligę Trzech Powiatów Bibliotecznych w Bakałarzewie (pow. suwalski).

Maria Kołodziejska

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Suwałkach

„Słysz, bracie słysz, minionych lat sygnały” - 150. rocznica powstania styczniowego

Konferencja trzech powiatów w Bakalarzewie

Trzy biblioteki powiatowe - w Białymstoku, Suwałkach i Łomży, po raz szósty, wspólnie zaplanowały doroczne spotkanie dla bibliotekarzy gminnych bibliotek publicznych z terenu województwa podlaskiego.

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Suwałkach we współpracy z Biblioteką Publiczną Powiatu Białostockiego w Białymstoku oraz Miejską Biblioteką Publiczną w Łomży zorganizowały konferencję z cyklu „Wzorce kulturowe w pracy bibliotekarza”. Spotkania z tego cyklu umożliwiają bibliotekarzom szersze poznanie historii, kultury, obyczajów regionu, a to owocuje w ich późniejszej pracy. W konferencji uczestniczyło ponad 60 bibliotekarzy oraz zaproszonych gości.

Ze względu na przypadającą w tym roku 150. rocznicę wybuchu powstania styczniowego, postanowiliśmy przypomnieć bibliotekarzom znane fakty lub opowiedzieć o nieznanych szczegółach powstania. W czasie konferencji „Słysz, bracie, słysz minionych lat sygnały”- 150. rocznica powstania styczniowego, która odbyła się 05.06.2013 r. w siedzibie Gminnej Biblioteki Publicznej w Bakalarzewie, zostały wygłoszone wykłady na temat życia codziennego mieszkańców północno-wschodnich terenów ziem polskich objętych powstaniem. Tytuł konferencji, podobnie jak tytuły niektórych wykładów, zostały zaczerpnięte z tekstów pieśni śpiewanych podczas powstania. Wtedy pieśń nie tylko zagrzewała do walki, ale też koła tęsknotę za domem i najbliższymi, wyrażała obawę o życie powstańców oraz uczyła patriotyzmu.

Celina Kalejta, pracownik Muzeum Okręgowego w Suwałkach, która jest kustoszem wystawy „Powstanie Styczniowe 1863-1864”, zaprezentowała wykład „*Jeden mi tylko przystoi strój: Czarna sukienka - Powstanie Styczniowe w oczach kobiet*”. Poprzez losy kobiet - matek, narzeczonych, bojowniczek powstania przedstawiła okres walki i problemy tamtych cza-

WYDARZENIA

sów - zagrożenie zsyłką, czy „żałobę narodową” jako modę patriotyczną końca lat 60-tych XIX wieku zakazaną przez zaborcę. Tytułowa czarna sukienka z białymi lamówkami, zdobiona czarną biżuterią z oksydowanego srebra wysadzana onyksem, była nieodzownym strojem ówczesnych patriotek. Kobiety musiały mieć specjalne pozwolenie na noszenie takich strojów. Zezwolenia wydawane były tylko w przypadku żałoby związanej ze śmiercią najbliższych w rodzinie i następnie skrupulatnie kontrolowane przez policję carską. Za „nieodwołaną czarną sukienkę” można było ponieść srogą karę.

Kolejny wykładowca, Łukasz Radulski z Muzeum Wojska w Białymstoku, wygłosił wykład „*Poszli nasi w bój bez broni. Broń i umundurowanie powstańców styczniowych*”. Wyjątkowo szczegółowo pokazał problem zrywu powstańczego ze szczątkowym uzbrojeniem, z „mundurami” będącymi najczęściej cywilnym ubraniem wyróżniającym się jedynie przypiętą białą-czerwoną rozetą. Tylko „żuławi śmierci”, członkowie nieustraszonego oddziału utworzonego przez francuskiego oficera Franciszka Rochebrune, nosili charakterystyczne czarne mundury z dużym białym krzyżem i czerwone fezy. Wykład był ilustrowany prawdziwymi eksponatami. Mogliśmy dokładnie obejrzeć ciężki garłacz i wyobrazić sobie, jak trudno było powstańcom wędrować lasami, niosąc tak nieporęczny oręż.

Ostatni wykład, zatytułowany „*Życie codzienne w guberni augustowskiej w okresie powstania styczniowego*”, wygłosił Andrzej Matusiewicz, Wiceprezes Augustowsko-Suwalskiego Towarzystwa Naukowego. Struktura etniczna, klasowa i różnice kulturowe wśród ówczesnych mieszkań-

WYDARZENIA

ców naszego regionu miały znaczący wpływ na ich zaangażowanie w akcje patriotyczne. Powstańcy zabici w czasie walk byli chowani na suwalskim cmentarzu w asyście kilkutysięcznych tłumów. Władze carskie, przestraszone wielkością manifestacji patriotycznych towarzyszących tym pochówkom, na pogrzeby osób haniebnie straconych w ramach represji popowstaniowych (powieszonych na Górze Szubienicznej) zezwalały wyłącznie nocami. Powstańcy styczniowi doczekali się należnych im hołdów dopiero w XX wieku, gdy Polska odzyskała niepodległość. Weterani otrzymali wtedy nowe mundury, byli odznaczani orderami państwowymi, otrzymali dożywotnie renty, byli zapraszani na wszelkie patriotyczne uroczystości.

Konferencji „Słysz, bracie, słysz minionych lat sygnały” towarzyszyła wystawa, przygotowana przez pracowników Biblioteki Publicznej w Suwałkach, która oprócz portretów sławnych powstańców i zwykłych mieszkańców Suwalszczyzny na starych fotografiach, zawierała teksty pieśni powstańczych. Niektóre z nich do dziś są znane, często w wielu wersjach, o innych pamięć zaginęła. Tym bardziej należą się podziękowania uczniom z Zespołu Szkół w Bakalarzewie, którzy pod kierunkiem Krystyny Żukowskiej przygotowali i pięknie wykonali „wiązanek” pieśni patriotycznych z okresu powstania styczniowego.

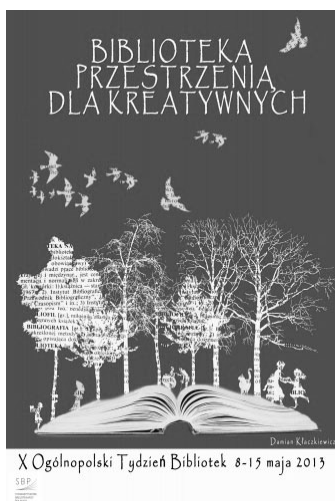
Zaprezentowane na konferencji różnorodne formy przekazu wiedzy historycznej, dowodzą, że warto przypominać o minionym zrywie patriotycznym, pokazując więcej niż tylko suche treści szkolnych podręczników historii. Poprzez uatrakcyjnienie i dostosowanie sposobów przekazu do wykształcenia i wieku odbiorców można uzyskać większe zainteresowanie proponowanym tematem.

Po zakończeniu części naukowej, bibliotekarze z różnych gmin województwa zwiedzali bibliotekę w Bakalarzewie, która, uczestnicząc w Programie Rozwoju Bibliotek, może pochwalić się wieloma ciekawymi inicjatywami. Różne działania rozwijające kulturę w Bakalarzewie organizowane są z wielkim zapałem przez Teresę Budzińską -kierowniczkę Gminnej Biblioteki Publicznej.

Atrakcją historyczno-turystyczną, było zwiedzanie Skansenu Fortyfikacji Prus Wschodnich w Bakalarzewie. Dobrze zachowane bunkry w Bakalarzewie stanowią część linii umocnień niemieckich z okresu II wojny światowej, które miały bronić przepraw przez rzekę Rospudę przed Armią Czerwoną. Wędrówka z przewodnikiem, którym był wójt Bakalarzewa - Tomasz Naruszewicz – historyk ogromnie zaangażowany w badanie dziejów swojej gminy, wzbudziła duże zainteresowanie uczestników konferencji.

Izabela Szymańska,
Małgorzata Rokicka-Szymańska
Książnica Podlaska

Biblioteka przestrzenią dla kreatywnych Tydzień Bibliotek 2013r.

Po raz dziesiąty Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich zorganizowało Tydzień Bibliotek w dniach 8-15 maja 2013r. Hasło tegorocznej edycji: „*Biblioteka przestrzenią dla kreatywnych*”. Głównym celem było podkreślenie roli bibliotek w poprawie jakości życia, edukacji oraz zwiększenie prestiżu zawodu bibliotekarza.

Kontakt z literaturą pobudza wyobraźnię, wpływa na myślenie i rozwija kreatywność. Stąd wynika potrzeba zainteresowania książką szerokich kręgów społeczeństwa polskiego. Biblioteka stała się miejscem wspierającym ciekawe pomysły, umożliwia rozwój zdolności w wielu dziedzinach. Biblioteka stała

się „węzłem komunikacyjnym” dla użytkowników z różnych grup wiekowych, z różnych środowisk i zawodów. We współczesnym społeczeństwie kreatywność stała się dużym atutem.

Hasło Tygodnia Bibliotek 2013 pozwoliło pokazać pozytywne zmiany, które zaszły w bibliotekach. Biblioteka, jako przestrzeń dla kreatywnych, jest miejscem inspiracji i realizacji wielu ciekawych pomysłów na promowanie literatury i zachęcanie do sięgania po książki.

Biblioteki województwa podlaskiego po raz kolejny wzięły udział w akcji Tygodnia Bibliotek. Poniżej przedstawiono na podstawie nadesłanych relacji wybrane inicjatywy zrealizowane przez biblioteki.

WYDARZENIA

➤ Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku:

Filia Biblioteczna nr 7

- wystawa z cyklu *Z pasją przez życie* - prace z metaloplastyki autorstwa Mikołaja Kuca
- spotkanie dla przedszkolaków z leśnym edukatorem, pracownikiem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku – opowieści z życia lasu prowadziła Luiza Antowska
- spotkanie z Elżbieta Janikowską autorką bajek dla dzieci
- warsztaty z cyklu *Przyjdź przeczytam Ci bajeczkę...* - ukryte skarby w książeczkach skierowane do najmłodszych dzieci i ich opiekunów
- lekcje i wycieczki biblioteczne wprowadzające w świat książki - *Moje ścieżki w bibliotece są pełne pomysłów*

Filia Biblioteczna nr 8

- prezentacja twórczości pisarzy regionalnych - *Literackie Podlasie*
- spotkanie z dziećmi z Dwujęzycznej Akademii Przedszkolaka „Uli-land”
- druga edycja konkursu recytatorskiego *Bajka w literaturze dziecięcej* - organizowany przez Przedszkole Samorządowe nr 50 w Białymstoku przy współdziałaniu biblioteki
- *Czytamy Tuwima* - głośne czytanie przedszkolakom
- prezentacja multimedialna Filii Bibliotecznej nr 8 jako przykład przestrzeni kreatywnej w swoim środowisku

Filia Biblioteczna nr 11

- partia szachów w bibliotece
- spotkanie z Jerzym Koszewskim, człowiekiem który w czasie wojny ratował książki
- wystawa *Poczytaj mi mamo, poczytaj mi tato*
- inscenizacja Koła Przyjaciół Biblioteki *Tuwim znany i lubiany*

➤ Powiat augustowski

Gminna Biblioteka Publiczna w Sztabinie

- spotkanie autorskie z Wojciechem Widłakiem
- konkurs recytatorski wierszy Juliana Tuwima *Śmiechu warte*
- konkurs plastyczny *W krainie wierszy Juliana Tuwima*

WYDARZENIA

- podsumowanie konkursu na plakat o powstaniu styczniowym *Poszli nasi w bój bez broni*

Biblioteka Publiczna Gminy Augustów w Żarnowie

- warsztaty *Podróż dookoła świata* - przedszkolaki zapoznały się z życiem rówieśników z innych krajów

➤ **Powiat hajnowski**

Miejska Biblioteka Publiczna im. dr T. Rakowieckiego w Hajnówce

- spektakl dla najmłodszych czytelników, oparty na rosyjskiej bajce „Konik Garbusek” w interpretacji teatru CoNiego z Białegostoku
- spotkanie autorskie z Tomaszem Samojlikiem, doktorem nauk biologicznych Instytutu Biologii Ssaków PAN w Białowieży
- prezentacja multimedialna w ramach zajęć edukacyjnych poświęconą plazom występującym w Puszczy Białowieskiej i najbliższej okolicy - zajęcia prowadziła Grażyna Kowalczyk z Działu Edukacji Białowieskiego Parku Narodowego
- prelekcja dr. hab. Doroty Michaluk z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu *Formowanie się białoruskiej idei państwowej w XIX i I połowie XX wieku*
- kiermasz książki obok budynku biblioteki
- spotkanie z kreatywnymi hajnowianami - uczestniczyli w nim m.in.: Zbigniew Budzyński, Wiktor Kabac, Marzanna Janik-Lipczyńska, Edward Lipiński, Tomasz Onikijuk, Ryszard Pater, Lech Pilski, Joanna Sapieżyńska, Stanisław Żywolewski
- wieczór autorski Gabriela Maciejewskiego połączony z promocją jego książki *Baśń jak niedźwiedź. Polskie historie*
- wystawa prac konkursowych pod hasłem *Woda to skarb* - prace wykonały przedszkolaki

Gminna Biblioteka Publiczna im. Igora Newerlego w Białowieży

- spotkanie z uczniami szkoły podstawowej - *Rok 2013 - rokiem Juliana Tuwima*

WYDARZENIA

➤ Powiat kolneński

Miejska Biblioteka Publiczna w Kolnie:

- udział w akcji Odjazdowy Bibliotekarz – rajd rowerowy

➤ Powiat moniecki

Gminna Biblioteka Publiczna w Krypnie

- spotkanie integracyjne bibliotekarzy z powiatu współorganizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Krypnie oraz Powiatową Bibliotekę Publiczną w Mońkach – integracja, wymiana doświadczeń, zabawa
- 4 spotkania grupy teatralno-kabaretowej „Atak śmiechu” poświęcone kolejnym przygotowaniom do lipcowego występu grupy
- *Komputer dla seniora* - zajęcia dla seniorów prezentujące strony internetowe poświęcone specjalnie dla nich
- *Wspomnień czar* - zajęcia dla seniorów z zakresu fotografii, jej edycji, przenoszenia zdjęć z aparatu lub telefonu na komputer oraz przesyłania za pomocą e-mail
- *Kupić przez Internet = kupić taniej!* - zajęcia dla seniorów z zakresu zakupów w sieci
- *Seniorze! Zadbaj o swój umysł!* - zajęcia dla seniorów z zakresu ćwiczeń pamięci słuchowej i wzrokowej, a także refleksu, łamigłówek internetowe
- wyjazd edukacyjny dla młodzieży, którego celem było pokazanie różnorodności kulturowej Podlasia i rozwijanie umiejętności społecznych - Kruszyniany, Krynki, Supraśl – warsztaty umiejętności społecznych poprowadziła Anna Gałka ze Stowarzyszenia Drabina z Krynek
- *Z wizytą w Moskwie* - dwa spotkania dla przedszkolaków, gdzie dzieci miały okazję dowiedzieć się wielu rzeczy na temat Moskwy i Rosji, wykonać wspólną pracę plastyczną, a także zatańczyć taniec „kazaczok”
- *Z wizytą w Wenecji* - 2 spotkania dla dzieci szkoły podstawowej, podczas których dzieci oglądały prezentację multimedialną, układały słowa z rozsypanek wyrazowych, wykonywały pracę plastyczną
- *Barcelona to jest to!* - 2 spotkania dla dzieci szkoły podstawowej - wirtualne zwiedzanie Hiszpanii

WYDARZENIA

- *Hiszpańskie klimaty* - 2 spotkania dla grup przedszkolnych - w programie oprócz wirtualnej wycieczki były zabawy ruchowe, a także tańce integracyjne
- *Rodzinny Rajd Rowerowy* pod hasłem *Odjazdowy Bibliotekarz*

Gminna Biblioteka Publiczna w Krypnie oraz Filia Biblioteczna w Długolęce

- *Wyprawa do Krainy Książki* - zajęcia dla dzieci szkoły podstawowej podczas, których wykorzystano krzyżówki, zabawy dramatyczne, czytano baśnie
- *Jak powstaje książka?* - zajęcia dla dzieci ze szkoły podstawowej - pogadanka, praca z wierszem, zabawy dydaktyczne, praca zespołowa
- *Książka uczy, bawi, wychowuje* - zajęcia dla grupy przedszkolnej
- *Zabawy z książką* - zajęcia dla grupy przedszkolnej
- *BiblioGrill* - zajęcia ruchowe i plastyczne połączone ze wspólnym ogniskiem dla przedszkolaków i dzieci w wieku wczesnoszkolnym

Biblioteka Publiczna Gminy Trzcianne

- *Biebrza w obiektywie* - wystawa z cyklu *Biebrzańska natura*
- *Quiz on-line* – życie i twórczość Juliana Tuwima oraz 150 rocznica powstania styczniowego
- wykład dla młodzieży gimnazjalnej *Nie tylko książka papierowa*
- przedstawienia teatralne w wykonaniu aktorów z Centrum Edukacji i Profilaktyki w Krakowie „MASKA” - dla przedszkolaków i dzieci ze szkoły podstawowej - *Tajemnica zaginionych liter, Zaciśnięte pięści*
- konkurs plastyczny *Zilustruj dowolny wiersz Juliana Tuwima*
- *Trzcianne moja mała ojczyzna, Legendy i opowiadania znad bagien* – spotkania dla przedszkolaków
- *Hiv, Aids – epidemiologia i profilaktyka* oraz Światowy Dzień Zdrowia 2013 – wykłady dla dzieci ze szkoły podstawowej

➤ **Powiat sokólski**

Biblioteka Publiczna w Sokółce

- *Alchemia miedziorytu* – wystawa prac Wiesława Cieśli, dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielsku Podlaskim

WYDARZENIA

- wystawa ceramiki Justyny Olechno *W żywiole ognia i ziemi*
- *Moje życie - mój wybór* – spektakl w wykonaniu gimnazjalistów
- prelekcja Teresy Możejko i Maryny Krysztopowicz na temat *Dopalacze - nowe zagrożenia*

Oddział dla Dzieci Biblioteki Publicznej w Sokółce

- *Książeczki z dziecięcej półeczki* – poranek z udziałem przedszkolaków
- *Bajkowy turniej* – zajęcia dla przedszkolaków (gry i zabawy opracowane na podstawie popularnych baśni)
- spotkanie autorskie dla dzieci z sokólską poetką Katarzyną Zalewską

Filia Biblioteczna nr 2

- *Rok 2013 – Rokiem Juliana Tuwima* – przegląd twórczości
- *Zostań odkrywcą biblioteki* – minipodchody w bibliotece (zabawy, rebusy, konkursy)

Filia Biblioteczna w Malawiczach Dolnych

- *Podróż w krainę baśni* – spotkanie dla najmłodszych czytelników - czytanie bajek, zajęcia plastyczne

Filia Biblioteczna w Rozedrance Starej

- dyskusja kobiet na temat twórczości Daniel Steel i Nory Roberts

Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Białostockiej

- kiermasz książek - Książka za złotówkę
- wystawa plastyczna *Galeria przedszkolaka, czyli dziecięcy obraz biblioteki przyszłości*
- konkurs plastyczny na exlibris biblioteki XXI wieku skierowany do uczniów gimnazjalnych
- cykliczne spotkania z przedszkolakami w ramach akcji *Pociąg nie całkiem pospieszny* – zapoznanie najmłodszych czytelników z biblioteką i jej zbiorami

➤ Powiat białostocki

Placówki w powiecie białostockim - zgodnie z tradycją - zaplanowane działania wykonywały od 8 maja do 8 czerwca 2013 roku. W przypad-

WYDARZENIA

ku bibliotek z powiatu białostockiego temat był realizowany przez miesiąc. W wymienionym okresie czasu, biblioteki w szczególności ukazały pozytywne zmiany, jakie zaszły w ich instytucjach. Przedstawiły użytkownikom bibliotecznym niezwykle pomysłowe i zachęcające do sięgania po książki, bez względu na wykształcenie, wiek czy światopogląd.

Zaproponowano m.in. spotkania autorskie z:

- Barbarą Kosmowską
- Katarzyną Enerlich
- Zuzanną Orlińską

Poza tym nie zapomniano również o bibliotekarzach, którzy mogli uczestniczyć w doskonaleniu zawodowym.

Bibliotekarzom zaproponowano udział w:

- obchodach Święta Książki i Biblioteki w Książnicy Podlaskiej
- szkoleniu moderatorów Dyskusyjnych Klubach Książki w Książnicy Podlaskiej
- konferencji zrealizowanej w Bakalarzewie w ramach Ligii Bibliotecznej trzech powiatów (białostockiego, łomżyńskiego, suwalskiego) z cyklu „Wzorce kulturowe w pracy bibliotekarza” pt. „Słysz, bracie, słysz minionych lat sygnały” akcentującej 150. rocznicę powstania styczniowego
- wymianie doświadczeń z bibliotekarzami z Białej Podlaskiej w ramach wyjazdu edukacyjnego zorganizowanego przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddziału Białostockiego.

Prawie wszystkie biblioteki samorządowe z powiatu białostockiego realizowały spotkania z najmłodszymi mieszkańcami gmin, przeprowadzały warsztaty czytelnicze, lekcje biblioteczne, wycieczki do bibliotek. Realizowały konkursy, zachęcając dzieci i młodzież do wzięcia udziału w zaproponowanych eliminacjach na szczeblu powiatowym oraz otaczali opieką merytoryczną podczas przygotowania prac konkursowych.

Oto wykaz działań realizowanych przez poszczególne biblioteki publiczne funkcjonujące w powiecie białostockim.

Biblioteka Publiczna w Choroszcy

- Konkurs plastyczny na plakat w 150. rocznicę wybuchu powstania styczniowego 1863-2013 oraz wykonanie wystawy pokonkursowej
- Przygotowanie prezentacji multimedialnej na konkurs powiatowy: **„Śladami powstańców styczniowych 1863-1864. Białystok – powiat białostocki”**

WYDARZENIA

- Konkurs recytatorski z Przedszkolem Samorządowym w Choroszczy pt. „Julian Tuwim w poezji dziecięcej”
- Konkurs dla przedszkolaków „O złotą różdżkę dobrej wróżki”
- Dzień Dziecka w gminie
- Czytanie bajek dla przedszkolaków w bibliotece
- „Bukieciak dla mamy” – warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku 7-12 lat
- „Pociąg do książek” –głośne czytanie wierszy J. Tuwima w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”(spotkanie grupy przedszkolnej z panem sołtysem, komendantem OSP i radnym wsi Barszczewo)
- Czytanie bajek i rozmowa na temat roli książki dla dzieci, ulubionej lektury na dobranoc
- Wizyta u przedszkolaków z okazji „Dnia Matki”. Pogadanka na temat roli i znaczenia mamy w życiu dzieci oraz w świecie zwierząt i ptaków na podstawie przykładów z literatury i obserwacji własnych
- Zajęcia plastyczne dotyczące ulubionych postaci książkowych

Miejska Biblioteka Publiczna w Czarnej Białostockiej

- Happening na ulicach miasta – DKK Wasilków i przedszkolaki z „Krainy Marzeń”
- gra miejska „Śladami legend supraskich” – DKK Supraśl i gimnazjaliści z Czarnej Białostockiej
- Zajęcia dla dzieci 2-3-letnich
- Spotkania czytelnicze z najstarszymi grupami przedszkolaków
- Konkurs recytatorski „Julian Tuwim dzieciom” dla uczniów szkoły podstawowej
- Spotkanie autorskie z Zuzanną Orlińską autorką i ilustratorką książek dla dzieci
- Przedstawienie teatralne „Zajęcza chatka”
- Wystawy w Małej Galerii: fotograficzna Krzysztofa Szymańskiego oraz prezentacja książek Julina Tuwima
- Przygotowanie prezentacji multimedialnej na konkurs powiatowy: **„Śladami powstańców styczniowych 1863-1864. Białystok – powiat białostocki”**

Biblioteka Publiczna w Gródku

- „Zabawy z Tuwimem”- zajęcia z przedszkolakami
- „Tuwim w oczach dziecka”- konkurs plastyczny dla przedszkolaków

WYDARZENIA

- Przygotowanie prezentacji multimedialnej na konkurs powiatowy: **„Śladami powstańców styczniowych 1863-1864. Białystok – powiat białostocki”**
- „Noc bibliotek”- zajęcia filmowe z gimnazjalistami
- „Bohaterowie bajek”- zajęcia biblioteczne dla przedszkolaków wraz z rodzicami.
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki
- Realizacja projektów „Seniorzy z pasją” i „Edukacyjny Kącik Malucha”
- Spotkanie autorskie połączone z jubileuszem biblioteki
- Piknik rodzinny w Zespole Szkół w Gródku (organizator Zespół Szkół w Gródku), podczas którego realizowano głośne czytanie literatury przez bibliotekarzy z Biblioteki Publicznej w Gródku

Gminna Biblioteka Publiczna w Juchnowcu Kościelnym

- Przygotowanie się do konkursów powiatowych: **„Śladami powstańców styczniowych 1863-1864. Białystok – powiat białostocki”** oraz „Kolorowy świat w utworach Juliana Tuwima”
- MELPOMENA 2013 – Powiatowe Forum Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych
- Warsztaty teatralne dla dzieci z terenu gminy Juchnowiec Kościelny w ramach projektu „Podlasie w teatr zakłętę” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego PROW na lata 2007-2013 w zakresie małych projektów
- Spotkanie autorskie z panią Barbarą Kosmowską
- Dwa spotkania „Czwartkowej Kawiarenki Twórczości”
- Udział bibliotekarzy w szkoleniach w ramach PRB „Docenić bibliotekę. Jak skutecznie prowadzić rzecznictwo” oraz „LaBiB. Wymieniaj doświadczenia, pomnażaj pomysły!”
- Spotkanie sekcji brydzowej (świetlica środowiskowa w Kleosinie)
- Spotkanie w ramach Młodzieżowego DKK
- „W Królestwie Zwierząt” – zajęcia z przedszkolakami z Przedszkola w Kleosinie połączone z głośnym czytaniem wybranego utworu w ramach ogólnopolskiej kampanii społecznej „Cała Polska czyta dzieciom” Fundacji ABC XXI

WYDARZENIA

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy

- Wystawa książek i utworów Juliana Tuwima w związku z obchodzonego Roku Julina Tuwima
- Prezentacja multimedialna pt. „Pokonać samego siebie – wspomnienia o Waldku Kikolskim”
- Zgadul –zgadula z życia i twórczości Juliana Tuwima
- Przyroda w wierszach Juliana Tuwima – głośne czytanie z zajęciami plastycznymi – klasa III
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Łapach zwiedza Hajnówkę i Białowieżę
- Pokaz multimedialny pt. „Formy ochrony przyrody na przykładzie woj. podlaskiego” (parki narodowe i krajobrazowe)
- Dzieci rysują pociąg Juliana Tuwima – zajęcia plastyczne oparte o wiersz „Lokomotywa” – klasa 0
- Quiz o parkach narodowych woj. podlaskiego
- Wspólna praca – głośne czytanie wiersza „Rzepka” J. Tuwima i zajęcia plastyczne
- Rajd rowerowy do Płonki Kościelnej w ramach akcji „Odjazdowy Bibliotekarz”
- „Cudze chwalicie...”- wycieczka studentów UTW do Surza i Zawyk
- Przyroda w wierszach Juliana Tuwima – głośne czytanie z zajęciami plastycznymi – klasa I i II
- Czytanie poezji
- Słuchacze UTW odwiedzają Warsztaty Terapii Zajęciowej w Starzych Raciborach
- Przygotowanie prezentacji multimedialnej na konkurs powiatowy: „**Śladami powstańców styczniowych 1863-1864. Białystok – powiat białostocki**” oraz konkurs plastyczny „Kolorowy świat w utworach Julina Tuwima”

Gminna Biblioteka Publiczna w Michałowie

- Piknik w bibliotece
- Przygotowanie prezentacji multimedialnej na konkurs powiatowy: „**Śladami** powstańców styczniowych 1863-1864. Białystok – powiat białostocki”
- Spektakl teatralny „Tajemnica zaginionych liter”

WYDARZENIA

Gminna Biblioteka Publiczna w Poświętnem

- Udział w akcji CEO „Dzień Dziecka w bibliotece” – projekcja filmu pt. „Sekret Eleonory” (dla najmłodszych)
- Akcja „Odjazdowy Bibliotekarz” –rajd rowerowy szlakiem turystycznym po gminie Poświętne
- „Śladami powstańców styczniowych 1863-1864” - konkurs na prezentacje multimedialną dla szkoły podst. i gimnazjum
- Realizacja projektu pn. „Z biblioteką do sukcesu” w ramach projektu „Praca. Enter. Biblioteka jako miejsce informacji o rynku pracy”
- Spotkanie z pisarką dla dorosłych Katarzyną Enerlich
- Dzień Czytelnika w Poświętnem – wręczenie dyplomów najaktywniejszym czytelnikom
- „Kolorowy świat w utworach Juliana Tuwima” – konkurs plastyczny dla uczniów kl. O - III szk. podst.
- Udział w międzyszkolnym konkursie recytatorskim poezji regionalnej w Gminnej Bibliotece Publicznej w Juchnowcu Kościelnym
- Udział w powiatowym forum teatrów dziecięcych i młodzieżowych – „Spotkanie z Melpomeną”
- Spotkanie w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki
- „Popołudnie z książką” – głośne czytanie w oddziałach przedszkolnych
- „Co warto przeczytać?, czyli wasza lista książek poleconych” – propozycje czytelników
- Kwiaty w ogrodzie – zajęcia czytelniczo – plastyczne dla uczniów, praca z wykorzystaniem talerzyków jednorazowych i papieru kolorowego
- Wiosenny mix w ogrodzie zajęcia czytelniczo – plastyczne dla uczniów, wykonanie rysunku kredką na papierze ściernym

Biblioteka Publiczna w Supraślu

- Spotkanie autorskie z Zuzanną Orlińską
- Gimnazjaliści śladami legend supraskich(gra miejska)
- Zajęcia edukacyjne dla dzieci „Zimna Zośka”
- Udział w akcji „Odjazdowy bibliotekarz”
- Spektakl „Magiczna księga ” przedstawiony przez Teatr Maski z Krakowa
- Zabawy nocne w bibliotece
- Wymiana doświadczeń z nauczycielami - bibliotekarzami z gminy Supraśl

WYDARZENIA

- Zajęcia edukacyjne „Dlaczego on jest taki dziwny?”- niepełnosprawność i różnice w wyglądzie ludzi”
- Zajęcia bioterapeutyczne z dziećmi Przedszkola nr 41 Integrycyjnego z Białegostoku
- Spotkania z dziećmi pod hasłem „Poznajemy książki z wydawnictwa Dwie Siostry”

Biblioteka Publiczna w Surażu

- Kiermasz taniej książki
- Wystawa fotograficzna „Podlasie z lotu ptaka”
- Konkurs plastyczny „Baśniowy świat wierszem malowany” - twórczość J. Tuwima
- Spotkania z książką i biblioteką dla przedszkolaków
- „Wspomnień czar w starych fotografiach” - spotkanie dla seniorów
- Przedszkolaki w bibliotece
- Spotkanie autorskie z Katarzyną Enerlich
- „Podaruj dzieciom bajkę” – czytają pracownicy Urzędu Miasta, rodzice oraz inne zaproszone osoby
- Akademia z okazji Dnia Matki
- Spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki
- Przygotowanie prezentacji multimedialnej na konkurs powiatowy „Śladami powstańców styczniowych 1863-1864. Białystok – powiat białostocki

Biblioteka Publiczna w Turośni Kościelnej

- Spotkanie autorskie z Andrzejem Markiem Grabowskim
- Czytanie baśni przedszkolakom w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”
- „Z utworami Juliana Tuwima za pan brat” – recytacja wierszy pisarza przez dzieci oraz gry i zabawy związane z twórczością Tuwima
- Spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską
- Konkurs plastyczny: „Kolorowy świat w utworach Juliana Tuwima”
- Ekspozycja książek o powstaniu styczniowym
- Przygotowanie prezentacji multimedialnej na konkurs powiatowy „Śladami powstańców styczniowych 1863-1864. Białystok – powiat białostocki”

WYDARZENIA

Gminna Biblioteka Publiczna im. Zygmunta Glogera w Tykocinie

- Konkurs recytatorsko – rysunkowy poświęcony Julianowi Tuwimowi, zorganizowany przez Zespół Szkół w Tykocinie z gościnnym udziałem Gminnej Biblioteki Publicznej
- Konkurs „Dużo wiem, nie muszę nikogo pytać, bo umiem już dobrze czytać”, przeprowadzony w klasie II
- Zabawy integracyjne z chustą animacyjną
- Warsztaty robienia kwiatów z bibuły i krepy
- Zajęcia kabaretowo – teatralne
- Warsztaty z quillingu (technika z rodzaju papieroplastyki)
- Pogadanka na temat kryminałów dla młodzieży
- Przygotowanie prezentacji multimedialnej na konkurs powiatowy „Śladami powstańców styczniowych 1863-1864. Białystok – powiat białostocki”

Miejska Biblioteka Publiczna w Wasilkowie

- Noc w bibliotece
- Przedstawienie teatralne „Alicja w leśnej krainie”
- Konkurs plastyczny dla dzieci o twórczości Juliana Tuwima
- Spotkanie autorskie z Zuzanną Orlińską
- Konkurs poetycki „Majowa Konwalia” im. ks. Ryszarda Kotkowicza
- Spotkanie autorskie z Anną Maruszczyk

Miejska Biblioteka Publiczna w Zabłudowie

- Gimnazjalna młodzież gminna zapoznaje się z funkcjonowaniem Książnicy Podlaskiej
- Przygotowanie prezentacji multimedialnej na konkurs powiatowy „Śladami powstańców styczniowych 1863-1864. Białystok – powiat białostocki”

Biblioteka Publiczna Gminy Zawady

- Przygotowanie prezentacji multimedialnej na konkurs powiatowy „Śladami powstańców styczniowych 1863-1864.”

Łukasz Wierzbicki

Znad podlaskiego mrowiska

Palce lepią się od miodu, kruche ciasto chrupie między zębami, okrucy sypią się na klawiaturę. Podlaskie mrowisko znika z mojego biurka kawałeczek po kawałeczku. To pamiątka z biblioteki w Nowince, jakże tam było serdecznie! Popijam sokiem świeżo wyciśniętym z nowinkowych jabłek. Miś Wojtek z Armii Andersa urwał tylko kęs. Reszta została dla mnie by wpaść do domowej sokowirówki i przywołać tych kilka wrażeń z Podlasia. „Podlasie”, już sama nazwa zdaje się obiecywać widok wspinających lasów, borów, kniei...

Prawda. W drodze do Augustowa przecinaliśmy Puszcę Knyszyńską. Prózno wypatrywaliśmy w poszyciu fioletu przyłasczek. Śnieg grubą warstwą leżał jeszcze w przycienionych miejscach, choć to 18 kwietnia. Wiosna spóźniła się tego roku. Bociany dawno już powinny siedzieć na jajach, a porządkują dopiero gniazda, szykują, moszczą. Najwięcej ich było wokół Tykocina. Cóż to za czarowne miejsce! Biblioteka w domeczku z drewnianymi okiennicami, kościół, synagoga, pierogi z kaszą i serem, kufel kwasu chlebowego... bardzo chciałbym powrócić... może o innej porze roku, na przykład gdy młode boćki będą ćwiczyły się w lataniu? A może by kupić tykociński zamek? Podobno jest na sprzedaż...

Otwieram grubą księgę podlaskich legend, baśni i opowiadań. Zebrał je i spisał ten sympatyczny starszy pan, który przysiadł na chwilę w ostatnim rzędzie, posłuchał historii niedźwiedzia z Armii Andersa. Wymknął się, nim skończyłem opowiadać. Musiał bardzo się spieszyć... może czekała gdzieś na niego kolejna baśń, nowa, jeszcze nieodkryta. To było w bibliotece w Choroszczy. A ten album, na pierwszej stronie gęsto od dziecięcych podpisów, to upominek z biblioteki w Sztabinie...

Sięgam po kawałeczek słodkiego mrowiska i wspominam dwa dni na Podlasiu, wizyty, spotkania z Czytelnikami bibliotek, młodszymi, starszymi... i tymi, którzy nie mają jeszcze kart bibliotecnych. Przyszli z klasą na „spotkanie z pisarzem” i... może od tej przygody zacznie się ich wielka przyjaźń z książką. Kto wie? Nigdy nie wiadomo...

Lidia Długolecka-Pinkwart

Spotkania z muzyką i fantazją w podlaskich bibliotekach

W Muzeum Wnętrz Pałacowych w Choroszczy 27 lutego 2013 roku odbyło się spotkanie szkoleniowe z bibliotekarzami. Jako muzyk i współautorka bajki muzycznej *Podróże z Fantazją* zostałam poproszona przez p. Małgorzatę Rokicką-Szymańską do wygłoszenia referatu pt. *Gdzie jest człowiek, tam jest sztuka* oraz do poprowadzenia warsztatów: Różnorodne działania animacyjne bibliotek wzbogacone muzyką.

Niełatwo jest mówić rzeczy nowe do bibliotekarzy, którzy na co dzień pracują wśród tak wielu mądrych książek, że wystarczy tylko podejść do odpowiedniego działu i wyjąć stosowną książkę będącą kompendium wiedzy na dany temat. Pewnie przez przekorę podjęłam się tej pracy, stając się w wyobraźni osobą poszukującą w cichych pomieszczeniach bibliotecznych – muzyki. Było to dla mnie zupełnie nowe doświadczenie i nie lada wyzwanie, bo wśród wszystkich sztuk pięknych najtrudniej jest mówić o muzyce. Organizatorzy szkolenia zadbali o nietypowo biblioteczną scenografię spotkania, bo sam klimat Letniej Rezydencji Branickich w Choroszczy sprzyja rozmowom o sztuce, a mając do dyspozycji instrument w postaci pianina, ma się dodatkowe możliwości wzbogacenia referatu, właśnie muzyką. Wybrałam utwory Beethovena, Chopina i Mozarta.

Przy pełnej sali, bo frekwencja dopisała, Burmistrz Choroszczy Jerzy Ułanowicz wprowadził wszystkich w historię tego miejsca i teraźniejsze losy gminy, potem były referaty szkoleniowe p. Elżbiety Wróblewskiej, p. Marii Niemyskiej i p. Małgorzaty Rokickiej-Szymańskiej. Ze swojej strony mogę tylko powiedzieć, że z ogromną przyjemnością uczestniczyłam w tym spotkaniu. Wiele dowiedziałam się o szeroko zakrojonej działalności Książnicy Podlaskiej i jej planach rozwoju.

W czasie warsztatów w bardzo miłej atmosferze dyskutowaliśmy o dodatkowych działaniach podejmowanych przez bibliotekarzy na rzecz czytelników, z muzyką włącznie. Nie mogę pominąć też wspaniałych wypieków, którymi gospodarze spotkania raczyli nas w czasie przerwy, nawet z ciastkami w kształcie klucza wiolinowego(!)

AUTORZY O NAS

To, że klimat wzajemnej empatii panujący wśród bibliotekarzy Książnicy Podlaskiej nie jest tylko od święta, przekonałam się już w ubiegłym roku, kiedy prowadziłam spotkania autorskie w Filii nr 2 Książnicy Podlaskiej, w Ogrodnickach i Czarnej Białostockiej. W tym roku spotkałam się 28 lutego z dziećmi szkolnymi w bibliotece w Wasilkowie, Sokółce i Dąbrowie Białostockiej i wszystkie te spotkania uważam za bardzo udane. Dzieci pragną rozmawiać z dorosłymi, a nie zawsze w domach rodzice, a w szkołach nauczyciele mają na to czas. Autor książek, który wsłuchuje się w potrzeby dzieci, pozwala im na wyrażanie swoich poglądów, myśli i marzeń nie oceniając ich, jest bardzo dobrym partnerem do takich rozmów. Jeżeli jeszcze z takiego spotkania można wyjść z piosenką i uśmiechem na ustach, to radość jest obustronna. Mój syn Sergiusz Pinkwart, współautor książki *Podróże z Fantazją* w ubiegłym roku prowadził spotkania autorskie w bibliotekach, w takich miejscowościach, jak: Gródek, Zabłudów, Filia nr 9 Książnicy Podlaskiej, Poświętne, Łapy, Juchnowiec i ma podobne odczucia jak ja. Dzieci, z którymi się spotykamy są wszędzie takie same: ciekawe świata i ludzi, mądre i twórcze. Przedszkolaki i pierwszoklasiści wiedzą co jest dobre, a co złe, rozróżniają kłamstwo od fantazji. W starszych klasach jednak, za sprawą dorosłych i mediów, świat ich zmienia się w bardziej agresywny i jednoznaczny. Zauważają to również obecni na spotkaniach wychowawcy. Oczywiście nie jest to regułą, ale warto pamiętać, że fikcją literacką można manipulować młodym czytelnikiem i z tym problemem muszą radzić sobie bibliotekarze, doradzając taki, a nie inny wybór literatury dziecięcej. Książki z płytą CD z nagraniami piosenek lub muzyki, w myśl maksymy „muzyka łagodzi obyczaje” powinny im w tym wyborze pomóc.

Zuzanna Orlińska

W podlaskich bibliotekach

Lubię jeździć na spotkania autorskie. Nie tylko dlatego, że pozwala mi to zwiedzić takie zakątki Polski, w których nigdy dotąd nie byłam. Jest to przede wszystkim okazja do spotkania z miłymi ludźmi, zarówno czytelnikami, jak i pracownikami bibliotek. Jeżdżę po kraju już kilka lat, a nigdy jeszcze nie spotkałam niesympatycznej bibliotekarki! Przeciwnie, przeważnie jestem pełna podziwu dla ich energii, optymizmu, pomysłowości i życzliwości. A spotkania z dziećmi? To zawsze wielka niespodzianka. Każde inne, a wszystkie niezwykle inspirujące. Nie inaczej było trzeciego czerwca, kiedy odwiedziłam Wasilków, Czarną Białostocką i Supraśl.

Bardzo wcześnie rano wyruszyłam w drogę z Białegostoku pod troskliwą opieką pani Małgorzaty Rokickiej-Szymańskiej z Książnicy Podlaskiej, która mnie zaprosiła do bibliotek powiatu białostockiego. Największą treść miałam przed spotkaniem w Wasilkowie.

Odbyło się ono z okazji rozstrzygnięcia IX Konkursu Plastycznego dla Dzieci „Tuwimiada”. Małym laureatom w wieku od przedszkolaka do szóstoklasisty towarzyszyli rodzice i dziadkowie. Nigdy wcześniej nie zdarzyło mi się mówić do tak zróżnicowanej wiekowo publiczności. A jednak udało się znaleźć wspólne tematy. O tym, skąd biorą się pomysły, o początkach twórczości plastycznej i literackiej. Młodzi autorzy ilustracji do wierszy Tuwima wiedzieli przecież tyle co ja, a może nawet więcej. Mamy natomiast kiwały głowami, kiedy opowiadałam, skąd się wzięła postać matki Polka - bohaterki mojej książki, supermatki, która ze wszystkim umie sobie poradzić.

O matce Polka opowiadałam także w Czarnej Białostockiej, a nawet próbowałam naskicować jej portret. W rysowaniu ogromnych, kędzierzawych włosów musiały mi pomóc dzieci. Przy okazji porozmawialiśmy o naszych mamach - o tym, co umieją robić najlepiej na świecie. Okazało się, że każda mama jest mistrzynią w jakiejś dziedzinie. A ja wyjechałam z Czarnej z postanowieniem, że koniecznie muszę nauczyć się szyć...

AUTORZY O NAS

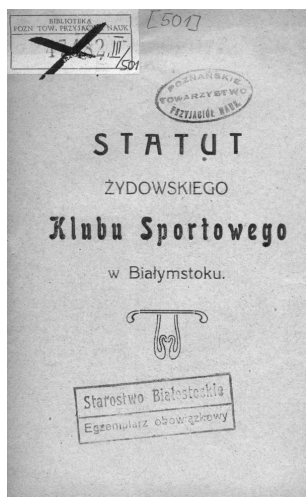
Na zakończenie miłego dnia na Podlasiu - pirackie spotkanie w Supraślu. Duże zainteresowanie wzbudziła prawdziwa piracka luneta, przez którą każde z dzieci chciało popatrzeć. Rozmawialiśmy nie tylko o „Matce Polka”, ale także o ostatniej mojej książce, „Pisklaku”. W jakich proporcjach miesza się w książkach prawdę z fikcją? Czy postaci literackie mogą mieć prawdziwe pierwowzory? I co jest ciekawsze - książki oparte na prawdziwych zdarzeniach, czy całkiem zmyślone opowieści? Na te wszystkie pytania nie udało nam się jednoznacznie odpowiedzieć, ale przynajmniej próbowaliśmy...

Ewa Kołomecka

Książnica Podlaska

Elektroniczna Książnica Podlaska – etap II

Od listopada 2011 roku Książnica Podlaska realizuje zadanie *Elektroniczna Książnica Podlaska*. W ramach I etapu zorganizowano Pracownię Digitalizacji wyposażoną w następujący sprzęt: skaner kołyskowy, skaner płaski, aparat cyfrowy, stół do fotografii, cyfrowe urządzenie wielofunkcyjne, trzy zestawy komputerowe oraz urządzenie do archiwizacji danych. Zdigitalizowano ponad 5000 publikacji, z których prawie wszystkie udostępniono czytelnikom na portalu Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej. Znalazły się wśród nich cenne starodruki, kolekcje ze znakami własnościowymi, zabytkowe i współczesne regionalia.¹

W roku 2012 biblioteka ponownie użyła środki finansowe z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z przeznaczeniem na II etap projektu. Jego realizację rozpoczęto w październiku 2012 roku. Zakupiono kamerę cyfrową, oprogramowanie do obróbki plików audiowizualnych, serwer do przechowywania plików cyfrowych, dyski przenośne oraz taśmy magnetoopcyjne. W najbliższym czasie planuje się zakup zasilacza do serwera oraz skanera płaskiego.

Kierunki digitalizacji II etapu zadania „Elektroniczna Książnica Podlaska są podobne jak w etapie I i zgodne z planem działalności digitalizacyjnej. Skanowane są

¹ Więcej o I etapie zadania: Kołomecka Ewa, Książnica Podlaska digitalizuje zbiory w ramach Wieloletniego Programu Rządowego Kultura + Priorytet Digitalizacja. *Bibliotekarz Podlaski* Nr 23/24 (2011/2012), s. 215-216; Kołomecka Ewa, Elektroniczna Książnica Podlaska – etap I. *Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego* 2012, nr 2, s. 23-27.

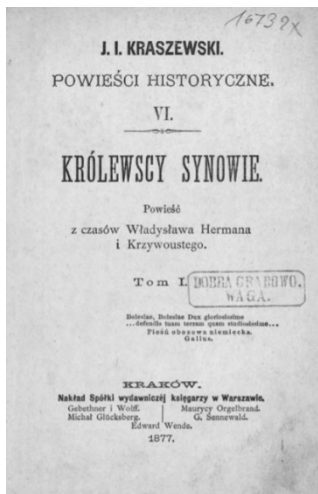
PROJEKTY I PROGRAMY

przede wszystkim materiały o proveniencji regionalnej, m. in. książki z początku XX w. i okresu międzywojennego, a także wybrane współczesne, zarówno druki zwarte, jak i czasopisma. Digitalizuje się również stare druki oraz inne materiały poszukiwane przez czytelników.

Ważnym celem zadania jest sprowadzenie do Białegostoku rzadkich publikacji związanych z regionem, rozproszonych w różnych polskich bibliotekach. W ramach środków przeznaczonych na realizację projektu zamówiono skany materiałów z zasobów Biblioteki Narodowej, Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, Poznańskiego Towarzystwie Przyjaciół Nauk. Część z nich, po obróbce technicznej, została już udostępniona w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej, pozostałe znajdują się tam wkrótce. Dzięki skanom z Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego znalazły się w Książnicy Podlaskiej (a dzięki zamieszczeniu w PBC są dostępne dla wszystkich) m. in. „Głos Białostocki” (1921), „Gospodarz Wiejski” (Białystok) 1922, „Kronika Białostocka” (jednodniówka religijno-informacyjna z 1923 roku), „Nowiny Białostockie” (1924), „Przegląd Przemysłu Kresowego” (1927), „Rocznik Białostocki” (1932-1933), „Tygodnik Białostocki” (1922), „Życie Polski” (1922). Interesujące są też materiały sprowadzone z Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Pozyskaliśmy statuty niektórych organizacji i instytucji działających w Białymstoku w okresie międzywojennym: „Statut Spółdzielczego Chrześcijańskiego Zrzeszenia Kupców...” (1922), „Statut Spółdzielni Spożywców Kolarzy w Białymstoku” (ca 1922), „Statut Towarzystwa Białostockiego Opieki nad Sierotami Żydowskimi” (1923), „Statut Towarzystwa Białostockiej Manufaktury pod firmą Eugenjusz Becker i s-ka” (1922), „Statut Żydowskiego Klubu Sportowego w Białymstoku” (ca 1923), „Statut aktu umowy spółki pod firmą Dom Komisowo-Handlowy <<Wyzwolenie>> Franciszek Bojarzyński...” (1922). Sprowadziliśmy też dwie książki stanowiące zapis wykładów wygłoszonych na kursach siostr Pogotowia Sanitarnego PCK w Białymstoku - „Etykę pielęgniarską” Haliny Alchimowicz (1933) oraz „Pielęgniarstwo” Ireny Białówny (1933). Zasoby PBC wzbogacił też polsko-rosyjski druk urzędowy „Obiawienie” [Białostocki Obwodowy Rząd po rozpatrzeniu Raportu Białostockiej miejskiej Policji...] (1811). Większość materiałów sprowadzonych z Poznania opatrzonych jest pieczęcią o treści „Starostwo Białostockie Egzemplarz Obowiązkowy”.

Digitalizacja materiałów bibliotecznych jest kontynuowana. Poza wspomnianymi wcześniej materiałami historycznymi, digitalizowane są wybrane materiały współczesne. W Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej zna-

PROJEKTY I PROGRAMY

laży się m. in. teksty poetyckie autorów regionalnych. Rozpoczęto również rejestrację filmową wydarzeń związanych z książką i imprez promujących czytelnictwo. Materiały audiowizualne zostaną zabezpieczone w archiwum cyfrowym Książnicy Podlaskiej i w wybranych fragmentach udostępnione w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej. Przewidziano też digitalizację wyboru fotografii ze zbiorów Książnicy Podlaskiej. Zgodnie z wymogami programu co najmniej 75% zdigitalizowanych w II etapie materiałów znajdzie się w sieci Internet. Realizacja projektu potrwa do końca września 2013 roku.

Zadanie realizowane jest w ramach Wieloletniego Programu Rządowego Kultura + Priorytet Digitalizacja. Finansowanie zapewniły środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z udziałem środków z budżetu województwa podlaskiego oraz własnych Książnicy Podlaskiej.

Dofinansowano ze środków Programu Wieloletniego Kultura +

KULTURA+

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Grzegorz Zys
Książnica Podlaska

Biblioteka+. **Infrastruktura bibliotek**

Instytut Książki wspólnie z Książnicą Podlaską i Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego przygotował bezpłatne szkolenie, na którym omawiany był regulamin oraz sposób wypełniania wniosków do programu „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek”. Program ten realizuje pierwszy cel szczegółowy Programu Wieloletniego Kultura+, jakim jest wzmocnienie potencjału i roli gminnych bibliotek publicznych oraz bibliotek publicznych wchodzących w skład innych instytucji kultury, dla których organizatorem założycielskim jest gmina. Priorytet ma na celu przekształcenie bibliotek gminnych w nowoczesne centra dostępu do wiedzy, kultury oraz ośrodki życia społecznego.

Szkolenie odbyło się 27.03.2013 w sali konferencyjnej Urzędu Marszałkowskiego. Gościliśmy przedstawicieli samorządów oraz bibliotekarzy zainteresowanych dofinansowaniem projektów na modernizację bibliotek publicznych w ramach programu „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek”. Spotkanie prowadził **dyr. Ryszard Skrzypczak** z Instytutu Książki.

Projekt realizowany jest w latach 2011-2015, a jego całkowity budżet wynosi 150.000.000 zł. O dotacje mogą starać się biblioteki publiczne zarówno samodzielne, jak i połączone z innymi samorządowymi instytucjami kultury z gmin wiejskich, wiejsko-miejskich i miast do 50 tys. mieszkańców. W jednym naborze biblioteka może złożyć 1 wniosek o dotację.

W ramach programu biblioteki publiczne mogą starać się o środki na budowę nowego gmachu biblioteki, rozbudowę obecnego obiektu, remont bądź wyposażenie placówek. W praktyce może to być cała infrastruktura biblioteczna wraz z otoczeniem biblioteki (np. podjazd, winda zewnętrzna, czy też tzw. „letnia czytelnia”). Jedynie zakup zbiorów bibliotecznych jest wyłączony z dotacji.

PROJEKTY I PROGRAMY

W latach poprzednich z dotacji skorzystało 56 bibliotek – 13 w roku 2011 oraz 43 w roku 2012. Znamy już wyniki I naboru na rok 2013 – 18 wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie. Warto w tym momencie zaznaczyć, iż do tej pory wszystkie wnioski, które były poprawne pod względem formalnym, dostały dofinansowanie.

Dyrektor Skrzypczak krok po kroku przedstawił najważniejsze założenia regulaminu programu. W sposób szczegółowy wyjaśniał niuanse i pułapki czyhające na wypełniających wnioski. Pokazał na co zwracać baczniejszą uwagę i czego w sposób szczególny pilnować przy pisaniu wniosku, jak również przy późniejszym rozliczeniu projektu.

Uczestnicy mieli również przygotowane pytania do prowadzącego. Dotyczyły one konkretnych sytuacji i problemów. Wynika z tego, że kilka bibliotek na poważnie zastanawia się nad rozbudową bądź remontem placówek bibliotecznych i składaniem wniosku.

Strona programu: www.bibliotekaplus.pl

Działania bibliotek terenowych na rzecz społeczności lokalnej

Beata Rogalska

Gminna Biblioteka Publiczna w Krypnie

„Inni a jednak tacy sami – kurs na wielokulturowość grupy młodzieżowej Projekt X”

Relacja z I wyjazdu w ramach projektu

W dniach 9-10 marca odbył się pierwszy wyjazd w ramach projektu „*Inni a jednak tacy sami - kurs na wielokulturowość grupy młodzieżowej Projekt X*”. Głównym celem projektu jest zwiększenie umiejętności zarządzania informacją i organizowania różnych form poznawania wielu kultur Podlasia.

W organizację wyjazdu zaangażowana była grupa młodzieżowa „Projekt X”, której uczestnicy planowali atrakcje wyjazdu. Ich zadaniem było odnalezienie w zasobach Internetu miejsc noclegowych, jak najlepszej oferty cateringowej oraz atrakcji turystycznych godnych zwiedzania. Dzięki ich zaangażowaniu został opracowany program wyjazdu.

9 marca o godzinie 9⁰⁰ grupa zebrała się w Gminnej Bibliotece Publicznej w Krypnie. Po załatwieniu szeregu formalności związanych z wyjazdem wyruszyliśmy wynajętym busem w okolice Sejna.

Pierwszym punktem wyjazdu był Augustów i Muzeum Ziemi Augustowskiej, w którym przewodniczka opowiedziała nam o tym, jak dawniej wyglądało życie na tych terenach. Muzeum było bardzo bogate w szereg eksponatów z różnych dziedzin życia - począwszy od tkactwa, przez garncarstwo czy łyżkarstwo, aż po wędkarstwo.

Każdy z eksponatów przykuwał uwagę zwiedzającej młodzieży, a sposób w jaki opowiadano nam historię ziemi augustowskiej sprawiał, że wszyscy słuchaliśmy z zaciekawieniem.

Następnie wyruszyliśmy do miejscowości Posejnele, gdzie byliśmy zakwaterowani. Gospodarstwo agroturystyczne, w którym mieliśmy zapew-

PROJEKTY I PROGRAMY

niony nocleg położone było w malowniczej okolicy, a gospodarze okazali się być bardzo sympatyczni.

Nasza grupa uczestniczyła w warsztatach kuchni litewskiej prowadzonych przez gospodynię. Młodzież miała okazję sprawdzić się w roli kucharzy. Podczas warsztatów przygotowywaliśmy kartacze litewskie. Młodzież uczestniczyła w pełnym procesie ich „produkcji”: obieraliśmy ziemniaki, tarliśmy je, wyciskaliśmy, przygotowywaliśmy ciasto i farsz, a także lepiliśmy.

Na czas gotowania kartaczy wyruszyliśmy w teren, by podziwiać piękną okolicę. Młodzież skorzystała z dobrodziejstw natury i pojeżdżała z górki na sankach, które udostępnił im gospodarz. Przyszedł czas na posiłek! Kartacze były wyśmienite!

Kolejny dzień rozpoczęliśmy od śniadania przygotowanego przez gospodarzy. Zaraz po śniadaniu uprzątnęliśmy pokoje, spakowaliśmy rzeczy i wyruszyliśmy do Sejn. Ależ było zimno! Pierwszym punktem tego dnia było Muzeum Ziemi Sejneńskiej. Nas zainteresowała w szczególności „sala wielokulturowości”, która przedstawiała ogromną różnorodność religijną Sejn i ich okolic. Następnie po Sejnach oprowadziła nas przewodniczka. Opowiedziała nam m.in. w jaki sposób do Sejn trafili Żydzi, jakie osoby są najważniejsze dla historii Sejn. Opowiedziała też nieco o historii klasztoru poddominikańskiego, a także o konflikcie polsko-litewskim na przykładzie Puńska i mniejszości polskiej mieszkającej na Litwie. Mimo siarczystego mrozu i niezwykle silnego wiatru udało nam się zwiedzić Sejny.

Po zwiedzeniu Sejn wyruszyliśmy w podróż powrotną. Młodzież wyjazd oceniła bardzo dobrze, o czym mogą świadczyć uśmiechy.

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION

Projekt finansowany jest w ramach Regionalnego Konkursu Grantowego Programu „Równać Szanse 2012” ogłoszonego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności administrowanego przez Polską Fundację Dzieci i Młodzieży.

Projekt „Muuvit – ruszaj się i odkrywaj świat” dotarł do Gminnej Biblioteki Publicznej w Krypnie!

Gminna Biblioteka Publiczna w Krypnie bierze udział w projekcie „Muuvit – ruszaj się i odkrywaj świat!”. To innowacyjny program, który wykorzystuje doświadczenia fińskiego programu z zakresu edukacji prozdrowotnej. Do tej pory skorzystało z niego prawie 2 miliony uczniów. W ramach programu ruszają się także dzieci w innych krajach: Austrii, Szwajcarii, Niemczech, Anglii oraz Stanach Zjednoczonych.

Realizując projekt „Muuvit - Ruszaj się i odkrywaj świat” otwieramy się na całkowicie nowy obszar, jakim jest zdrowy tryb życia, a także promowanie wykorzystywania nowych technologii w edukacji.

Program wymaga aktywności fizycznej, za którą dzieci zdobywają punkty, a w zamian za zdobyte punkty mają możliwość odbywania w bibliotece wirtualnych podróży po świecie.

W ramach projektu biblioteka nawiązała współpracę z panem Łukaszem Kropiwnickim, który sprawuje opiekę nad Halą Sportowo-Widowską w Krypnie oraz nad boiskiem „Orlik”. W ramach współpracy pan Łukasz Kropiwnicki proponuje uczestnikom projektu dodatkowe zajęcia sportowe. Ze strony biblioteki projekt koordynuje pani Beata Rogalska. Opiekuje się grupą dzieci, sprawuje pieczę nad podliczaniem punktów za aktywność, prowadzi zajęcia o miejscach wirtualnie odwiedzanych przez uczestników projektu.

Ponadto biblioteka otrzymała dofinansowanie na zakup drobnego sprzętu sportowego. Zakupiony sprzęt zostanie przekazany „Orlikowi” i będą mogły z niego korzystać dzieci oraz osoby dorosłe.

Realizację projektu rozpoczęliśmy w marcu rekrutacją. Planowałyśmy stworzenie grupy dziesięcioosobowej. Po pierwszym dniu niemal wszystkie miejsca były zarezerwowane! Kolejny etap to spotkanie organizacyjne, podczas którego wyjaśniłyśmy dzieciom, w jaki sposób należy notować swoje osiągnięcia, a rodziców zachęciłyśmy do wspólnej aktywności fizycznej. Dzieci wybrały na specjalnej mapie punkt startowy i cel, do którego dążą. Wybór padł na Madryt!

PROJEKTY I PROGRAMY

Zdobywanie punktów rozpoczęło się od 25 marca 2013 r. Specjalnie na potrzeby projektu utworzyliśmy grupę na Facebooku, gdzie dzieci mają możliwość otrzymania dodatkowych informacji, umieszczania informacji o liczbie zdobytych krzyżyków, a także mogą dowiedzieć się, kiedy organizowane są dla nich spotkania.

Grupa ma za sobą już 2 treningi sportowe oraz 2 spotkania podróżnicze w bibliotece.

Aktualnie utworzono kolejnych 6 grup, które swoją przygodę rozpoczną od połowy kwietnia i w maju – grupy te zostały utworzone dzięki współpracy z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Krypnie. Dzięki uprzejmości pani dyrektor, Aliny Radziwonowskiej możemy prowadzić te grupy w ramach zajęć szkolnych. Ogromną pomocą będą dla nas nauczyciele: pani Agnieszka Zajkowska, pani Agnieszka Karpiesiuk, pani Romualda Stankiewicz oraz pani Bogumiła Leszczyńska. Panie te sprawują opiekę nad klasami, które obejmujemy projektem. Łącznie na chwilę obecną projekt obejmuje 90 osób. Cieszymy się, że naszą propozycję przyjęto z tak ogromnym zainteresowaniem.

Jesteśmy pełne nadziei, że realizacja projektu sprawi, że dzieci chętniej będą odchodzić od komputera czy TV, by spędzać czas w ruchu.

Wiesława Kruszewska

Gminna Biblioteka Publiczna w Poświętnem

Link do przyszłości - spotkanie z młodym profesjonalistą Pawłem Stempniakiem

Gminna Biblioteka Publiczna w Poświętnem, wychodząc naprzeciw różnym oczekiwaniom swoich użytkowników, wzięła udział w projekcie „Link do przyszłości. Młodzi. Internet. Kariera”. O możliwości spotkania gimnazjalistów z młodym inspirującym profesjonalistą, który opowie młodym ludziom o swojej karierze, sukcesach, osiągnięciach oraz w jaki sposób poruszać się w świecie dorosłych, dowiedzieliśmy się z portalu Programu Rozwoju Bibliotek. Skorzystaliśmy z tej oferty i zaprosiliśmy do siebie Pana Pawła Stempniaka, który zajmuje się promocją w Internecie, tworzy także własne aplikacje mobilne.

W dobie wszechobecnych nowoczesnych technologii, komputerów i telefonów komórkowych ten temat spotkał się z żywym zainteresowaniem młodzieży, dlatego 26.03.2013 r. w Gminnej Bibliotece Publicznej w Poświętnem przy współpracy z Zespołem Szkół w Poświętnem odbyło się spotkanie z Panem Pawłem Stempniakiem, który przyjechał w ramach projektu „Link do przyszłości. Młodzi. Internet. Kariera” realizowanego przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego ze środków Mi-

PROJEKTY I PROGRAMY

crosoft, w ramach inicjatywy „YouthSpark” oraz Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności skierowanego do młodych ludzi z małych miejscowości.

W imprezie uczestniczyli uczniowie trzecich klas gimnazjum. Podczas spotkania młodzi ludzie mogli poznać różnorodność współczesnych zawodów oraz rolę, jaką odgrywają w życiu zawodowym nowoczesne technologie. Spotkanie rozpoczęło się ćwiczeniem na rozgrzewkę, co pozwoliło poznać uczestnikom listę zawodów, które w przyszłości mogliby wykonywać. Pan Paweł w ciekawy sposób opowiedział o swojej edukacji, o tym jak kształtowała się jego kariera zawodowa. Mówił, że bardzo ważne jest wykorzystywanie swoich zdolności w zdobyciu zawodu, który przyniesie satysfakcję. Młody profesjonalista opowiadał gimnazjalistom, jak korzystać z portali związanych z przyszłością. Podkreślił też, jak wiele możliwości stwarza Internet w rozwoju współczesnego człowieka. Młodzież rozwiązywała quiz na temat aktualnej sytuacji i trendów na rynku pracy oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w różnych zawodach. Na koniec młodzież, na karteczkach, wyraziła swoje spostrzeżenia oraz wypisała, co ich zainspirowało podczas wizyty młodego profesjonalisty. Młodzi ludzie wypełnili również ankietę, z której wynikało, że podobne warsztaty są potrzebne i zasadne, ponieważ dają wiedzę i uczą, że każdy człowiek powinien skorzystać ze swoich talentów podczas poszukiwania drogi życiowej.

Z biblioteką do sukcesu

Gminna Biblioteka Publiczna w Poświętnem uczestniczyła w projekcie „*Praca. Enter. Biblioteka jako miejsce informacji o rynku pracy*” realizowanym przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych. Projekt polega na przygotowaniu 30 bibliotek do pełnienia roli lokalnych centrów wsparcia dla osób poszukujących pracy lub planujących karierę zawodową. Bibliotekarze z Poświętnego brali udział w szkoleniach i warsztatach, po zakończeniu których mogą doradzać, informować, pomagać w dotarciu do informacji oraz prowadzić zajęcia z dziećmi i młodzieżą związane z rynkiem pracy oraz poszukiwaniem drogi zawodowej.

Dzięki dotacji otrzymanej z Programu Rozwoju Bibliotek, w ramach umowy o przyznanie grantu z Fundacją Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych w kwocie 2000 zł, Gminna Biblioteka Publiczna w Poświętnem reali-

PROJEKTY I PROGRAMY

zowała projekt pn. „Z biblioteką do sukcesu”. Projekt polegał na zaktywizowaniu grupy bezrobotnych kobiet z gminy Poświętne poprzez nauczenie ich poruszania się po lokalnym rynku pracy. W przedsięwzięciu brała udział grupa 12 kobiet, wyłoniona spośród niepracujących zawodowo pań.

W ramach projektu odbyły się trzy spotkania szkoleniowe z doradcą zawodowym. W trakcie szkoleń uczestniczki nauczyły się korzystać z narzędzia ITC Praca-Enter oraz autoprezentacji podczas ubiegania się o pracę.

W dniu 8 czerwca 2013 r. odbyło się zakończenie projektu na pikniku zorganizowanym na Dzień Rodziny. Podczas pikniku odbył się pokaz makijażu stosownego do pracy przeprowadzony przez profesjonalną kosmetyczkę, pochodzącą z lokalnego środowiska, która jednocześnie opowiedziała o swojej ścieżce zawodowej. Zostało przygotowane stoisko, gdzie rozstawiony był ekran reklamowy, na którym wyeksponowano informacje dotyczące projektu „Praca. Enter”, logo projektu oraz instytucji współpracujących. Do współpracy został zaproszony Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku Oddział w Łapach, który w firmowym namiocie propagował ulotki i informatory związane z rynkiem pracy. Było także stoisko z kanapkami i napojami, którymi byli częstowani uczestnicy imprezy w ramach promowania projektu w społeczności lokalnej.

PROJEKTY I PROGRAMY

Dzięki udziałowi w projekcie użytkownicy biblioteki będą mieli do dyspozycji narzędzie ITC (akronim od ang. *Information and Communication Technologies* - technologie informacyjne i komunikacyjne) w postaci m. in. dostępu do portalu praca-enter.pl zawierającego wszelkie informacje dla poszukujących pracy oraz planujących karierę zawodową. Dzieci będą mogły korzystać z gry edukacyjno – diagnostycznej TalentGame, w której nauczą się rozpoznawać własne predyspozycje i zainteresowania odnośnie zawodów. Projekt realizowany był przy współudziale Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Zespołu Szkół w Poświętnem.

program
rozwoju
bibliotek

FISE > Fundacja
Inicjatyw
Społeczno
Ekonomicznych

Jolanta Chrostowska-Sufa

moderator DKK w MBP Zambrowie

The logo for DKK (Dobra Literatura Klub) is a dark grey square with the letters "DKK" in white, bold, sans-serif font.

„Pożądanie mieszka w szafie”

Relacja ze spotkania DKK: 17 listopada 2012, g. 16.00

Jeszcze przed spotkaniem DKK autor książki Piotr Adamczyk zaangażował się w nasze przygotowania do dyskusji nad powieścią. Skontaktowaliśmy się z Piotrem Adamczykiem za pośrednictwem Wydawnictwa Dobra Literatura, które skierowało nas na stronę autora na portalu społecznościowym. Niezawodna machina Facebooka nieoczekiwanie stała się naszym sprzymierzeńcem. Prywatnie Piotr Adamczyk okazał się bardzo sympatycznym i skromnym człowiekiem, któremu popularność absolutnie nie uderzyła do głowy. Autor dał się poznać jako człowiek bezpośredni, otwarty, obdarzony autoironicznym poczuciem humoru i ujmującym dystansem do własnej osoby. Mało brakowało, a stawiłby się na spotkanie osobiście. Ostatecznie umówiliśmy się z Piotrem na inny termin i bardziej sprzyjające okoliczności; autor planuje większe przedsięwzięcie związane z promocją jego dwóch kolejnych książek, które mają się ukazać na wiosnę. Możliwe, że wówczas uda mu się tak zaplanować trasę spotkań promocyjnych, by zawitać choć na parę godzin do naszego DKK. Na stronie spotkania DKK na Facebooku był naszym honorowym gościem i aktywnie uczestniczył w wirtualnej dyskusji nad powieścią, odpowiadając na nasze pytania i rozwiewając wszelkie wątpliwości. Oto kilka dialogów z autorem zaczerpniętych ze strony spotkania DKK.

DKK MOK Zambrów: W powieści – jako bohater drugiego planu – pojawia się popularny aktor Piotr Adamczyk. Jest to świetny chwyt fabularny, bo wywołuje lawinę przezabawnych sytuacji, ale też znakomity chwyt marketingowy dla książki. Czy aktor, który grał papieża, czytał już powieść o Piotrze Adamczyku, a jeśli tak, jaka była jego reakcja na wydarzenia, w których zaistniał jako TEN Piotr Adamczyk – o ile jest Tobie znana jego reakcja?

Piotr Adamczyk: Książkę dostał. Wiem to od szefowej działu kultury radiowej Jedyнки, która powiedziała mi, że na antenie miał ją czytać właśnie aktor Piotr Adamczyk. Pomysł był super! Agentka Adamczyka to

PROJEKTY I PROGRAMY

zaakceptowała, po czym tekst przesłała aktorowi. No ale tu nastąpiła niewiadoma... i trop się urywa. O ile wiem, wyjechał wtedy akurat na urlop. To był czas, w którym tabloidy szeroko się rozpisywały, że jego świeżo poślubiona żona wymaga większej uwagi niż on jej poświęca i na znak protestu wyjechała z kraju. Szczerze mu współczułem. Niewykluczone, że nie miał czasu na nagranie tekstu i pojechał za swoją żoną. Ale to tylko mój domysł. Wcale bym się nie zdziwił. Też bym wołał towarzystwo ukochanej kobiety niż książki, nawet jeśli to moja książka.

Anna Pulaska: Panie Piotrze – tak się zastanawiam, czy wnioski, jakie wyciągają recenzenci po przeczytaniu Pana książki, są właśnie takie, jakich Pan oczekiwał, czy odczytują dokładnie to, co chciał Pan przekazać? Odnosnie poglądów na temat „hipermarketyzacji życia” w pełni się zgadzam, cieszę się, że coraz głośniejsze i dosadniejsze o tym mówi i pisze, zastanawia mnie jedynie postać głównego bohatera, mężczyzna – swą, krótko po przeczytaniu książki, niemożliwością – próba oceny go, czy faktycznie tacy są mężczyźni „pod spodem”?

Piotr Adamczyk: Z recenzjami jest tak, że one się wzajemnie sobą sugerują, w większości. A szkoda, bo przez to często krążą wokół tych samych kwestii. Dla mnie w tej książce, w odróżnieniu od niektórych recenzentów, nie jest np. szczególnie istotna zbieżność nazwiska z aktorem. To był dla mnie tylko punkt wyjścia, a często traktowany jest jako kwestia zasadnicza. Ja chciałem przede wszystkim pokazać, że żyjemy w świecie złudzeń, które sami sobie stwarzamy. Po to w książce ten aktor, te prostytutki, te zakupy na allegro.

Zdziwiło mnie też, że tak niewielu recenzentów zastanowiło się nad imionami bohaterów... Dlaczego akurat takie? A kod jest dość prosty. A może mi się tak wydaje. O mężczyznach „pod spodem” nic nie powiem, nie widziałem pod spodem żadnego, prócz siebie, a ja mogę nie być reprezentatywny :-).

Jolanta Chrostowska-Sufa: Piotrze, mam jeszcze pytanie dotyczące niejednoznacznego zakończenia. Czy może ono sugerować, że Miriam była wymysłem, marzeniem, snem, imaginacją? Odniosłam właśnie takie wrażenie. Podobnie jak Marysia Jezus – czy ona nie jest jedynie iluzją, złudzeniem, archetypem

Piotr Adamczyk: O.....Jestem pod wrażeniem. Tak. Dlatego imiona większości bohaterów to różnojęzyczne odpowiedniki imienia Marii.

Anna Pulaska: No popatrzcie, a mnie się tylko z „M jak miłość”, ko-

PROJEKTY I PROGRAMY

jarzyły, zasugerowałam się chyba przekazem książki w temacie tabloidy-zacji życia, spłylenia go, przeceniania treści nad jakością. Ano właśnie, Panie Piotrze, w trakcie spotkania zastanawialiśmy się też, czy powyższe kwestie nie miały wpływu na jakość związków głównego bohatera. Niby marzy o więzi z kobietą, która to więź byłaby pełna bliskości, głęboka i po wsze czasy, a jednak, gdy przychodzi co do czego, to te związki są głównie fizyczne, bez głębi, bez „szerszego zakresu” – powierzchowne, tak jak współczesny świat.

Nie wiem, czy taki był Pana zamysł, ale cała ta historia rodzi zasadnicze pytanie. Czy powinniśmy pozostać przy swoich marzeniach i ideałach, uparcie starać się otrzymać to, co sobie założyliśmy, ryzykując samotność czy niespełnienie, czy też obniżyć nieco pułap i dostosować swoje wymagania do panujących realiów? Jestem ciągle – może naiwnie – zdania, że popyt rodzi podaż.

Piotr Adamczyk: On, znaczy bohater, początkowo błędzi, opiera się na złudzeniach i są to zarówno złudzenia płynące z przedmiotów (historia dziewczyny z allegro), jak i z doświadczania przypadkowych kobiet. Potem zaczyna rozumieć, że to był błąd...

Parę dni później...

Dyskusja odbyła się w nieco liczniejszym niż zazwyczaj gronie (8 osób). Podczas spotkania DKK pojawiło się kilka ciekawych wątków, m.in. poruszony przez Piotra Adamczyka w dyskusji z Anią wątek zakorzenienia w świecie złudzeń, które sami sobie stwarzamy, diagnozowanie absurdów rzeczywistości poddawanej hipermarketyzacji i tabloidy-zacji, pogoń za ideałami, które okazują się jedynie iluzją... I jako ciekawostka – na ile powieść przynależy do popularnego współcześnie gatunku chick lit, a na ile wykracza poza jego ramy, w jakim sensie stanowi grę z konwencją tego gatunku. A wszyscy zgodzili się co do jednego – że największym atutem książki jest język, przy czym niemal każdy zapamiętał poetycką impresję zainspirowaną płonącymi w kominku polanami brzozy i dębu. Perełka! Oczywiście w dyskusji nie zabrakło odniesień seksualnych, w które obfituje powieść. Oddziaływanie „Pożądania...” przekroczyło granice DKK – w kolejce do przeczytania książki ustawili się nasi panowie: mężowie, synowie itd. Piotrze, dziękujemy za dostarczenie nam takiej dawki wrażeń, inspiracji i emocji. :-) Pozdrawiamy z DKK!!!!

Co na to autor?

Piotr Adamczyk: Serdecznie dziękuję! Było mi bardzo miło i polecam

się na przyszłość.

Agnieszka Zawada-Piątkowska: Widać, że nie bez powodu fragment o brzozie i dębie jest moim... najulubieńszym.... no tym najbardziej ulubionym z ulubionych.

Piotr Adamczyk: muszę przeczytać

Anna Pułaska: Odnośnie chick lit – padło podejrzenie, iż dostosował się Pan do tego gatunku podstępnie, tak aby treści, którymi się chciał podzielić, trafiły do szerszej grupy odbiorców, ażalż to prawda?

Piotr Adamczyk: Jak pisałem, to w ogóle nie miałem pojęcia, że istnieje taki gatunek, tak jak u Moliera ten gość, co nie miał świadomości, że od 40 lat mówi prozą.

Anna Pułaska: I podstępność Piotra Adamczyka została niniejszym obalona, co mnie cieszy swoją drogą, ale dodam z uśmiechem – nie umknął niestety Pana bohater przed „tabloidyzacją”. Sugeruję mianowicie kolejną część przygód Piotra napisać pod tytułem „Męska Bridget Jones ponownie w akcji”.

DKK MOK Zambrów: No tak. Ach ci recenzenci. Każdy się doszukuje jakichś chwytów literackich, a okazuje się, że nie tędy droga. Z drugiej strony chyba na tym polega czytanie tekstu: mnożą się interpretacje, domysły, powstają „wybitne” analizy i niewinne Mickiewiczowskie 40 i 4 staje się ideą fiks dla wielu uznanych badaczy twórczości wieszczą... A swoją drogą coś jest na rzeczy, za męską wersją chick litu w wydaniu „Pożądania...” przemawiają wypowiedzi z okładki książki: np. recenzja Jarka Czechowicza [„*Pożądanie mieszka w szafie” to taki „chick lit” w męskim wydaniu. Tyle tylko, że książka Piotra Adamczyka, wrocławskiego dziennikarza, bynajmniej nie tylko zabawie ma służyć. To dość przejmująca opowieść o facecie, który nie jest taki jak inni*”].

Z kolei Jerzy Wójcik określił „Pożądanie...” jako męską wariację na temat „seksu w wielkim mieście” (stąd skojarzenie ze sztandarową książką reprezentującą ten gatunek).

DKK MOK Zambrów: O chick lit piszą w Wikipedii [Chick lit – odmiana literatury popularnej przeznaczonej dla kobiet i tworzona przeważnie przez kobiety. Jej nazwa pochodzi od angielskiego słowa *chick*, czyli „laseczka” i skrótu *lit* oznaczającego „literaturę”. Powieści tego typu opowiadają najczęściej o kobietach w wieku ok. 30, 40 lat i ich poszukiwaniach idealnego partnera oraz zmaganiach z problemami rodzinnymi czy zawodowym. To, co piszą o chick lit, trochę tutaj pasuje, zwłaszcza w kontekście wzmianki o stypizowanej, pastelowo-różowej okładce.

PROJEKTY I PROGRAMY

Anna Pułaska: I tak ostatecznie każdy czytelnik wyrobi sobie swoje zdanie.

Piotr Adamczyk: Oby w miarę dobre.

I tym optymistycznym akcentem zakończyliśmy spotkanie z autorem i z jego debiutancką powieścią.

Piotr Adamczyk
Pożądanie mieszka w szafie,
Wydawnictwo Dobra Literatura, 2012

Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Książnica Podlaska

Spotkanie moderatorów DKK

Spotkanie w dn. 15. 05. 2013 r. zorganizowane przez Dział Instrukcyjno-Metodyczny w pomieszczeniu Wypożyczalni Głównej zgromadziło bibliotekarzy prowadzących Dyskusyjne Kluby Książki działające w bibliotekach publicznych naszego województwa. W ich gronie znalazła się też jedna „klubowiczka” – Agnieszka Piktel z Sejn, która jest moderatorem DKK działającego w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Sejnach.

Szkolenie prowadziły Joanna Trusiuk i Małgorzata Rokicka-Szymańska, moderatorzy wojewódzcy DKK.

Po powitaniu zebranych przez Ewę Kołomecką, zastępcę dyrektora Książnicy Podlaskiej i Joannę Trusiuk, kierownika Działu Instrukcyjno-Metodycznego – J. Trusiuk wręczyła dyplom Instytutu Książki i przypomniała o nagrodzie za najciekawszą recenzję, którą zdobyła Jolanta Chrostowska-Sufa z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zambrowie. Z krótkiej informacji przekazanej przez panią Jolantę zebrani dowiedzieli się, że z biblioteką zawodowo związana jest od niedawna i „odkrywa urok pracy bibliotekarza”. Wcześniej przez kilkanaście lat pracowała jako nauczycielka w szkołach średnich. Współpracuje z wydawnictwami, recenzuje książki, zajmuje się korektą, prowadzi blog.

J. Trusiuk przedstawiła wyniki konkursu wojewódzkiego na najlepszą relację ze spotkania DKK. Wyróżnione zostały filie białostockie – nr 2 (moderator - Barbara Drewnowska) i nr 15 (moderator – Iwona Czyżewska) oraz Biblioteka Publiczna w Supraślu (moderator – Urszula Szypluk). Moderatorzy z tych bibliotek otrzymali nagrody, a obecne na spotkaniu panie: Drewnowska i Czyżewska krótko przedstawiły się i opowiedziały o swoich placówkach.

Nagrodzeni bibliotekarze zostali zaproszeni do wspólnego zdjęcia z autorką książek dla dorosłych i młodzieży, Barbarą Kosmowską, która została zaproszona na spotkania autorskie oraz realizowała temat na opisywanym szkoleniu.

PROJEKTY I PROGRAMY

O najciekawszych relacjach opowiedziała Ewa Ziniewicz-Siergiejko. Podkreśliła, że wartość relacji podnoszą zamieszczane w niej opinie klubowiczów o omawianych książkach.

O zabranie głosu została poproszona Agnieszka Pikel z Sejn, która nie pracuje w bibliotece, ale zawsze była jej czytelniczką, a kiedy dowiedziała się o DKK, postanowiła założyć klub w swoim mieście. Siedzibą klubu oficjalnie działającego dopiero od 2013 r., a w nieformalnie już w 2012 r. jest oczywiście Miejska Biblioteka Publiczna w Sejnach. Jego członkowie spotykają się co trzy tygodnie, zwykle w tym samym gronie 6 – 7 osób, czasem dołączają też inni czytelnicy. Omawiane książki grupują w cykle, np.: książki dla dorosłych pisane przez autorów głównie książek dla dzieci, kryminały, reportaże. Prowadzą blog, publikują recenzje. Na swoim blogu zamieścili już ok. 50 tekstów.

Na szkolenie został też zaproszony Adam Skreczko, właściciel niewielkiej, początkującej hurtowni i księgarni „Fantastyczne Światy”, który przedstawił ciekawą ofertę sprzedaży książek dla bibliotek (rabat na niektóre wydawnictwa nawet wyższy niż 35%). Wkrótce ma być gotowa strona internetowa księgarni. Pan Skreczko przekazał też bibliotekarzom katalog Wydawnictwa Media Rodzina, z którym współpracuje.

W ramach wymiany doświadczeń o swoim DKK opowiedziała Barbara Drewnowska, kierownik Filii Bibliotecznej nr 2. Klub funkcjonuje od 2007 r. Jego członkowie (7-8 osób) są w większości emerytami, długoletnimi czytelnikami filii. Skład klubu nie zmienia się. Dotychczas zrealizowano 55 spotkań i omówiono 60 książek. Odbywały się też spotkania autorskie, ale z autorami piszącymi dla dzieci i młodzieży, a klubowicze chcieliby gościć autora książek dla dorosłych na spotkaniu DKK. Członkowie, którzy początkowo obawiali się publicznego wyrażania opinii, obecnie nie mają z tym problemów. Szanują swoje opinie, oceniają książkę, a nie siebie nawzajem, czują się związani emocjonalnie.

Kolejnym punktem spotkania był wykład „Wszyscy piszą - nikt nie czyta. Wszyscy mówią - nikt nie słucha.” dr Barbary Kosmowskiej, publicystki, autorki ponad 20 tytułów książek dla młodzieży i dorosłych.

B. Kosmowska z zaniepokojeniem wypowiadała się o rynku wydawniczym. Pojawia się wiele książek, których autorzy nie mają praktycznie niczego do przekazania lub tworzą wypaczony obraz świata. Jako przykład podała bajki „pewnej młodej autorki”. Wydała ona zbiór baśni dla dzieci, jeździ na spotkania autorskie, sprzedaje swoją książkę dzieciom. Tymczasem jej bajki „nie są etycznie w porządku”, dają złe wzorce. Nie taką

PROJEKTY I PROGRAMY

„literaturę” powinniśmy promować. Trzeba umieć wybrać książkę wartościową. Nie zawsze cena jest wyznacznikiem wartości. Czasem ambitną literaturę odnajduje się wśród tanich książek. Przerazenie budzi to, że teraz piszą „wszyscy”. Mamy zalew książek autorstwa „celebrytów” znanych z programów i seriali telewizyjnych, którzy wykorzystują „swoją chwilę” i zostają „pisarzami” niezależnie od zdolności w tym kierunku. Znajdują odbiorców, których przyciąga znane nazwisko. Czytają ich książki, chcą zaprosić „celebrytę” na spotkanie autorskie do swojej biblioteki.

Wielu znakomitych, polskich autorów jest u nas niedocenianych. Jako przykład B. Kosmowska podała Pilcha, który w amerykańskim rankingu zajmuje bardzo wysokie miejsca.

Niebezpiecznym zjawiskiem stało się też wykorzystanie przez piszących, szczególnie młodych, blogów w celu autoreklamy. Ukazują się obszerne informacje o procesie twórczym, często obszerne relacje z tworzenia książki, które odbierają książce tajemnicę i zamiast zachęcić do lektury, odstręczają, bo potencjalny czytelnik już wszystkiego zdążył się dowiedzieć, zanim książka trafiła na rynek. Tymczasem - zwłaszcza dzieciom - należy pokazać, że jest inny świat – „pachnący farbą drukarską”, a nie tylko wirtualny.

Zdarza się, że pisarze są zmuszani przez wydawców do zmiany tekstu ze względów komercyjnych, czego pisarka doświadczyła też osobiście. Wg niej nie powinno się stosować tego rodzaju praktyk.

Krytyka często nie jest rzetelna. Wg B. Kosmowskiej każdą opinię powinno się udokumentować, bo w innym wypadku jest nadużyciem. Autorowi nie chodzi o komplementy, ale o umiejętność rozmowy o niedoskonałościach. Powinien wiedzieć za co go krytykują, dlaczego czytelnik czuje się rozczarowany. Jako przykład nierzetelnej krytyki podała złą opinię o języku własnej powieści pt. „Ukrainka”, wyrażoną przez piszącego, który przyznał się, że nawet nie doczytał książki do końca. Tymczasem zebrała ona wiele pochwał – m. in. właśnie za język, a i sama autorka twierdzi, że jest z niego zadowolona.

B. Kosmowska mówiła też o swojej ostatniej książce dla młodzieży – pt. „Niehciana”.

Wyraziła również pozytywną opinię o DKK. Wg autorki najciekawsza w tej inicjatywie jest możliwość rozmowy i podzielenie się opiniami o książkach.

Kończąc wystąpienie, pani B. Kosmowska bardzo ciepło mówiła o Białymstoku, Podlasiu, spotkaniach autorskich na Podlasiu. Stwierdziła, że

PROJEKTY I PROGRAMY

choć mieszka na Pomorzu (w Bytowie), ale „mentalnie ma tu bliżej”. Może dlatego, że jej rodzina pochodziła z Wilna. Również spotykając się z Polakami w Nowym Jorku, miała okazję poznać wielu ludzi pochodzących z naszych terenów.

W dalszej części spotkania informację o DKK działającym w swojej bibliotece przedstawiła Iwona Czyżewska z Filii Bibliotecznej nr 15.

Klub działa od 2007 r. Zrzesza 13 osób, ale systematycznie w spotkaniach uczestniczy zwykle 8-10 osób. Rotacja jest niewielka, ale doszły nowe osoby. Spotykają się raz w miesiącu. Zwykle wybierają do omawiania literaturę ambitną, trudną lub łatwiejszą – bliską im z jakiegoś powodu, jak np. wspomnienia Sybiraków – ze względu na historie rodzinne. Nawiązały się między nimi więzi przyjaźni. Wspólnie obchodzili np. 5-lecie swojego klubu. I. Czyżewska stwierdziła też, że wzrósł poziom dyskusji, a klubowicze są bardziej otwarci.

Do wypowiedzi w ramach wymiany doświadczeń została też zaproszona Jolanta Chrostowska-Sufa z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zambrowie. Wypowiedzi towarzyszyła ciekawa prezentacja. Nawiązując do poprzednich wystąpień, stwierdziła że jej odczucia jako moderatorki są podobne. Po roku spotkań zawiązała się wspólnota. Relacje są ciepłe, przyjacielskie. Po pewnym czasie powstał także Dyskusyjny Klub Filmowy. DKK promuje się w lokalnych mediach i na portalu społecznościowym. Każde spotkanie ma swoją stronę na Facebooku. Spotkania prowadzone są w formie dyskusji. Odbywają się zwykle w bibliotece, ale było też spotkanie w kawiarni połączone z degustacją kawy różnych gatunków. Są też przygotowywane prezentacje, sesje zdjęciowe. Do dyskusji na Facebooku zaproszono Piotra Adamczyka, autora książki „Pożądanie mieszka w szafie”. Na blogu książkowym pojawiają się recenzje. Biblioteka współpracuje z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Zambrowie, którego jest częścią.

Spotkanie było też okazją do podzielenia się doświadczeniami dotyczącymi realizacji projektu Instytutu Książki „Teraz MY – DKK dla dzieci i młodzieży”. Projekt ten miał na celu promocję kultury literackiej wśród dzieci i młodzieży poprzez wyjście z książką poza bibliotekę (opracowanie i realizację wydarzeń literackich dla społeczności lokalnej – wspólnie z dziećmi i młodzieżą, uczestnikami spotkań DKK).

J. Trusiuk poprosiła o wypowiedzi przedstawicieli placówek realizujących to przedsięwzięcie.

Elżbieta Kisło, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Wasilkowie omówiła happening biblioteczny, który odbył się w Wasilkowie. Dzieci

PROJEKTY I PROGRAMY

– w przebraniach wypożyczonych z Teatru Dramatycznego – na ulicach miasta promowały czytelnictwo poprzez głośne czytanie wybranych tekstów. Barwny korowód odwiedził też burmistrza Wasilkowa i spotkał się z przedszkolakami, dla których przygotowano zagadki. Następnego dnia podobną imprezę zorganizowała Miejska Biblioteka Publiczna w Czarnej Białostockiej, która była jednym z partnerów w projekcie. Przygotowano też paczki z książkami dla przedszkolaków.

Biblioteka Publiczna w Supraślu również uczestniczyła w tym projekcie. Elżbieta Półkośnik, kierownik placówki podzieliła się wrażeniami z przebiegu happeningu i gry miejskiej „Legendy supraskiej”. Do Supraśla zaproszono też młodzież z Gródka i Supraśla, czytelników bibliotek partnerskich. Uczestnicy gry miejskiej mieli wiele zadań do zrealizowania. Przedsięwzięcie zakończono wspólnym ogniskiem.

Informacje o przedsięwzięciach pojawiły się w lokalnych mediach, co było dla uczestników dodatkową zachętą. Wszystkim, a szczególnie najmłodszym bardzo smakowały specjalnie przygotowane cukierki – krówki w papierkach z logo DKK.

Przedstawicielki bibliotek w Supraślu i Wasilkowie planują kolejne duże imprezy. W Supraślu będzie to rajd „Odjazdowy Bibliotekarz”, a w Wasilkowie – „Noc w bibliotece”.

J. Trusiuk przedstawiła zmiany w regulaminie DKK. Jedną z nich jest zmiana częstotliwości nadsyłania sprawozdań. Obecnie obowiązują sprawozdania kwartalne (za I, II, III kwartał) oraz sprawozdanie roczne. Zmieniono też wzór sprawozdania. Położono nacisk na wymianę książek między województwami, czego u nas nie praktykowaliśmy. Niestety, budżet projektu jest ograniczony. Z tego powodu być może będzie mniej spotkań autorskich. Przewidywane są kontrole w bibliotekach wojewódzkich, a także w terenie. W dalszym ciągu obowiązuje zorganizowanie przynajmniej jednego spotkania na dwa miesiące.

Ostatnim tematem spotkania było sprawozdanie z działalności DKK za 2012 i I kwartał 2013 r. Przedstawiła je Izabela Szymańska z Działu Instrukcyjno-Metodycznego. Wystąpieniu towarzyszyła starannie opracowana prezentacja.

W 2012 r. działało 35 klubów, w tym 18 dla dorosłych i 17 dla dzieci i młodzieży. Zakupiono 914 książek. Zorganizowano 262 spotkania. Wśród najchętniej omawianych książek znalazły się: *Dzienniki kołymskie* (J. Hugo Bader), *Niewidzialny Tonino* (G. Rodari), *Marzenie Celta* (M. Vargas Llosa). Odbyło się 47 spotkań autorskich. W ramach DKK podejmo-

PROJEKTY I PROGRAMY

wano też wiele ciekawych inicjatyw promujących książkę i czytelnictwo.

W I kwartale 2013 r. działało 36 klubów – 16 dla dorosłych i 20 dla dzieci i młodzieży. Zakupiono 890 wol. Zorganizowano 83 spotkania.

Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Książnica Podlaska

Rok Juliana Tuwima

pomoce metodyczne

Julian Tuwim urodził się 13.09.1894 r. w Łodzi w żydowskiej rodzinie mieszczańskiej. Jego ojcem był Izydor Tuwim, a matką Adela z Krukowskich. Jego młodsza siostra Irena Tuwim także została pisarką. Przyszły poeta ukończył gimnazjum w Łodzi. Studiował prawo i filozofię na Uniwersytecie Warszawskim. Studia jednak porzucił już po pierwszym semestrze. W czasie studiów współpracował z pismem „Pro Arte et Studio” oraz kabaretem „Pod Pikadorem”, którego był współzałożycielem. Był współzałożycielem grupy poetyckiej „Skamander”, do której należeli też Lechoń, Słonimski, Iwaszkiewicz, Wierzyński. W 1919 r. poślubił Stefanię Marchew. Okres 20-lecia międzywojennego spędził w Warszawie. Publikował w „Szpilkach” i „Cyruliku Warszawskim”. Był kierownikiem literackim warszawskich kabaretów „Qui pro Quo (1919-1932)” i „Banda” (1932-34). W czasie II wojny światowej Tuwim wraz z żoną przebywał w Rumunii, Francji, Portugalii, Brazylii. Od 1942 r. mieszkał w Nowym Jorku. W 1946 r. wrócił do Polski. W latach 1947 – 1950 był kierownikiem artystycznym Teatru Nowego w Łodzi. Władze przyznały Tuwimowi najpierw willę w Aninie, a później mieszkanie w Warszawie. Tuwimowie w Warszawie mieszkali w latach 1951-1953. W 1949 r. Tuwim otrzymał nagrodę literacką miasta Łodzi oraz doktorat honoris causa Uniwersytetu Łódzkiego, a w 1951 r. nagrodę państwową. Zmarł 27.12.1953r. w Zakopanem, gdzie wyjechał wraz z żoną na odpoczynek. Jego grób znajduje się na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

Najważniejsze dzieła

- *Juwenilia* (1911–1918) – wczesne próby poetyckie, sam Tuwim nigdy ich nie wydał
- *Czyhanie na Boga* (1918)
- *Sokrates tańczący* (1920)
- *Siódma jesień* (1921)
- *Pogrzeb prezydenta Narutowicza* (1922)
- *Wierszy tom czwarty* (1923)
- *Czary i czarty polskie* (1924)
- *Wypisy czarnoksiężskie* (1924)
- *A to pan zna?* (1925)
- *Czarna msza* (1925)
- *Tysiąc dziwów prawdziwych* (1925)
- *Słowa we krwi* (1926)
- *Tajemnice amuletów i talizmanów* (1926)
- *Strofy o późnym lecie*
- *Rzecz czarnoleska* (1929)
- *Do prostego człowieka* (1929)
- *Jeździec miedziany* (1932, przekład Puszkina)
- *Biblia cygańska i inne wiersze* (1932)
- *Jarmark rymów* (1934)
- *Polski słownik pijacki i antologia bachiczna* (1935)
- *Treść gorejąca* (1936)
- *Bal w Operze* (1936, wyd. 1946)
- *Wiersz, w którym autor grzecznie, ale stanowczo uprasza liczne zastępy bliźnich, aby go w dupę pocałowali* (1937)
- *Lokomotywa* (1938)
- *Kwiaty polskie* (1940–1946, wyd. 1949)
- *Pegaz dęba, czyli panopticum poetyckie* (1950)
- *Piórem i piórkiem* (1951)
- *Cicer cum Caule* (1949–1953)
- *Rzepka* (1952)

Wiersze dla dzieci

- Abecadło
- Bambo
- Cuda i dziwy
- Dwa Michały
- Dwa wiatry
- Dyzio marzyciel
- Dżońcio
- Figielek
- Gabryś
- Gdyby
- Idzie Grześ
- Kapuśniaczek
- Kotek
- List do dzieci
- Lokomotywa
- Mróz
- O Grzesiu kłamczuchu i...
- Okulary
- Pstryk
- Ptak
- Ptasie plotki
- Ptasie radio
- Rok i bieda
- Rycerz Krzykalski
- Rzeczka
- Rzepka
- Skakanka
- Słoń Trąbalski
- Słówka i słufka
- Spóźniony słowik
- Stół
- Taniec
- Trudny rachunek
- W aeroplanie
- Warzywa
- Wszyscy dla wszystkich
- Zosia - Samosia

Tuwim w piosenkach

Piosenki powstałe na podstawie utworów Juliana Tuwima lub specjalnie pod tym kątem napisane przez autora:

- *Absztyfikanci Grubej Berty*, piosenkę wykonał zespół Bez Jacka
- *Berlin 1913*, śpiewa do muzyki własnej Leszek Długosz
- *Całujcie mnie wszyscy w dupę*, Fokus w ramach projektu *Poeci*
- *Chrystus miasta*, Bulldog na płycie *Chrystus miasta*
- *Co nam zostało z tych lat?*, śpiewa Chór Dana, Mieczysław Fogg
- *Do prostego człowieka*, piosenkę nagrały zespoły Liberum Veto, Włochaty oraz Akurat
- *Do generalów*, Bulldog, na płycie *Chrystus miasta*
- *Figielek*, kompozycja Miłosz Bembinow, śpiewa Magda Polańska, chórki Agatka Chodyra
- *Grande valse brillante* (fragm. poematu *Kwiaty polskie*), muz. Z. Konieczny, śpiewa Ewa Demarczyk, ostatnio J. Steczkowska, J. Radek, Michał Bajor
- *Humoreska*, Bulldog, na płycie *Laudatores Temporis Acti*
- *Ja śpiewam piosenki*, Hanka Ordonówna, Barbara Muszyńska, Halina Kunicka oraz Violetta Villas
- *Jeżeli*, śpiewa Czesław Niemen
- *Kamienice*, Bulldog, na płycie *Chrystus miasta*
- *Kobiece*, śpiewa K. „Grabaż” Grabowski z zespołem Strachy na Lachy
- *Kotek*, kompozycja Miłosz Bembinow, śpiewa Magda Polańska i Iza Sobieraj
- *Litania*, Bulldog, na płycie *Laudatores Temporis Acti*
- *Lokomotywa, Trudny rachunek, Dwa Michały*, muzyka Jarek Kordaczuk, śpiewa Basia Raduszkiewicz^[14]
- *Lokomotywa*, wykonuje Lilu w ramach projektu *Poeci*
- *Miejscowa idiotka z tutejszym kretynem*, muzyka i śpiew Grzegorz Turnau^[15]
- *Mieszkańcy*, Bulldog, na płycie *Chrystus miasta*
- *Miłość ci wszystko wybaczy*, muz. Henryk Wars, śpiewa Hanka Ordonówna, Jerzy Czaplicki, ostatnio również m.in. Kayah, Tatiana Okupnik
- *Na pierwszy znak*, śpiewa Hanka Ordonówna, ostatnio Czarno-Czarni
- *Nędza*, Bulldog, na płycie *Chrystus miasta*
- *Niczyj*, Bulldog, na płycie *Laudatores Temporis Acti*
- *O chorym synku*, Bulldog, na płycie *Chrystus miasta*
- *Ostry erotyk*, Bulldog, na płycie *Chrystus miasta*

POMOCE METODYCZNE

- *Prośba o piosenkę*, zespół Amanita Muscaria
- *Pomarańcze i mandarynki* (wiersz pt. *Sen złotowłosej dziewczynki*), śpiewa Marek Grechuta
- *Szczęście*, wykonuje zespół Radioaktywny Świat
- *Pokoik na Hożej*, śpiewa Zofia Terné, Hanna Orsztynowicz
- *Tomaszów*, muz. Z. Konieczny, śpiewa Ewa Demarczyk, ostatnio J. Radek, Marysia Sadowska
- *Trawa*, Wagabunda, ZHP; także zespół Pustki na albumie Kalambury
- *Ty, Buldog*, na płycie *Chrystus miasta*
- *Venus*, Buldog, na płycie *Laudatores Temporis Acti*
- *W Poroninie*, śpiewa Paweł Kukiz i grupa Piersi
- *Wiersz, w którym...*, punkowa interpretacja utworu przez zespół KBTW?
- *Wiosna*, piosenkę wykonuje sopocki zespół Ćma
- *Wspomnienie*, muz. M. Sart, śpiewa Czesław Niemen, Grzegorz Turnau, Janusz Radek, Kobranocka
- *Z wierszy o państwie I–IV*, Buldog, na płycie *Laudatores Temporis Acti*
- *Zadymka*, Grzegorz Turnau, na płycie *Historia pewnej podróży*
- *Znów to szuranie*, L.U.C w ramach projektu *Poeeci*
- W 2008 r. nakładem wytwórni 4ever Music ukazała się składanka *Co nam zostało z tych lat? Piosenki Juliana Tuwima*.

I. PRZYJACIELE

Uczestnicy:

najstarsze grupy przedszkolne, klasy I – III szkoły podstawowej

Pomoce i materiały:

- tekst wiersza J. Tuwima pt. „*Dźońcio*”,
- 4 kartoniki włożone do kopert, na każdym kartoniku wpisana nazwa jednego ze zwierząt, o których mowa w wierszu: pies, kot, niedźwiedź, koń,
- kredki, kolorowe mazaki, farby plakatowe lub akwarele,
- nagrania piosenek dla dzieci wg wierszy J. Tuwima, sprzęt do odtworzenia
- materiały i narzędzia do wykonania figurek lub rysunków przedstawiających wylosowane zwierzęta (w zależności od wcześniej zaplanowanego sposobu wykonania figurki, np.: plastelina, modelina,

POMOCE METODYCZNE

kasztany, żołędzie, patyczki, papier do wycinanek, farby plakatowe lub akwarele, mazaki w różnych kolorach itp.)

Przebieg zajęć:

1. Powitanie

Przybywające dzieci można powitać piosenką, której słowa są wierszem dla dzieci Juliana Tuwima pt. „Dżońcio”, np. z płyty *Tuwimki*.

2. Wstępne zajęcia integracyjne

Przedstawianie się uczestników z wymienieniem imienia zwierzęcia posiadanego obecnie lub w przeszłości (lub zwierzątka wymarzonego, zaprzyjaźnionego), jednego charakterystycznego elementu jego wyglądu i dwóch jego ulubionych czynności. Np.: *Nazywam się Ania. Imię mojego zwierzątka - Tofik. Tofik ma długie wąsy. Najbardziej lubi polować na ćmy i mruczeć.* Grupa odgaduje jakie to zwierzę.

3. Krótka rozmowa o opiece nad zwierzętami domowymi.

Należy podkreślić, że zwierzę nie jest zabawką, rzeczą. Trzeba poświęcać mu czas i mieć wiele cierpliwości. Wymaga troskliwej opieki, systematycznego karmienia, pielęgnacji, zabawy, wyprowadzania, czasem leczenia. Trzeba też po nim sprzątać. Zwierzęcia nie można wyrzucić z domu, bo się znudziło lub zmieniły się np. warunki życia. Jeżeli z jakiegoś powodu właściciel nie może zajmować się (lub nie chce) swoim zwierzątkiem, powinien poszukać mu dobrego domu, w którym będzie miało odpowiednie warunki i będzie kochane.

4. Informacja o J. Tuwimie i jego twórczości dla dzieci

Należy wymienić tytuły wierszy dla dzieci J. Tuwima, np.: Okulary, Słoń Trąbalski, Spóźniony słowik, Pan Maluskiewicz i wieloryb, Ptasie radio, Idzie Grześ, Zosia – Samosia, Kotek, Abecadło, Bambo, Warzywa, Dyzio marzyciel, Trudny rachunek, Idą gąski, Dżońcio, Rycerz Krzykałski. Można zacytować kilka wersów wybranych wierszy i zapytać, czy dzieci je znają.

5. Głośne odczytanie wiersza pt. *Dżońcio*

Prowadzący czyta głośno tekst wiersza lub – jeśli został on wcześniej uważnie wysłuchany przez dzieci – nawiązuje do jego treści i zachęca do rozmowy na temat zwierząt.

6. Rozmowa na temat wiersza

Prowadzący może zapytać dzieci o sposoby porozumiewania się

człowieka ze zwierzętami domowymi, np. psem lub kotem. Należy podkreślić, że: zwierzęta przywiązują się do opiekuna, reagują na swoje imię, rozumieją proste polecenia. Potrafią wyczuć jego emocje. O nastroju i możliwych reakcjach zwierzęcia wiele mówi jego tzw. mowa ciała. (Można pokazać ilustracje z poradników dla opiekunów kotów, psów przedstawiające np. kota zadowolonego, zrelaksowanego, reagującego agresją, przestraszonego). W wierszu - pies „uszy nastawił sztorcem”. Takie ustawienie uszu sugeruje słuchanie z wielką uwagą, zainteresowaniem.

7. Wspólne działania plastyczne

Prowadzący zajęcia proponuje zabawę na podstawie wiersza *Dżońcio*. Dzieli uczestników na 4 grupy (psy, koty, niedźwiedzie, konie). Podziału można dokonać poprzez zwykłe odliczanie (1, 2, 3, 4) lub przez losowanie przez przedstawicieli grup kopert, w których umieszczono kartoniki z nazwami zwierząt wspomnianych w wierszu (pies, kot, niedźwiedź, koń). Zadaniem każdej z grup jest wspólne wykonanie z przygotowanych materiałów figurek wylosowanych zwierząt lub narysowanie/ namalowanie tych zwierząt.

Po zakończeniu prac przez dzieci prowadzący prosi, by przedstawiciele każdej z grup krótko zaprezentowali zwierzę, które zostało przedstawione w formie plastycznej. Opowiadanie może przebiegać wg planu:

1. Nazwa zwierzęcia.
2. Opis jego wyglądu. (Można powiedzieć o rasie)
3. Tryb i warunki życia (zwierzę domowe, dziko żyjące, gospodarskie)
4. Relacje zwierzę – człowiek.
5. Potrzeba opieki nad zwierzętami domowymi i gospodarskimi.

Prowadzący może też poprosić o podanie sposobów opieki nad zwierzętami dziko żyjącymi i zapytać, czy wszystkie dzikie zwierzęta potrzebują pomocy człowieka.

8. Pożegnanie grupy

Prowadzący zachęca dzieci do korzystania z biblioteki. Chętnym rozdaje zobowiązania. Zaprasza grupę na kolejną wizytę w bibliotece publicznej.

II. GRZECZNOŚĆ NA CO DZIEŃ

Uczestnicy:

Dzieci ze szkoły podstawowej, kl. II - III.

Pomoce i materiały:

- arkusz papieru do pakowania
- tekst wiersza „*Spóźniony słowik*” Juliana Tuwima
- koperty z karteczkami, na których wpisano wyrazy pasujące do zachowań słowika i słowikowej oraz karteczki z nazwami bohaterów: SŁOWIK i SŁOWIKOWA.

Wyrazy i zwroty określające ich cechy i przeżycia:

Słowikowa: zapobiegliwość, troska, obowiązkowość, odpowiedzialność, obawa, niepokój, strach, lęk, złe myśli, rozpacz, szukanie winnych, bezradność, staranność

Słowik: lekkomyślność, bezmyślność, nieprzewidywalność, beztroska, lekceważenie, poczucie winy, zachwyty nad pięknem, zakłopotanie, wstyd, przeprosiny

- rekwizyty do inscenizacji: fartuszek kuchenny (dla Słowikowej), cylinder z brystolu lub męski kapelusz (dla Słowika), naczynia (miseczka, talerzyk, kubeczek, sztućce)

Przebieg zajęć:

1. Powitanie grupy:

Pomoce i materiały:

- arkusz papieru do pakowania
- kolorowe mazaki (po jednym dla każdego uczestnika)
- taśma malarska

Prowadzący wita grupę i zachęca uczestników do wpisania swoich imion na przygotowanym arkuszu papieru do pakowania. Arkusz z imionami będzie wykorzystywany podczas zajęć. Zostaje w bibliotece na pamiątkę.

Wstępne zajęcia integracyjne:

Prowadzący zawiesza arkusz, przyklejając go np. na ścianie taśmą malarską. Odczytuje po kolei imiona dzieci. Odczytane zaznacza, np. zakreślając je. Wywołane dzieci wstają i mówią jedną swoją dobrą cechę - np. Zosia: punktualna, Kubuś: obowiązkowy itp. Najmłodsi zwykle nie potrafią w ten sposób określić swoich cech, więc

np. opowiadają, co potrafią dobrze, ładnie, dokładnie zrobić.

2. Krótka informacja o J. Tuwimie

Prowadzący krótko opowiada o Tuwimie i wymienia tytuły jego wierszy. Można przekazać dzieciom książkę z wierszami Tuwima i poprosić, by dzieci odczytały głośno tytuły kolejnych wierszy.

3. Zapoznanie dzieci z wierszem Tuwima pt. *Spóźniony słowik*

Prowadzący odczytuje głośno wiersz Tuwima pt. *Spóźniony słowik*.

4. Próba inscenizacji scenki z wiersza

Prowadzący proponuje inscenizację scenki z wiersza z wykorzystaniem przygotowanych rekwizytów. „Aktorzy” mogą mówić własnymi słowami. Można wprowadzić narratora, ale scenka wypadnie ciekawiej, gdy Słowikowa sama opowie o przygotowanej kolacji i swoim niepokoju z powodu opóźniającego się powrotu Słowika.

5. Rozmowa na temat zachowania słowika

Prowadzący dzieli uczestników na kilka grup. Każda grupa otrzymuje przygotowaną wcześniej kopertę, w której znajdują się karteczki z wpisanymi wyrazami pasującymi do obojga bohaterów wiersza, tj. słowika i słowikowej. Zadaniem każdej z grup jest ułożenie wyrazów z koperty pod nazwami bohaterów wiersza w taki sposób, by określały one ich cechy i zachowania.

Po zakończeniu pracy prowadzący powinien zapytać o dobór wyrazów. Mogą wypowiadać się osoby chętne. Podsumowując dyskusję należy podkreślić, że swoim postępowaniem nie wolno krzywdzić innych, zwłaszcza najbliższych, a za złe zachowanie należy przeprosić i starać się nie popełnić błędów ponownie.

6. Pomysły na przeproszenie słowikowej

Prowadzący prosi o podsuniecie słowikowi pomysłów na przeproszenie Słowikowej. Dzieli grupę na pary. Zadanie polega na wymyśleniu przeprosin. Mogą one być zaprezentowane w formie scenki (jedna osoba z pary jest Słowikiem, druga – Słowikową) lub opowieści przez przedstawiciela pary.

7. Rozmowa o szacunku dla innych osób

Prowadzący proponuje rozmowę dotyczącą potrzeby szacunku dla innych. Może wykorzystać następujące pytania:

1. Czy spóźnienie jest sprawą błahą, mało znaczącą, czy wręcz przeciwnie - jest dużym wykroczeniem i nadużyciem czyjś zaufania?
2. Dlaczego zawsze należy przeprosić, gdy sprawi się komuś zawód, przykrość, nadużyje się czyjś zaufania?

POMOCE METODYCZNE

3. Czy wystarczą tylko przeprosiny?

Uczestnicy powinni swobodnie wypowiadać się na postawione pytania. W podsumowaniu prowadzący powinien zwrócić uwagę, że:

- Spóźnienie bez ważnych przyczyn nie jest błahostką .
- Spóźnienie bez ważnych przyczyn może źle świadczyć o osobie, która nie dotrzymuje terminów, obietnic, danego słowa. Jest też oznaką lekceważenia osób, które mogą się poczuć zawiedzione, zlekceważone i spraw, które się miało załatwić.
- Za takie zachowanie zawsze należy przeprosić, a zaległe sprawy natychmiast załatwić.
- Nie wystarczą tylko przeprosiny. Trzeba zmienić swoje postępowanie, by nikogo nie krzywdzić i nie sprawiać zawodu.

8. Pożegnanie grupy

Prowadzący zaprasza dzieci do biblioteki. Zachęca czytelników do wypożyczenia książek Tuwima. Chętnym rozdaje zobowiązania.

III. PRZYRODA W WIERSZACH TUWIMA

Uczestnicy:

dzieci z klas II-III szkoły podstawowej

Pomoce i materiały:

- wybrane wiersze Tuwima zawierające elementy opisu przyrody,
- arkusze papieru do pakowania (po jednym na grupę),
- duże arkusze brystolu (po jednym na grupę),
- kolorowe mazaki (po jednym na osobę) lub farby plakatowe i pędzle (po jednym na osobę)

lub

- antyramy,
- nożyce,
- zeszyty z kolorowym papierem do wycinanek, kolorowe bibuły, skrawki materiałów, resztki włóczki, pospolite rośliny dziko żyjące, jesienne liście,
- sznurek do zawieszenia kopert,
- spinacze do zawieszenia kopert z włożonymi do nich wierszami,
- teksty wierszy Tuwima – wydrukowane i włożone do kopert wiersze: „*Brzózka kwietniowa*”, „*Rzeczka*”, *Rwanie bzu*”, „*Kapuśniaczek*”, „*Dwa wiatry*”

Przebieg zajęć:

1. Powitanie grupy i wstępne zabawy integracyjne

Prowadzący wita zebranych w bibliotece. W zależności od pory roku proponuje jedną z zabaw w parach, np.:

- Budzenie śpiącego kwiatu (wiosna): Jedno z dzieci jest pąkiem kwiatu, drugie – słońkiem, które budzi kwiat.
- Wywoływanie ślimaczka schowanego w muszelce (lato): Jedno z dzieci jest ślimaczkiem, drugie go zaprasza do wyjścia z muszelki.
- Wiatr i ostatni jesienny listek (jesień): Jedno z dzieci jest jesiennym listkiem spadłym z drzewa, drugie gonącym go wiatrem.
- Śnieżynka i wiatr (zima): Jedno z dzieci jest śnieżynką, drugie wiatrem.

2. Tuwim i jego wiersze

Prowadzący krótko opowiada o Tuwimie i wymienia kilka najbardziej znanych jego wierszy. Proponuje, by dzieci wymieniły jeszcze inne tytuły. Mówi o wierszach, które mogą czytać zarówno dorośli, jak i dzieci. Są to np. wiersze opisujące przyrodę.

3. Wiersze Tuwima mówiące o przyrodzie

Prowadzący przedstawia zadanie do wykonania, tj. wspólne (w grupach) wykonanie pracy plastycznej związanej z treścią wylosowanego wiersza. Wiersze powinny być włożone do kopert (do każdej koperty jeden tekst), a koperty np. zawieszane na sznureczku lub rozłożone na stole.

Prowadzący powinien podzielić uczestników na tyle grup, ile wierszy wybrano spośród proponowanych. Przedstawiciel każdej z grup losuje kopertę z tekstem.

W zależności od wcześniejszych ustaleń grupy wykonują:

- rysunek mazakami na arkuszu papieru do pakowania
- pracę malowaną farbami plakatowymi na arkuszu brystolu

4. Omówienie wykonanych prac w nawiązaniu do wierszy Tuwima

Zadanie grup, które wspólnie wykonały pracę polega na przygotowaniu i dokonaniu jak najciekawszej prezentacji ustnej w nawiązaniu do tekstu wiersza.

5. Wspólne przygotowanie wystawy

Zadanie polega na wspólnym urządzeniu wystwy eksponującej prace wykonane w grupach. Prowadzący powinien zwrócić uwagę, by przy każdej pracy plastycznej znalazł się tekst wiersza, do którego została ona wykonana.

6. Pożegnanie grupy

Prowadzący żegna grupę i zachęca do korzystania z biblioteki.

IV. WSPÓLNA PRACA – CZY POPLACA?

Pomoce i materiały:

- tekst wiersza *Rzepka*
- kolorowe papiery, bibułki
- klej
- nożyce
- mazaki
- tekturowe wkłady – rolki od papieru toaletowego
- blok techniczny
- arkusz papieru do pakowania
- niewielkie karteczki z wpisanymi nazwami postaci i zwierząt występujących w wierszu (dziadek, babcia, wnuczek, piesek, kotek, kurka, gąska, bocian, żabka, kawka)

Przebieg zajęć:

1. Powitanie grupy

Prowadzący wita grupę i zaprasza do wspólnej zabawy.

2. Wstępne zabawy integracyjne

Prowadzący pyta uczestników, czy wiedzą, jak wygląda rzepka. Po kilku wypowiedziach zachęca, by każdy z uczestników na arkuszu przygotowanego papieru do pakowania narysował mazakiem rzepkę.

3. Głośne czytanie wiersza J. Tuwima pt. *Rzepka*

Prowadzący proponuje grupie wysłuchanie wiersza J. Tuwima pt. *Rzepka*. Głośno czyta tekst. Pyta, czy dzieci znają jeszcze inne wiersze Tuwima. W razie potrzeby pomaga wymienić tytuły.

4. Dziadek i jego pomocnicy

Prowadzący odczytuje wiersz Tuwima pt. *Rzepka*. Proponuje wykonanie postaci i zwierząt występujących w wierszu Tuwima, którym wspólnie udało się wyrwać rzepkę. Dzieli uczestników – w zależności od wielkości grupy - na pary lub trójki, z których każda ma za zadanie wykonanie jednej z postaci. Jeżeli grupa jest wyjątkowo mała, może się zdarzyć, że niektóre osoby będą miały do wykonania np. po 2 postaci. Wskazane jest losowanie postaci i zwierząt do wykonania. Wykorzystuje się wówczas przygotowane wcześniej karteczki

POMOCE METODYCZNE

z nazwami.

Bazą wykonywanych postaci i zwierząt ma być rolka od papieru toaletowego. Dzieci powinny ją tak ozdobić, by można ją było uznać za wylosowaną postać lub zwierzę z wiersza Tuwima. Można wykorzystać przygotowane karteczki z nazwami postaci lub zwierząt i nakleić je u podstawy. Należy oczywiście pamiętać o wykonaniu rzepki (np. z kartonu i bibułki karbowanej).

Zadanie polega na wspólnym ustawieniu wykonanych postaci i zwierząt w takiej kolejności, w jakiej są wymienione w wierszu Tuwima.

5. Trzeba sobie nawzajem pomagać.

Prowadzący rozmawia z dziećmi o potrzebie wzajemnej pomocy. Może posłużyć się pytaniami:

1. Komu trzeba pomagać?
2. Czy warto pomagać innym?
3. Czy są jakieś korzyści ze wspólnego działania?
4. Czy podpowiadanie, dawanie koledze zeszytu, by odpisał pracę domową lub odrobienie za niego pracy domowej jest pomocą?

W podsumowaniu należy podkreślić, że dzięki pomocy wzajemnej i mądrym współdziałaniu wiele spraw można wykonać lepiej i szybciej. Podpowiadanie i pozwolenie na odpisywanie oczywiście nie może być uznane za pomoc. Jest to działanie doraźne, które uczy kolegów korzystających z takich form braku odpowiedzialności i lenistwa. Prawdziwa pomoc może polegać np. na wytłumaczeniu trudnego zadania, wspólnym odrobieniu lekcji, wspólnej nauce itp. (Można poprosić dzieci o podanie przykładów).

6. Pożegnanie grupy

Prowadzący żegna grupę i zaprasza do korzystania z biblioteki.

V. PODRÓŻ Z PRZESZKODAMI

Uczestnicy:

dzieci z klas 0-III szkoły podstawowej

Pomoce i materiały:

- tekst wiersza *Lokomotywa* J. Tuwima
- tekst wiersza *Rzeczka*

Przebieg zajęć:

1. Powitanie grupy i wstępne zabawy integracyjne

Prowadzący wita grupę. Może zaproponować tzw. wstępne zabawy integracyjne, jak np.: wykonanie informatorków z imionami dzieci, które uczestnicy przykleją do ubrania, przedstawienie się każdego z dzieci imieniem i wymienienie ulubionych książek, wierszy, bajek lub autorów.

2. Lokomotywa J. Tuwima

Prowadzący proponuje wysłuchanie wiersza pt. *Lokomotywa* J. Tuwima. Głośno odczytuje tekst.

3. Gra Pociąg

Zadaniem uczestników jest wykonanie gry z przeszkodami w kształcie pociągu, do czego inspiracją ma być wiersz Tuwima. Grający rzucają kostką do gry planszowej i przesuwają pionki o wylosowaną liczbę pól, tj. wagonów. Wykonują polecenia, gdy znajdą się na „stacji”.

Każdy z uczestników ma za zadanie wycięcie jednego lub kilku wagoników – w zależności od wielkości grupy. Wykonanie większej ilości wagoników sprawi, że gra będzie ciekawsza. Wagoniki powinny być ponumerowane i ułożone w kolejności numerów za lokomotywą. Dzieci przygotowują również „stacje”. Ich ilość ustalają wspólnie z prowadzącym (w zależności od długości pociągu). Mogą to być prostokątne kartoniki złożone na pół i ustawione obok wagoników. Na kartonikach powinny znaleźć się informacje dla grających, jak np. :

- *Góry – opuszczasz jedną kolejkę rzutów kostką.*
- *Tunel – nawet nie rzucaj kostką. Możesz przesunąć się tylko o jeden wagon.*
- *Pole – masz 3 dodatkowe punkty.*
- *Las – wysiadasz zbierać grzyby - opuszczasz kolejkę rzutów.*
- *Rzeczka – musisz zaśpiewać piosenkę do wiersza *Rzeczka* J. Tuwima (jedną zwrotkę lub więcej- w zależności od wcześniejszych ustaleń, zyskujesz 5 punktów)*

Grający powinni wykonywać polecenia zamieszczone na stacji, na której się znajdują. Pilnuje tego prowadzący zajęcia lub wybrany przez dzieci maszynista. Wygrywa ten, kto pierwszy „dojedzie do celu i wysiadzie z pociągu”, tj. jego pionek przejdzie przez cały pociąg.

Dzieciom biegle czytającym i starszym można zaproponować „po-

POMOCE METODYCZNE

dróż” przez Polskę i na „stacjach” wpisać nazwy miast. Zadaniem uczestników byłoby wówczas np. wskazanie miasta na przygotowanej wcześniej mapie Polski i przygotowanie krótkiej informacji (np. o jednym zabytku). Można wykorzystać informatory turystyczne ze zbiorów biblioteki. Osoba, której pionek zatrzymał się na „stacji” i wykonała wymagane zadanie, przesuwa się do przodu o określoną wcześniej liczbę pól, np. 3.

4. Pożegnanie grupy

Prowadzący żegna grupę i zaprasza uczestników spotkania do biblioteki.

Małgorzata Rokicka-Szymańska
sekretarz SBPOB

Komunikat z działalności Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich Oddziału Białostockiego za 2012 rok

I. Skład Zarządu:

1. Teresa Kruszewska – przewodnicząca Zarządu Okręgu
2. Wioletta Buzun - przewodnicząca Zarządu Oddziału
3. Małgorzata Rokicka-Szymańska – sekretarz
4. Roma Antonowicz – skarbnik

Członkowie: Barbara Bajda

Ewa Kołomecka

Katarzyna Kropiwnicka

II. Ilość członków SBPOB

Stan liczbowy członków na koniec 2012 roku:

- w Książnicy Podlaskiej 46
- w placówkach terenowych 61

W sumie 107 członków Oddziału Białostockiego SBP jest pracownikami bibliotek publicznych.

III. Sprawy organizacyjne

Zarząd Oddziału Białostockiego zorganizował w 2012 r. dwa zebrania (raz na półroczce), które dotyczyły następujących tematów:

- opracowanie planu działania na określony rok,
- wymiana doświadczeń z koleżankami działającymi w środowisku,
- opracowanie programu wyjazdów edukacyjno-integracyjnych oraz programów szkoleń.

Przewodnicząca Zarządu Okręgu SBP utworzyła elektroniczną bazę członków zawierającą podstawowe informacje osobowe oraz dane związane z działalnością w Stowarzyszeniu. Budowa bazy członków jest jednym z zadań objętych grantem na rok 2011 w programie operacyjnym Funduszu

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Inicjatyw Obywatelskich opracowanym przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

IV. Działalność szkoleniowa

- „Edukacja regionalna w bibliotekach”, „E-book – przyszłość czy zagrożenie dla książki drukowanej” w ramach Ligi Bibliotek Powiatowych (powiatów: białostockiego, łomżyńskiego, suwalskiego). Spotkanie połączone z wyjazdem studyjnym zorganizowanym w kilku miejscowościach na trasie Zawady - Strękowa Góra - Piątница - Drozdowo (16.05.2012). W spotkaniu uczestniczyło ok. 80 osób (przedstawiciele w/w powiatów oraz 7 bibliotekarzy z Książnicy Podlaskiej).
- „Konserwacja i ochrona książek” – warsztaty zorganizowano 7.12.2012 roku w Książnicy Podlaskiej. Uczestniczyło: 3 bibliotekarzy z powiatu białostockiego, przedstawicielka z powiatu monieckiego oraz 15 osób z Książnicy Podlaskiej.

V. Doskonalenie zawodowe

- Dwie przedstawicielki Książnicy Podlaskiej uczestniczyły w dn. 3-4 kwietnia br. w warsztatach nt. „Badanie efektywności bibliotek publicznych i pedagogicznych” zorganizowanych przez Zarząd Główny SBP w Ośrodku Rozwoju Edukacji Centrum Szkoleniowego w Sulejówku.

VI. Działalność popularyzatorsko - integracyjna (SBP wspierało finansowo, logistycznie)

- Dzień Bibliotekarza i Biblioteki zorganizowano w Książnicy Podlaskiej 9.05.2012, w którym uczestniczyło 70 osób.
- Wymiana doświadczeń z bibliotekarzami innych województw i powiatów :
 - a. 8 czerwca przyjazd grupy z Płocka – 45 osób, która zwiedzała Książnicę. Ponadto przekazano obszerne informacje o działalności Działu Instrukcyjno-Metodycznego oraz Biblioteki Powiatowej. Uczestnicy wycieczki zwiedzili również centrum Białegostoku.
 - b. 11 października przyjazd grupy z Ostrołki – 50 osób. W programie m. in. zwiedzanie Książnicy. Ponadto przekazano obszerne informacje o działalności Działu Instrukcyjno-Metodycznego

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

oraz Biblioteki Powiatowej. Dodatkowo grupa zwiedziła centrum Białegostoku, Bibliotekę Uniwersytecką oraz Bibliotekę Uniwersytetu Medycznego.

- c. 26 października dwie przedstawicielki Książnicy Podlaskiej odwiedziły Miejską Bibliotekę Publiczną im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach celem wymiany doświadczeń w zakresie realizacji działań biblioteki powiatowej.
- „Tydzień Bibliotek 2012” ph. „Biblioteka ciągle w grze” realizowano przez większość placówek. Termin w/w akcji wydłużono w czasie. Trwał on od 8 maja do 30 maja 2012 roku. Zorganizowano szereg przedsięwzięć mających na celu promocję biblioteki i bibliotekarzy. Szersze informacje nt. realizowanej akcji zamieszczono w „Głosie Bibliotek Województwa Podlaskiego”, nr 2 (10) 2012.
- Wycieczki:
 - a. 6.06.2012 do Ciechanowca i okolic, uczestniczyło - 37 osób,
 - b. 27.10.2012 do Warszawy (zwiedzanie Centrum Nauki Kopernika oraz obejrzenie sztuki teatralnej w Teatrze Komедii), uczestniczyło 49 osób.
- Konkursy:
 - Wojewódzki i powiatowe
 - a. Bibliotekarz Roku – organizowany przez SBP Okręgu Podlaskiego – 04.05., ogłoszony przez ZG SB. Zgłoszono 9 osób.
 - b. „Wczoraj i dziś. Dziedzictwo kulturowe powiatu białostockiego i Białegostoku” w ramach „Europejskich Dni Dziedzictwa 2012 Tajemnice codzienności”. W konkursie uczestniczyło 49 osób. Podsumowanie nastąpiło 3.10.2012 r. w Starostwie Powiatu Białostockiego. Prace konkursowe były oceniane m.in. przez 3 przedstawicielki SBP. Stowarzyszenie wsparło finansowo to przedsięwzięcie. Plonem konkursu była wydana publikacja oraz ekspozycja prac w wielu instytucjach.
 - c. XIX Powiatowe Forum Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych Melpomena 21-25.05.2012 roku w Juchnowcu Kościelnym. W Forum uczestniczyło 19 zespołów oraz 65 recytatorów (ok. 200 osób). Stowarzyszenie ufundowało jedną nagrodę laureatowi konkursu. W pracach jury uczestniczyła przedstawicielka SBP.
 - Gminne
 - a. Gminne Forum Teatralne w Gródku zorganizowano 12 czerwca

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

2012 roku. W forum wzięło udział 11 zespołów teatralnych (ok. 100 dzieci) W pracach jury uczestniczyła przedstawicielka SBP Oddziału Białostockiego.

b. „Gminne dni czytania i dyskusji o książkach” w Dobrzyniewie Dużym. W imprezie bibliotecznej uczestniczyło ponad 70 dzieci. W podsumowaniu imprezy zorganizowanej 23.05.2012 r. uczestniczyły przedstawicielki SBP Koła Białostockiego.

- W ramach działań kulturalno-oświatowych organizowano w bibliotekach: spotkania autorskie, ekspozycje, wykłady, prelekcje, kiermasze książek, lekcje i wycieczki do bibliotek.
- Na emeryturę odeszła kol. Anna Rawa z koła powiatu białostockiego, przekazano jej upominek i dyplom, ponadto zrezygnowała z wieloletniej pracy w bibliotece kol. Wiesława Modzelewska (z koła łapskiego), której również podziękowano z ramienia stowarzyszenia.
- Ważniejsze wydarzenia SBP OB sygnalizowano na tablicy informacyjnej w budynku Książnicy Podlaskiej przy ulicy Kilińskiego 11.

VII. Działalność interwencyjna

- Przekazano z Książnicy Podlaskiej do Urzędu Marszałkowskiego w Białymstoku petycję dotyczącą możliwości łączenia bibliotek z innymi instytucjami.
- Interweniowano z Książnicy Podlaskiej do urzędów gminnych, starostw w sprawach dotyczących zmian i reorganizacji w sieci bibliotek publicznych (powołanie powiatowych bibliotek w – Bielsku Podlaskim, Hajnówce, Siemiatyczach (Jedynie w Siemiatyczach utworzono bibliotekę powiatową.), likwidacji placówek gm. Sejny, gminie miejskiej Suwałki, łączenia bibliotek w gminach: Wyszki, Milejczyce, Sokoły.
- Polepszenie warunków pracy bibliotek w powiecie białostockim – Suraz, Dobrzyniewie, Zawadach. W tych bibliotekach - dzięki interwencji - udało się polepszyć sytuację.

VIII. Działalność wydawnicza

- Trzy przedstawicielki SBP Oddziału Białostockiego uczestniczyły w pracach zespołu redakcyjnego biuletynu informacyjno - metodycznego „Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego” oraz

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

jedna członkini brała udział w pracach redakcji „Bibliotekarza Podlaskiego”.

- W „Głosie Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego” (nr 9-10) zamieszczono 39 artykułów napisanych przez 15 członków SBP; w „Bibliotekarzu Podlaskim” (nr 23-25) opublikowano 13 artykułów zredagowanych przez 4 członków SBP.
- Pokłosem konkursu „Wczoraj i dziś. Dziedzictwo kulturowe powiatu białostockiego i Białegostoku” była publikacja wydana dzięki przedstawicielce SBPOB oraz wsparciu przedstawicieli Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Oddziału Białystok.
- Przy wsparciu SBPOB została wydana „Bibliografia województw: białostockiego, łomżyńskiego, suwalskiego T.7”.

IX. Działalność na rzecz regionu

- W Oddziale Białostockim oraz kołach SBP kontynuowano współpracę z instytucjami lokalnymi na danym terenie (instytucjami oświaty, kultury, samorządami, parafiami, kołami, stowarzyszeniami, towarzystwami).
- Prowadzono spotkania promocyjne książek wydanych w poszczególnych gminach na obszarze działania SBP.

STATYSTYKA BIBLIOTECZNA

SPRAWOZDANIE CYFROWE ZA 2012 ROK - WOJ. PODLASKIE

L.P.	POWIAT	Księgozbiór ór 2011	Przybyło w 2012	Ubyło woł.w 2012	ZAKUP KSIĄŻEK			Księgozbiór 2012	Lit. piękna dziecięca
					ogółem	na 1 czytel.	na 100 miesz.		
I.	GRODZKIE								
1.	białostocki	1019109	46600	40579	17831	0,4	6,1	1025130	139302
2.	lomżyński	200109	8293	3948	6793	0,7	10,8	204454	42480
3.	suwalski	224357	22213	27787	2453	0,2	3,5	218783	44539
	ogółem	1443575	77106	72314	27077	0,4	6,3	1448367	226321
II.	ZIEMSKIE								
1.	Augustów m.	91083	5882	11166	1157	0,2	3,8	85799	22859
2.	Augustów (Żarnowo)	46766	729	586	541	0,4	7,8	46909	14855
3.	Bargłów	25309	404	0	380	0,5	6,6	25713	11011
4.	Lipsk	17186	389	0	389	1,0	7,1	17575	5233
5.	Nowinka	24807	422	296	169	0,3	5,7	24933	7835
6.	Płaska	17060	456	106	413	1,1	15,9	17410	6578
7.	Sztabin	35378	905	615	572	1,0	10,7	35668	11471
	augustowski	257589	9187	12769	3621	0,4	6,0	254007	79842
1.	Choroszcz	33347	727	195	727	0,8	5,1	33879	11289
2.	Czarna Biał.	45714	1079	958	1053	0,7	8,9	45835	11165
3.	Dobrzyniewo	48885	424	119	402	1,9	4,7	49190	13681
4.	Gródek	22925	577	436	304	0,5	5,4	23066	6679
5.	Juchnowiec	32254	1186	118	965	0,7	6,5	33322	7933
6.	Łapy	136169	1775	1170	834	0,2	3,7	136774	23336
7.	Michałow	44689	213	212	211	0,3	3,0	44690	12994
8.	Poświętne	13329	509	0	449	0,8	12,2	13838	4015
9.	Supraśl	47287	1081	685	876	0,8	6,2	47683	13674
10.	Surz	11969	312	178	287	1,2	13,8	12103	2518
11.	Turośń Kościelna	21407	367	9	351	0,9	6,0	21765	6633
12.	Tykocin	24008	385	0	372	0,7	5,8	24393	6509
13.	Wasilków	44620	1628	3	1540	1,2	10,4	46245	12486
14.	Zabłudów	44949	706	1018	679	0,7	7,5	44637	13642
15.	Zawady	9749	319	0	269	1,1	9,3	10068	3757
	białostocki	581301	11288	5101	9319	0,6	6,5	587488	150311
1.	Bielsk Podlaski - m.	81697	1435	256	1305	0,5	4,9	82876	18728
2.	Bielsk P.(Augustowo)	39873	327	97	326	0,5	4,6	40103	12869
3.	Boćki	14329	478	416	427	1,2	9,1	14391	4080
4.	Brańsk - m.	14328	564	192	564	0,9	14,5	14700	3364
5.	Brańsk - gm.	13037	187	0	187	1,8	3,0	13224	3218
6.	Orla	11583	457	0	457	2,1	15,1	12040	4321
7.	Rudka	8194	241	1	238	1,1	11,8	8434	2907
8.	Wyszki	17729	524	0	477	1,0	10,1	18253	6086
	bielski	200770	4213	962	3981	0,8	6,8	204021	55573
1.	Grajewo	50460	1335	866	1335	0,4	6,0	50929	9651
2.	Grajewo(Ruda)	13327	806	301	806	2,6	13,3	13832	5907
3.	Radziłów	26757	429	0	315	1,1	6,3	27186	8968
4.	Rajgród	28414	308	432	308	0,6	5,6	28290	8454
5.	Szczuczyn	37507	1061	1139	1061	1,2	16,4	37429	13201
6.	Wąsosz	13541	328	531	316	0,8	8,0	13338	4146

STATYSTYKA BIBLIOTECZNA

% lit. pięknej dla dzieci do ogółu lit.	Liczba książek na 100 mieszkańców	Liczba książek na 1 czytelnika	Czytelnicy				Wypożyczenia			
			ogółem		do lat 15		ogółem		lit.p.dziec.	
			2012	+/-	2012	+/-	2012	+/-	2012	+/-
13,59%	347,9	23,9	42856	183	8027	-1599	760813	21954	135122	9100
20,78%	324,8	21,0	9746	-201	1907	-174	219922	-449	46600	510
20,36%	315,6	18,8	11630	-501	2120	-394	246373	-9594	54570	-2716
15,63%	339,2	22,5	64232	-519	12054	-2167	1227108	11911	236292	6894
26,64%	278,6	18,0	4764	-184	1357	-105	79907	-3101	22847	-2334
31,67%	678,9	33,2	1412	24	680	-103	27010	-556	16220	-364
42,82%	443,7	35,9	716	-37	465	-18	12758	-1645	5961	-1080
29,78%	318,8	45,3	388	-5	83	-3	6888	4	1461	-120
31,42%	846,0	43,0	580	9	250	-39	10425	-26	6200	143
37,78%	669,6	46,8	372	-56	230	-74	4597	-1539	2303	-1383
32,16%	666,6	64,3	555	19	220	-11	10649	1004	4677	467
31,43%	424,0	28,9	8787	-230	3285	-353	152234	-5859	59669	-4671
33,32%	239,0	36,9	917	35	276	-26	31055	-139	7911	-758
24,36%	387,8	30,8	1486	-19	410	-36	35818	500	10109	180
27,81%	574,6	237,6	207	6	36	-35	4802	-443	1658	74
28,96%	409,5	41,4	557	-42	165	-47	11212	-135	2829	18
23,81%	222,9	25,8	1290	-17	482	-22	17995	-2235	6755	-1701
17,06%	603,8	31,7	4312	-470	892	-227	66568	-7125	19550	-3250
29,08%	625,7	59,6	750	-55	140	-52	32286	1256	9533	498
29,01%	376,0	25,8	537	14	305	-36	11288	1759	3674	-2281
28,68%	340,0	41,2	1157	-32	503	-86	16335	-2051	6024	-1399
20,80%	580,2	49,8	243	-2	67	-10	4871	-580	1700	-272
30,48%	372,1	58,8	370	1	141	-34	8013	960	3604	376
26,68%	377,7	45,0	542	16	91	-30	20878	132	4521	-1166
27,00%	311,7	34,9	1325	-5	430	-49	24706	475	5322	-62
30,56%	490,1	45,4	984	-113	332	-71	19645	-2183	7230	-1820
37,32%	348,7	40,8	247	17	125	-10	1806	378	587	-32
25,59%	408,4	39,4	14924	-666	4395	-771	307278	-9431	91007	-11595
22,60%	312,2	32,3	2563	-234	770	-23	80589	-3232	11496	-190
32,09%	564,4	57,2	701	-27	456	-2	9708	-307	6208	-195
28,35%	306,4	41,8	344	-27	71	-40	6570	-221	1611	-19
22,88%	379,1	23,9	616	50	156	17	12472	2822	5130	1158
24,33%	211,7	129,6	102	29	51	21	1014	-1290	437	-448
35,89%	398,3	54,5	221	-26	85	-11	4496	-3214	1882	-1227
34,47%	417,3	40,4	209	-25	108	4	5332	-4043	2429	-1598
33,34%	387,5	40,0	456	-77	318	-74	7538	-3835	4555	-4163
27,24%	350,4	39,1	5212	-337	2015	-108	127719	-13320	33748	-6682
18,95%	227,2	16,6	3068	10	1011	-112	61809	2025	17266	889
42,71%	228,8	44,5	311	25	146	-1	7455	-254	3688	-320
32,99%	544,6	91,2	298	2	87	-3	3521	104	1436	301
29,88%	517,0	51,3	551	-28	214	-16	15199	305	6117	-229
35,27%	578,5	42,5	880	-55	284	-11	15981	-2542	6384	-727
31,08%	339,0	32,2	414	-1	246	-3	9241	-2544	5134	-1082

STATYSTYKA BIBLIOTECZNA

SPRAWOZDANIE CYFROWE Z CZYTELNICZNA ZA 2012 ROK W KSIĄŻNICY PODLASKIEJ

lp.	NAZWA	Księgozbiór ogółem w 2011 r.	Przybyło w 2012 r.	Ubyło w 2012r.	KSIĘGOZBIÓR 2012				CZYTELNICZY				WYPOŻYCZENIA				Aktywność		
					ogółem	lit.p.dzieci.	ogółem 2012	+/-	do 1/15 2012	+/-	ogółem 2012	+/-	ogółem 2012	+/-	lit.p. dz. 2012	+/-	2012	+/-	
1	Filia nr 1	32421	1087	1713	31795	7090	2146	33	670	-48	54819	3375	11942	878	255	1.2			
2	Filia nr 2	24049	998	0	25047	5325	1942	-53	320	89	38300	-832	5918	-537	19.7	0.1			
3	Filia nr 3	40578	1135	916	40797	9610	1905	12	371	-29	39523	1073	6833	267	20.7	0.4			
4	Filia nr 4	28195	153	300	28048	7486	215	215	50	50	961	961	350	350	4.5	4.5			
5	Filia nr 5	26158	1398	975	26581	6352	2615	22	621	-89	51295	5070	13256	1373	19.6	1.8			
6	Filia nr 6	33899	1098	3460	31497	7706	2139	41	326	-127	51396	6537	10235	2816	24.0	2.6			
7	Filia nr 7	73314	1519	1390	73443	23638	3060	21	718	-1	51702	566	10908	-83	16.9	0.1			
8	Filia nr 8	42915	1619	1449	43085	10020	3304	55	665	-33	74958	5050	16101	1546	22.7	1.2			
9	Filia nr 9	66763	3694	1045	69412	25216	2835	-266	863	-206	60710	-2493	17528	-491	21.4	1.0			
10	Filia nr 10	8361	824	293	8892	6698	4582	88	1709	-1160	13634	2167	9768	1686	3.0	0.4			
11	Filia nr 11	18274	270	382	18162	4354	465	30	204	-32	7549	702	3428	611	16.2	0.5			
12	Filia nr 12	13664	347	677	13334	5335	482	-2	252	-3	6705	111	2513	-265	13.9	0.3			
13	Filia nr 13	23246	882	955	23173	5200	1685	93	314	-2	49566	9092	9439	2042	29.4	4.0			
14	Filia nr 14	2308	141	0	2312	201	98	20	8	5	1303	100	270	38	13.3	-2.1			
15	Filia nr 15	36585	1693	2392	35886	6595	2820	55	317	-73	93483	-4649	8974	-1667	33.2	-2.3			
16	Filia nr 17	24947	1000	1124	24823	6282	1710	-2	321	-32	41096	1732	7100	146	24.0	1.0			
RAZEM FILIE					495677	17818	17071	496287	137008	32003	362	7729	-1691	636800	28562	134663	8770	19.9	0.7
Centrala					523432	28782	23508	494417	2294	10853	-179	212	12	124073	-6608	459	390	16.7	-0.7
Razem					1019109	46600	40579	990704	139302	42856	183	7941	-1679	760813	21954	135122	9100	17.8	0.4

STATYSTYKA BIBLIOTECZNA

ZESTAWIENIE CYFROWE WYNIKÓW CZYTELNICTWA DZIECIĘCEGO W ODZIAŁACH DLA DZIECI - ROK 2012

Lp.	NAZWA	L-ka księżka na 1 czytelnika						CZYTELNICTWO						WYPOŻYCZENIA						Aktywność							
		2011		2012		%		ogółem		40 lat i 15		%		ogółem		18-20 lat		%		18-20 lat		%		18-20 lat		%	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
1.	Augustów	25006	27222	1316	15.1	0.4	1720	1754	34	1187	1254	67	21677	13566	-111	19562	19691	1739	2037	1781	-256	12.6	12.2	-0.4			
2.	Białystok	31225	31782	557	26.3	4.0	1167	1050	-137	793	728	-65	17064	16473	-581	17686	17371	-2045	3239	2742	-317	14.4	15.7	1.3			
3.	Chełm	6339	6587	48	28.9	28.6	-1.3	219	230	11	219	230	11	3324	3200	-124	3358	4625	-460	398	350	-48	21.2	22.6	1.4		
4.	Chełmża	9752	9696	146	30.6	29.1	-1.5	319	340	21	319	268	-51	3324	3823	499	3135	3637	502	788	786	-3	10.4	11.1	0.8		
5.	Czarna Biał.	12324	12334	10	19.7	20.6	0.9	626	600	-26	423	470	-13	10043	9644	-399	9262	9743	479	670	448	-222	15.0	16.1	1.1		
6.	Dębowa Biał.	13499	13509	10	21.2	21.2	0.0	637	638	1	451	433	-18	14365	13711	-644	10436	12601	2143	1447	1720	327	22.8	21.5	-1.1		
7.	Drohiczyń	17362	16423	959	63.2	53.7	-9.5	275	306	31	275	306	31	9930	9677	-113	9038	8880	-158	892	937	45	36.1	32.1	-4.0		
8.	Grzegorz	16651	16806	155	12.8	12.8	0.0	1303	1311	8	1723	1059	-64	25568	26529	961	17357	17337	-847	5461	5532	71	19.6	20.2	0.6		
9.	Hajnówka	28020	28216	196	20.7	21.5	0.8	1354	1310	-44	899	889	-10	19305	18462	-843	17078	16798	-280	2118	1664	-454	14.3	14.1	-0.2		
10.	Knysszyn	7727	7670	143	23.8	24.6	0.8	324	320	-4	298	282	-16	7267	7316	49	6755	6999	244	512	377	-195	22.4	22.9	0.5		
11.	Końo	10785	10597	-106	13.7	14.0	0.3	744	755	11	614	612	-2	12274	12938	664	10866	11618	752	1408	1320	-88	16.5	17.1	0.6		
12.	Lapy	23429	23283	-146	18.2	21.1	2.9	1289	1104	-185	739	659	-80	15751	12671	-3080	12283	9712	-2571	1624	1715	-109	12.2	11.5	-0.7		
13.	Lomba	27127	27697	570	21.2	23.0	1.8	1282	1212	-70	796	678	-118	21129	20657	-472	14758	14382	-376	3197	2947	-250	16.5	17.0	0.5		
14.	Michalowo	7705	7790	85	42.8	44.8	2.0	180	174	-6	129	99	-30	5205	5322	117	4745	4659	-114	364	391	27	28.9	30.6	1.7		
15.	Monki	13774	13654	80	13.4	13.7	0.3	1030	1070	40	783	781	-2	15689	14265	-1404	12016	10630	-1386	1428	1769	259	15.2	14.1	-1.1		
16.	Nowogród	3600	3655	55	17.5	20.6	3.1	206	177	-29	190	107	-89	5553	5771	218	5387	5574	187	766	788	22	27.0	32.6	5.6		
17.	Sędyn	9699	9567	-138	23.0	27.2	4.2	421	357	-70	393	342	-51	5710	4644	-1066	4422	4219	-203	489	425	-64	13.6	13.2	-0.4		
18.	Staniątki	21145	21966	841	21.5	22.9	1.4	985	959	-26	771	693	-78	15413	15127	-286	14243	13653	-390	1170	1274	104	15.6	15.8	0.2		
19.	Stawki	4296	4322	26	36.1	41.2	3.4	204	167	-17	198	180	-18	2713	3117	404	2496	2805	309	217	312	95	13.3	16.7	3.4		
20.	Suchowola	7714	7697	-17	37.8	41.2	3.4	204	167	-17	198	180	-18	2713	3117	404	2496	2805	309	217	312	95	13.3	16.7	3.4		
21.	Suwałki	9227	9331	104	21.4	22.3	0.9	431	419	-12	362	362	0	5884	4948	-936	5294	4432	-862	362	335	-27	13.7	11.8	-1.9		
22.	Swadzki	35515	36390	875	14.1	14.2	0.1	2523	2555	32	1463	1443	-20	40956	42325	1369	31656	32590	934	4233	4679	446	16.2	16.6	0.4		
23.	Szuczyn	12207	12284	47	28.6	32.6	4.0	427	376	-51	241	238	-3	6542	5197	-1345	4970	4018	-952	516	424	-92	15.3	13.3	-1.5		
24.	Tkocin	5681	5790	109	47.0	43.5	-3.5	121	133	12	121	133	12	5164	4431	-733	4766	3778	-1008	128	178	50	42.7	33.3	-9.4		
25.	Wasików	12037	12470	433	25.7	28.0	2.3	469	446	-23	403	401	-2	5389	5166	-223	3928	3730	-198	211	165	-46	11.5	11.6	0.1		
26.	Wysokie Maz.	15916	16048	132	38.9	38.4	-0.5	409	418	9	341	360	19	4328	4807	479	3970	4582	612	358	225	-133	10.6	11.5	0.9		
27.	Zambrow	17496	17751	255	16.8	17.1	0.4	1048	1033	-15	647	666	21	22668	20694	-1574	20268	18942	-1326	2000	1752	-248	21.2	20.0	-1.2		
28.	Grodziec	7653	7582	-71	42.5	46.2	3.7	180	164	-16	179	163	-16	2316	1625	-691	2003	1606	-397	237	176	-61	13.9	11.1	-1.8		
29.	Narew	4062	3947	-115	37.3	35.9	-1.4	109	110	1	6479	6596	117	6596	6391	-205	6008	6008	0	335	606	588	-18	59.4	54.6	-4.8	
30.	Narewka	5090	5134	44	97.9	107.0	9.1	52	48	-4	965	1232	267	830	1066	226	57	53	-4	18.6	25	6.9	18.6	25	6.9		
31.	Snadkowo	8622	8719	503	17.7	16.5	-1.2	486	493	7	435	448	13	14437	16315	1878	13549	15495	1946	888	820	-68	29.7	33.1	3.4		
32.	WIĘS	25427	24782	-645	35.0	30.4	-4.6	827	815	-12	775	769	-6	24197	23568	-1771	22295	24165	1870	1768	1637	-151	31.8	31.9	0.1		
33.	OGÓLEM WOJ.	431205	436093	4888	20.3	21.7	1.4	20679	20096	-583	15057	14486	-571	350210	342233	-7977	288325	288591	266	36597	34361	-2596	16.8	17.0	0.2		

